

Debutantens irrfärder

Carl Bischoff

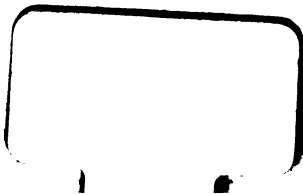
49564.8.30

www.libtool.com.cn

**HARVARD COLLEGE
LIBRARY**

**BOUGHT FROM
THE FUND BEQUEATHED BY
EVERT JANSEN WENDELL
(CLASS OF 1882)
OF NEW YORK**

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Debutantens irrfärder

EN TRAGIKOMISK TEATERHISTORIA

AF

Carl Bischoff

STOCKHOLM

Viktor Böhlmarks förlag

www.libtool.com.cn

0

www.libtool.com.cn

DEBUTANTENS IRRFÄRDER.

EN TRAGIKOMISK TEATERHISTORIA

AF

CARL BISCHOFF.

ÖFVERSÄTTNING FRÅN TYSKAN.

STOCKHOLM,
VIKTOR BÖHLMARKS FÖRLAG.

49 504. 8. 30
✓

Wendell Ford

Stockholm, tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1876.

Förord.

Emedan man vet, att jag under mer än ett halft århundrade mycket och gerna sysselsatt mig med teatern och sett många stora konstnärer slinka ex ovo och sedan mer eller mindre raskt uppstiga till stjernor på konstens himmel, ha herrar förläggare till denna lilla bok menat sig göra mig ett nöje dermed, att de tillsändt mig detta stycke komediantlif till genomläsning. Gåfvan har gjort mig så mycket nöje, att jag icke blott nöjt mig med läsningen, utan äfven vill uttala, huru mycket den ungdomlige konstsvärmarens sällsamma äfventyr roat mig, så mycket mer, som de kostliga missödena haft den goda påföljden, att totalt bota honom för hans komedifeber och ångerfullt återföra honom på pulpetstolen på fadrens kontor, hvilken han i sin förbländning förut betraktade såsom Laurentii glödande halster och åt hvilken han således sträfvade att vända sin ryggtafel. Han kom emellertid, såsom vi läsa, ur regnet i takdroppet och från den varma kontorsstolen på de ännu hetare och dertill mindre mjuka bräder, som föreställa verlden

och — vi önska honom lycka dertill — flydde ännu i rättn tid från dessa såsom sansculotte och sedan han i ordets stränga betydelse lemnat håret i händerna på sina »konst-kolleger».

Vi veta icke, om alla de putslystiga missöden, som stormat in på hjelten af den sorgliga skepnaden, äro sanna eller uppdiktade. Äro de sanna så gratulera vi honom, att de på sista sidan af boken ligga bakom honom. Äro de uppdiktade, så lyckönska vi honom såsom afundsvärd egare af en dylik uppfinnings-rikedom och uppmuntra honom, att frikostigt utkasta mera af sitt öfverflöd i den läsande verlden.

Berlin, 1873.

Fr. Tietz.

I.

Konstentusiasten.

Klockan i Stora Michaelskyrkotornet i Hamburg hade nyss genom elfva dofva slag förkunnat midnattens annalkande.

Vid samma tid genomskred i ett af de bäst renommmerade köpmanshusen den adertonårige, förhoppningsfulle sonen af den redbare innehafvaren af affären, Traugott, i entusiastisk stämning sitt rum, hvarvid han genom deklamerande grymt behandlade ett antal citater från klassikerna.

Dessa följde de endast alltför sanna orden ur Schillers berömda dikt — Klockan :

»Mannen skall ut
På lefnadens bana,
Skall verka och dana,
Skall slita och rycka
Och söka sin lycka,
Ty våga är vinna,
Om han vill den finna.» —

Sedan han slutat denna sats, slängde han med ett djerft grepp sitt långt böljande, linfärgade, lockiga hår slätande bakom öronen, gjorde några gläd-

Debutantens Irrfärder.

tiga luftsprång genom rummet och gaf luft åt följande reflexion:

»Triumf! Nu tillhör jag skådebanan! Ingenting hindrar numera mig lycklige, efter inträffandet af det väntade motkontraktet, att säga farväl åt de tråkiga ovederqvickande köpmannabestyren och helt och hållet egna mig åt den hulda dramatiska konsten! Jag brinner af glödande längtan att tillhöra henne, och då jag redan tillräckligt lärt känna de verldsbetesknande tiljorna —» den blondlockige ynglingen hade nemligen åtskilliga gånger lyckliggjort en amatörteater med sina framställningar — »så inser jag alldeles icke, hvarför jag icke skulle bli en scenisk konstnär! —

»Tolf thalers aflöning i månaden är visserligen en högst skymflig inkomst för en »människoframställare», dock hvad gör man icke af kärlek till konsten!

»Köpman! hvilket tråkigt, prosaiskt yrke! Att hela dagen hänga öfver de torra böckerna, för att skriva afhandlingar öfver smörtunnor och ostlärar — hvilken förskräcklig bestämmelse!

»Hos teaterdirektör Trauermüller i Ebsdorf skall jag, som jag hoppas, snart förgäta denna mig förhatliga sysselsättning.

»Hvad har jag icke redan genomkämpat för löjliga uppträden på kontoret med vår lomhörde gamle bokhållare för min poesis skull! Till exempel ännu i går, då jag ett ögonblick befann mig ensam. Jag begagnade tillfället och spelade den herrliga balkongscenen ur »Romeo och Julia».

»Med ett hopp är jag nere från min bock, föreställer mig den omfångsrika, med bläck bestänkta

skrifpulpeten såsom Julias balkong och reciterar inträdesmonologen af Romeo.

»Julia synes och svarar från balkongen:

»Ve mig!»

»Sedan jag markerat dessa ord för henne, störta jag ned vid pulpeten och hänförd af entusiasm, deklamerar jag med kärnfull stämma:

»Tala, klara ljusens engel!

Du sväfvar strålbekrönt i mörka natten

Som ett bevingadt himlens sändebud —».

»I samma ögonblick lägger sig en iskall hand på min heta hjessa och vår gamle skallige bokhållare — hvilken under tiden ljudlöst kommit tillbaka — sade, i det han medlidsamt uppreste mig från golvet ur min knäböjande ställning:

»Unge herre, sluta då en gång med de der löjliga gyckelspele. — Herr pappa låter säga, att ni icke skall glömma att i hufvudboken införa ostleveransen till Brathammels i Danzig».

»Dessa af en hel ostladdning doftande ord voro för mig, i Romeos kärleksglöd frossande, ett isande duschbad!

»Nej, ett sådant lif hade jag icke längre uthärdat! Jag känner det ständigt tydligare, de verldsbetecknande tiljorna äro endast och allenast min verkningskrets! Jag vågar steget, vågar det, trots min teaterfiendtlige herr pappas vrede, hvilken svurit mig, att jag skall bli en arflös, icke mer till familjen räknad menniska — om jag någonsin såsom skådespelare beträder djefvulsbanan! — Ett ättiksurt äpple, men — jag biter deruti.

»Vid nästa middagssolstråle ångar jag lycklige såsom engagerad konstnär mot min engagementsort! —»

Den gunstbenägne läsaren skall efter denna monolog, hvilken den som skrifver detta — då i egenkap af biträde anställd i samma hus — hade tillfälle att såsom ett ofrivilligt vittne afhöra från nästa rum, säkerligen ha kommit till den insigten, att här är fråga om en af dessa många konstentusiaster, hvilka den dramatiska sirenen Melpomene låtit blicka för djupt under hennes ödesdigra praktslöja.

Frågar man dessa ynglingar med de bleka ansigtetena, de magra dragen och det långa, fladdrande simsonhåret, hvarför de, endast alltför ofta blindvis, skatta till konsten — så erhåller frågaren, lika så visst, som de orubbligt tro på sin kallelse, det högtrafvande svaret:

»Af kärlek till konsten!»

Den unge Traugott tillhörde dessa. Utan att någonsin allvarsamt ha tänkt öfver sin konstnärliga begåfning, lefde han i den naiva tron, att det var alldeles tillräckligt, att man för sitt nöje några gånger medverkat på en amatörteater och funnit behag i denna egendomliga sysselsättning — för att tillhöra den dramatiska konsten såsom medlem och konstnär.

Sedan den unge mannen slutat sin ofvananförda monolog, släpade han sina reseffekter i ett hörn af rummet och inpackade dem i en rymlig nattsäck; hans legitimationspapper, liksom ett stort antal böcker — mest teaterstycken — följde, så att nattsäcken snart representerade en kolossal vigt.

Sedan han fullbordat detta arbete, kastade han sig på sin bädd och föll i en drömrisk halfslummer.

II.

Afresan.

Följande dagen vid middagstiden var den unge konstantusiasten fullständigt rustad till afresan.

Den gamle bokhållaren syntes med sur min och sade, i det han likgiltigt och långsamt gick fram till honom:

»Skall gå in till herr pappa — —»

Traugott följde denna uppmaning med klappande hjerta.

Ett längre samtal utspann sig mellan far och son. Det för svärmeri benägna blondhufvudet stannade dock, trots alla förmaningar och rättmätiga föreställningar från herr pappas sida, vid sin föresats att bli skådespelare. Dialogen slöt dermed, att den gamle Traugott med en fruktansvärd förbannelse öfver hela det fördömda komediväsendet vände sig ifrån sin telning och i ursinnig ton befallde honom att oförtöfvadt lemna hans ärbara huses tröskel.

I största hast efterkom den i illusioner sväfvande ynglingen denna uppmaning och skyndade, frammumlande poetiska rim för sig sjelf, med den lektyrinnehållsdigra nattsäcken utför trappan.

I förstugan stötte han på den gamle bokhållaren, hvilken vemodigt räckte honom handen till afsked.

»Ni går,» sade han med tårar i ögonen, »lätt-sinnigt ut i vida världen — jag vill icke tillåta mig något omdöme deröfver, men något bättre än en gyckelspelare — var så god och låt mig tala ut — hade ni med er utmärkta skicklighet för köpmans-ståndet kunnat bli.

»Mottag här en liten gåfva ifrån mig, må den åtfölja er på den resa, som förestår er.» Med dessa ord öfverlemnade gubben honom ett stort bref med fem sigiller. »Det har varit mig svårt», tillade han, »att öfverlemna det åt er —, om ni en gång skulle öppna det, så tänk på er herr pappas gamle, trogne tjenare — adjö!»

»Lef väl, gode gubbe!» genmålde den öfver det långa uppehållet redan otålig blifvande unge konstnären, stack det femfaldt förseglade brefvet hastigt i sin bröstficka och ville skynda ur huset.

Men den gamle bokhållaren fattade honom hastigt ännu en gång vid handen, klappade honom på axeln och frågade honom i allvarlig, omtänksam af-färston:

»Apropos, unge vän, ni glömde väl icke i går ostleveransen till —»

»Vid allt hvad heligt är, gör mig den enda tjensten, gubbe, och förskona mig för edra ostleveranser! Ännu en gång adjö, gubbe, adjö!» tillropade honom den otålige och stormade, såsom om alla onda andar satt efter honom, på dörren —

Medlidsamt skakade den goda gubben sitt kala hufvud och mumlade i det han styrde sina steg till kontoret:

»Hm, äfven jag var en gång ett sådant der trotsigt ungt brushufvud; nå, återvänder nog i sinom tid till förnuft. Vill emellertid försigtigtvis strax se efter, om han i sin öfverspändhet icke glömt att införa den Brathammelska leveransen».

Lätt andades det unga blondhufvudet ut, då han hade föräldrahuset bakom sig. Full af glad förväntan på de saker, som komma skulle, skyndade han utåt Hamburgs gator; anländ till hamnen, lät han per ångbåt befordra sig till Harburg och for härifrån två timmar på jernvägen, hvilken aflemnade honom i en köping, som var ännu tre timmars väg aflägsen från Ebsdorf.

III.

Illusion och verklighet.

Nu återstod ännu en flere timmars postvagnsfärd att öfvervinna, ty jernvägen åtnjöt då för tiden ännu icke den stora äran att beröra köpingen Ebsdorf, vår hjeltes mål.

Uppehållet i postvagnen tycktes den i förväntningar sväfvande, längtansfulle ynglingen en hel evighet. Under hela turen omgycklade honom ljuftva drömbilder. Han bemödade sig rentaf, att frambesvärja sådana, för att skingra sin starka längtan och tankarna på den långsamma färden. Han såg sig i andanom redan i ett stort riddareskådespel, iklädd en strålande rustning, det tunga riddaresvärdet vid sidan — framträda inför det talrikt församlade publikum; hela auditoriet emottog jublande den intressante riddersmannen — lagerkransar, buketter, kastade från sköna fruntimmershänder, föllo till hans fötter. Huru då alla blickar plötsligt voro riktade på hans långa, böljande lockiga hår — en enda lock deraf skulle visserligen många smäktande sköna ha uppvägt med guld åt honom, om han kunnat besluta sig för, att samtycka till att skilja sig dervid. Från scen till

scen stegrades jublet och bifallssalfvorna öfver hans konstnärliga framställning, tills en plötslig, omild stöt af postvagnen behagade obarmhertigt föra ynglingen tillbaka in i verkligheten.

Dock missunna vi honom icke hans drömda idealiska framtidsbilder, åt hvilka ungdomen, ja till och med den mogna åldern, så gerna hängifver sig och hvilka en plötslig storm med rå fläkt är i stånd att tillintetgöra.

Låtom oss fasthellre se, hvad som för den unge Traugott blir öfrigt af hans illusionsbilder, sedan den nakna, osminkade verkligheten trädte honom till mötes.

Solklotet var redan nära nedsjunkandet, då postvagnen hade tillryggalagt sträckan till Ebsdorf på ungefär tio minuter när.

Endast en liten skogslund skilde ännu den blonde konstantusiasten från hans längtans mål, då han, midt ibland väldiga trädgrupper på långt afstånd varsnade en sällsam kolossal brädbyggnad, hvilken, belyst af den nedgående solens strålar, icke syntes olik ett gammalt förfallet rofriddarskogsslott. — — —

Om de stallets närhet och det dem väntande fodret vädrande kamparna icke just i denna trakt hade satt sig i ett raskare, för en postfärd förundransväckande traf, så hade den endast med en fot på den verkliga jorden vandrande ynglingen redan nu kunnat förskaffa sig en förklaring öfver den ifrågavarande byggnadens bestämmelse.

Framför den pittoreska träbyggningen såg det i sjelfva verket på samma gång brokigt och oordentligt ut.

Ett antal smutsiga, af tidens tand illa medfarna lärftsskynten spända öfver murkna spjelor, på hvilka funnos flere hål än färger, stodo för tillfället satta ur verksamhet, uppstaplade bredvid hvarandra såsom ram till skådebanan; odugliga, ålderdomssvaga kulisser och takdraperier höllo de äfvenledes redan mycket grånade träden sällskap; ett jättestort kors, öfverstruket med svart, var fastsatt ofvanför entrédörren. Det med stora hvita bokstäfver på dess tvärså målade ordet: »Leonora» lyste redan på långt afstånd mot de till brädbyggnaden vallfärdande, konstälskande byinvånarne såsom en trogen vägledare genom trädstammarna, lerpussarna och slingerväxterna, äfven tror jag mig kunna försäkra, att det, trots sin närvarande, dess »konstnärösära» afgjordt befläckande placering, ännu icke heligt afsvurit, att då så erfordrades medverka på sin ursprungliga hedersplats på kyrkogården i den Holteiska karaktersskildringen »Leonora»; söndertrasade, fordom möjligtvis en gång med rödt kattun öfverdragna konungatroner fattades ej heller i samlingen; om också dessa icke, i betraktande af deras fuktighet — en följd af det inträngda regnet — voro framdragna till proscenium, skulle deras anstolthet visserligen icke ha tillåtit dem att se sig sammanställda med de andra borgerliga slarfvorna.

Alla dessa för Thespiskärran nu en gång ounbärliga delar voro anförtrodda åt den skyddande betäckningen af ett f. d. molnperspektiv, hvilket var utspändt öfver fyra i marken nedslagna pålar.

www.libtool.com.cn

IV.

Ett hyggligt sällskap.

På gästgifvaregården i Ebsdorf herrskade vid den tiden då postvagnen genomlade skogen ett uppsluppet, bullersamt lif.

Flere af köpingens invånare och bönder från trakten voro i en af spirituösa drycker framkallad ytterst glad sinnesstämning och höllo i förening med ett antal af de just nu i köpingen grasserande skådespelarne det förskräckligaste kolorum.

Ur bullret af den vildt om hvarandra skrikande och sjungande skaran klingade de oupphörligt omisskänneliga, skrällande ljuden af mot hvarandra stötande glas; det till vansinne gränsande larmet liknade i det hela en vild orgie, sådan man härstädes dittills endast var van att höra om natten, men i synnerhet sedan de för tillfället i köpingen sig uppehållande konstnaderna frekventerade gästgifvaregården.

Plötsligt förstummades det råa tumultet. Med spänd uppmärksamhet lyssnade den druckna skaran till de oväntadt i dess öron inträngande, hessa tonerna af ett posthorn.

»Aha! der kommer posten från Bewensen!» skalade det i kretsen som ur en jättestrupe.

Inom få minuter knagglade denna framåt den genomblötta dyuppdämning hvilken köpingens invånare i sin oskuld hedrade med det på intet vis passande namnet gata, och höll strax derpå framför den ifrågavarande gästgifvaregården.

Traugott var postvagnens ende inneboende passagerare.

»Ebsdorf! Stig ur!» ropade i gäspande ton den från kuskbocken nedklättrande kusen.

Med feberaktigt klappande hjerta tog den nu till sitt mål anlände ynglingen sin nattsäck, följde skyndsammast kuskens uppmaning och begaf sig in i det med halm betäckta nedre värdshuset.

Här öppnade han en dörr, på hvilken med krita stodo skrifna de knappt läsliga orden:

»Gästgifveri och värdshuslokal.»

och hvilken låg alldeles midt emot de med kreaturfyllda ladugårds-, stall- och svinhus-byggnaderna. En tjock, varm tobaksånga vältrade emot honom; utan tvifvel skulle han genast ha vändt ryggen åt den med qväfning hotande atmosfären, om icke de sällsamma orden: »Lefve det ädela skådespelets idkare!» i samma ögonblick hade trängt till hans öra. Såsom fjättrad af en osynlig makt, blef han stående på tröskeln, drog sakt igen dörren bakom sig och såg sig omkring. I det aflägsnaste hörnet af rummet, inhöljd i en nästan ogenomtränglig rökmassa, varseblef han ett sällsamt sammanvarpadt sällskap. Nyfiket blef främlingen begäpad af dryckesbröderna med rusiga, oförskända blickar.

Traugott samlade hela sitt mod, helsade sällskapet med en höfelig bugning och intog midtemot det samma en blygsam plats vid ett klumpigt träbord,

hvarpå den nära klotrunde värden, innan han yttrat någon önskan derom, öfverräckte honom ett glas öl jemte en stor sup kumminbränvin.

Förgäfvne försökte härpå den fryntlige värden inleda ett samtal med sin, som det syntes honom, förnäme gäst. Traugott gaf endast tankspridda och korta svar. Hela hans uppmärksamhet var riktad på de bullrande dryckesbröderna i hörnet, hvilka utblåste hvirflande rökmoln ur sina korta pipor. Långe skulle hans nyfikenhet icke förblifva otillfredsställd. Redan efter få minuter kom han till den på intet sätt honom angenämt berörande öfvertygelsen, att han utom de landtliga natursönerna tillika satt midt emot flere af sina blifvande sceniska kamrater. Hastigt öfverlade Traugott hvad han under så fatta omständigheter skulle företaga. Han kom till det resultatet, att han tvifvelsutan skulle handla klokast, om han utan dröjsmål gaf sig tillkänna för dessa söner af muserna såsom deras kamrat. Med skygg blygsamhet framträdde han plötsligt till de just i detta ögonblick åter såsom ursinniga om hvarandra larmande, bugade sig djupt och läspade:

»Ursäkta, mina herrar, men om jag icke misstar mig, så har jag den äran att befinna mig inför en del af herr direktör Trauermüllers konstnärssällskap, i följd deraf tillåter jag mig att presentera mig för er såsom nyengagerad medlem och —»

Ett rätt, skallande gapskratt svarade den i bugande ställning framhårdande ynglingen. Med blixstens snabbhet rusade blodet åt hufvudet på den af detta mottagande öfverraskade, en djup blygselrodnad öfverfor hans kinder och för alla Indiens skatter

skulle han icke vunnit mod att ännu en gång taga till ordet.

»Stilla barn!» jollrade, afbrytande den pinsamma situationen, en af skaran åt sina dryckesbröder. Derpå vände han sig till Traugott och yttrade med leende min:

»Ni är således engagerad här?»

»Ja,» läspade med till marken sänkta blickar blondhufvudet.

»Och är skådespelare? Ha, ha, ha!»

»Nej, icke precist — men jag tänker bli en sådan.»

»Ah — en dilettant således?»

»Till er tjänst.»

»Har väl hittills varit dödgräfvare?» gäckades den ungdomlige tivolikomikern herr Pumpenmeyer.

»Dödgräfvare?» stamnade Traugott, hvars förlägenhet alltjemt ökades.

»Nå ja,» tog den förste åter till ordet, »eftersom ni står i en sådan krökt ställning framför oss, kom vår kamrat på denna förmodan.»

»Nej, mina herrar, dermed kan jag tyvärr icke stå er till tjänst, men köpman har jag hittills varit.»

»Köpman? Nå, var då icke så blyg; tag plats jemte oss här vid bordet!» befallde en tredje ur skaran.

Traugott satte sig. Värden, som stod något af-sides, hade knappt erfarit hvem hans förmente förnåme gäst i sjelfva verket var, förrän han förargad brummade för sig sjelf: »Nå, det borde jag strax ha sett på karlens fysionomi, nu ha vi åter en dagtjuf, en liderlig patron mer i byn, jag önskar bara att bandet snart åter hade gifvit sig af härifrån!»

»Värd! kummin och öl hit!» vrälade i detta ögonblick skaran.

»Ja, tålamod bara!» mumlade den lille klotrunde och frambar det reqvirerade.

Till Traugotts förvåning bestod detta, utom ölet, återigen af ett stort glas bränvin. Blygt vågade han den invändningen, att han icke förtärde spirituosa, emedan det lätt förorsakade honom illamående.

Detta var vatten på de skroderande dryckesbrödernas qvarn, hvilka jublade ännu högre och råare öfver en sådan naiveté — som de kallade hans invändning — än förut vid hans ceremoniösa bugning.

Der hjälpte inga böner, intet motstånd; ville han icke löpa fara att återigen bli begabbad, måste han i ett drag nedsvälja det ända till randen fyllda bränvinsglaset. Knappt var denna vedervärdighetens kalk under de förskräckligaste men på samma gång lustigaste grimaser tömd af honom, så uppreste sig en man med becksvalt, kortklippt, stripigt hår ur sällskapets krets, igenknäppte sin luggslitna, i sömmarna uppslupna gråa öfverrock ända upp till hakan, anordnade derpå af tre stolar en krets, förde den med förundran ditblickande Traugott in i densamma, och sedan han med högra handen betänksamt öfverfarit sin af väderleken brynta panna, höjde han den gravitetiskt ur den hopknäppta öfverrocken, fattade med venstra handen det af sinnesrörelse nästan darande blondhufvudet i armen och bad sina kamrater om stillhet och uppmärksamhet.

Han talade:

»Årade vänner! Tillåten, att jag nu, sedan dopet på den nybörjande sceniske konstnären blifvit fullbordadt genom en dugtig klunk bränvin, tager ordet och såsom erfaren konstnär håller ett litet mottagningstal till honom.»

Då en allmänt instämmande hufvudnickning följde, vände sig talaren till Traugott, skakade hans hand och fortför:

»Bravo, unge, nybörjande son af sånggudinnorna! Ni behagar mig. Med tiden kan det bli någonting af er. Ni har redan genom edra ansigtsförvridningar ådagalagt ett förträffligt skarpt utprägladt minspel. Detta antyder en talang, som förtjenar uppmärksammas; bättre diaboliska drag kan jag svårligen gifva mina bofvar. — Jag spelar nemligen på härvarande teater förste intrigant- och karaktersroller, mitt namn är Glühbein. Ah, ni skulle bara se mig spela Franz Moor — värd, två snapsar — det är min glansprestation — merci, värd! Så der, ja — och nu, säg mig, har ni redan mimerat annorstädes?»

»Huru — mimerat?» frågade den blondlockige och såg frågande på talaren.

»Nå ja, jag menar, om ni redan förut spelat komedi?»

»Ack ja, på en amatörteater i —»

»Bah, sliddersladder! Hvad betyder amatörteater! Har ni ännu icke beträdt de verldsbetecknande tilljorna på en offentlig skådebana?»

»Nej, den äran har jag ännu icke åtnjutit, detta är mitt första kontraktsmessiga engagement.»

»Jaså — nå det skadar icke. En människa som ni i alla fall rik mans barn och som om min aning

icke bedrar mig, af kärlek till konsten tagit lifvet af sina föräldrar —»

»Nej, det försäkrar jag heligt, att jag icke gjort!»
afbröt Traugott talaren.

»Nå, nå, det vore ju icke något brott! Sådant händer alla dagar, och de som gjort sig skyldiga der- till bli vanligtvis de skickligaste mimerna. Dock innan vi åter sätta oss, ber jag er lyssna till en gammal scenisk konstnårs råd, hvilken bakom sig har de bittraste erfarenheter; ni är ännu mycket ung och har därför säkerligen icke ännu insupit några beska droppar i lifvets skola. Hvarje stånd har sin ljus- och skuggsida, men intet innehåller den senare till så oräkneligt antal, som den teatraliska banan. — Ni, unge man, står för närvarande vid ingången till en af de farligaste labyrinth i verlden, den oändligt många beträda, men i hela sitt lif icke vallfärda igenom till slut. — Blott få vända, sedan de nalkats ingången, försigtigt om. Det öfvervägande flertalet beträder den och irrar, drifvet från en gäckad förhoppning till en annan, så länge omkring derinne, tills de arma såsom talanglösa äntligen finna ro på någon enslig klippa och på ett eländigt sätt utrossla sin ändamålslösa tillvaro. Endast ringa är antalet af dem, hvilka, sedan de en gång beträdt tiljan, inse sin oduglighet och åter vända om, innan återgången fullkomligt är afskuren för dem. Tro mig, en gammal skådespelare, för hvilken det ej heller sjöngs vid vaggan, att han en gång skulle agera arrendator Feldkummel etc., teaterlifvet ser mera lockande ut, än det i sjelfva verket är. Min karriär till exempel började öfver all förväntan lysande. Många stads-

teatrar öppnade då för tiden sina portar för mig, men på några kom jag genom kamraters intriger och afundsjuka alls icke att uppträda, på andra undergräde man genom tusentals kabaler min ställning, tills jag, icke stark nog att uthärda kampen, af försviflan kastade mig i dryckenskapens armar och lika hastigt åter sjönk, som utsigten att stiga hade öppnats för mig.» Bofframställaren, hvars drag hade blifvit allt dystrare, lade högra handen på sin glödande panna och förde den öfver de hemskt glänsande ögonen, liksom han velat så att säga fördrifva de dystra bilderna från det förflutna; efter en paus lät han handen matt nedsjunka på bröstet och fortfor:

»Låtom oss strö sand deröfver! Behjerta mina ord, ty vid teatern skall ni endast sällan, måhända aldrig mer få höra något dylikt. Akta er i allmänhet för mindre begåfvade eller afundsjuka kamraters intriger och arbeta antingen upp er till något dugligt eller fly, om ni icke känner er anspråken vuxen, innan det blir för sent. Detta är det råd, som gifves er af en af samtiden grymt förskjuten och misskänd konstnär, vid namn Glühbein. Jag har talat! Vörd, två snapsar, jag storknar af törst!»

»Bravo! bravo!» dundrade de förvånade byinvånarne, som varit vittne till uppträdet, under handklappningar åt talaren, och ropade att begge komedianterna åter skulle intaga sina platser vid bordet. Utan dröjsmål efterkommo dessa uppmaningen.

På Traugott hade talet framkallat en rent af bedöfvande verkan, så att han under några ögonblick ej förmådde göra sig den ringaste räkenskap för sina känslor.

»Det är en fördjeflad karl, den svarte!» hviskade en bonde till sin granne, under det bofframställaren läskade sin gom med den framsatta drycken.

»Ja, minsann,» svarade den tilltalade halfhögt, »den mannen talar alldeles som en prest.»

»Just så, bara med den skilnaden att presten icke dricker under sitt tal.»

»Nej, men förut och efteråt — jag tackar!»

Från denna stund hade blondhuvudet vunnit spel. Från alla sidor blef han helsad välkommen med det broderliga »du» och förtroliga handtryckningar. Endast hjelten och älskaren Brüller gjorde härifrån ett undantag; hvarför, skall den vänlige läsaren snart erfara. Under sång, skämt och larm fortsattes derpå ogeneradt det bacchanaliska samvämet.

En timme må förbigås. Denna hade för Traugott gestaltat sig såsom den förskräckligaste i hela hans lif.

Till hans hemliga glädje lagade sig sällskapet slutligen till att bryta upp. Dryckeslaget skulle utan tvifvel ännu länge ha blifvit fortsatt, om skådespelarne icke hade erinrat sig, att representationen redan inom få minuter skulle börja, således begåfvo de sig skyndsamligast å väg till teatergarderoben för att kläda sig. De humoristiska byinvärdarne, hvilka ville bevista representationen, gingo med och uppmanade Traugott att äfvenledes göra sällskap. Under en passande förevändning afslog dock denne erbjudandet för hvilket han emellertid höfligt tackade.

Uppriktigt sagdt, skämdes han att uppträda på gatan tillsammans med den ännu alltid sånggalna skaran.

Man skildes därför helt kort ifrån honom och arm i arm lemnade det hyggliga sällskapet värdshus-salen och styrde sin kosa mot den redan omnämnda pittoreska brädbyggnaden i skogsdungen.

V.

En underlig kurre.

Lätt andades den ännu knappt sina sinnen troende konstentusiasterna åter, då han såg sig allena i rummet.

Ett sådant emottagande hade det i de lifligaste illusioner sväfvande blondhufvudet icke väntat sig. Redan då han lemnade postvagnen hade det fräpprat honom, att ingen teatervaktmästare var närvarande för att emottaga honom; direktör Trauermüller måste af det före hans afresa honom tillsända brevet dock noga ha erfarit timmen för hans inträffande. Hvarför hade han icke tagit någon notis derom? Tillika uppdöko hos ynglingen ganska egendomliga tankar.

Den råa skara, med hvilken han nyss sällskapat, hade gjort honom eftertänksam och tyvärr hade han ännu för litet sjelfständigt omdöme för att kunna draga någon nytta af det verkligen förträffliga och endast alltför sanna tal, som bofframställaren Glühbein för en timme sedan hållit för honom.

Men hvad skulle han nu företaga? Han kunde omöjligen uthärda längre i värdshusrummets qväfvande atmosfär. Han måste ut i det fria, för att

skingra de dystra känslor, som för hvarje ögonblick alltmera bemäktigade sig honom. Han beslöt att äfvenledes gå till teaterhuset; de, om också ur det aflägsna fjerran dock ännu alltid i hans öra slående sångstämmorna från den tokiga skaran visade honom lätt vägen dit.

»Herr värd!» ropade han till den just i detta ögonblick återinträdande klotrunda figuren, i det han framtog ett zweigutegroschenstycke ur börsen, »hvad skall jag betala?»

»Nitton supar kummin och tolf glas öl, gör tillsammans en thaler och sju silfvergroschen», brummade värden.

Traugott studsade flere steg tillbaka.

»Är ni något slags driftkuku, herre?» utropade blondhufvudet förargad öfver det enorma fordringsanspråket.

Den lille klotrunde mannen blef purpurröd af vrede, ursinnig satte han begge händerna i den köttiga sidan och dundrade:

»Hvad vill ni säga härmed, Hans Brödlös? Hvad, jag en driftkuku? Och det endast därför att jag fordrar min rätt? Ja, det tror jag, förtära och icke vilja betala, deri består hela er talang, ni komediant-slödder! Om jag hade något att säga i byn, så Gud nåde er så visst, som jag lät utpiska er! Så mycket säger jag er nu, jag har redan ganska mycket att fordra af edra hyggliga herrar kamrater, men om ni omogna pojke gör min af att lemna rummet utan att ha betalt förtäringen, så skall jag släcka min harm på er!»

Den förtörnade värden hade vid de sista orden rätat upp sig några tum högre och utsträckt sina begge knytnävar mot den af öfverraskning liksom förstenad stående ynglingen. Först efter flere sekunders förlopp hade den hotade så till vida hemtat sig från sin första förskräckelse, att han till den ännu alltid i utmanande ställning framför honom stående värden framstammade:

»Men ursäkta, herre, ni misstar er, om ni tror, att jag har för afsigt att icke betala hvad jag är skyldig! Jag begriper blott icke er fordran, jag har ju endast förtärt en seidel öl.»

»Ha, ha! Sådana undanflykter känner jag till, på den kroken biter jag icke mer! Hvarför bjuder ni, när ni icke kan betala?»

»Huru? Ni tror, att jag har bjudit sällskapet?»

»Gör er bara icke till! Jag har ju redan en gång sagt er, att jag icke mer biter på den kroken! Den svarthufvade Glühbein, på hvilken jag ville lägga beslag för den skuld, som gjorts under er härvaro, frågade groft, hur jag kunde komma på det infallet att fordra honom, icke han, utan ni hade ju bjudit.»

»Detta har herr Glühbein sagt er?» frågade Traugott, förundransfullt skakande på hufvudet.

»Nå, tror ni att jag ljuger?» genmålde den klotrunde, som åter blef vred.

»Nej, nej — gudbevars! Om det förhåller sig så, är ni ju i er rätt; jag skall betala, så stor min öfverraskning också alltid blir. Här, var så god.»

Smilande emottog grobianen penningarna och mumlade, i det Traugott med sin nattsäck i handen aflägsnade sig:

»Detta är den bästa metoden, som jag för alltid kommer att bibehålla. Har en af komediantsällskapet förtärt någonting hos mig och icke strax betalar kontant, så visar jag honom tänderna och blir grof som en björn, på det sättet slår jag mig säkert igenom.»

Knappt hade Traugott, som ännu icke visste hvad som egentligen tilldragit sig med honom, kommit ut på gatan i den redan inbrutna skymningen, förrän en valkig hand plötsligt lade sig blytungt på hans venstra skuldra och en menniska af vidrigt utseende frågade med en öfverraskande djup basstämma:

»Är ni Traugott?»

»Till er tjänst,» sade denne i vresig ton, då det oangenämt berörde honom, att bli tilltalad af en främmande menniska så der utan all ceremoni.

»Bon, följ mig då!» tog denne åter till ordet, hvarvid han lät en förskräckligt illa medfaren bok in qvarto balancera omkring i sina brunaktiga händer.

»Ja, ursäkta mig, med hvem har jag då egentligen den äran —» frågade den blondlockige i det han forskande blickade in i det betänkligt öppna anletet.

»Jag heter Brand,» svarade den andre, »är sufflör vid härvarande teater och skådespelare tillika. Direktören har vänligast anmodat mig att emottaga er och föra er till honom.»

»Ah, herr direktören skickar er? Mottag min förbindligaste tacksamhet för er —»

»Galenskap, kom bara!» mumlade den utskickade mellan tänderna och skyndade — att börja med hopande öfver en stor vattenpuss — förut.

Traugott följde honom.

Förgäfvess sökte han utfundera hvarför mans skickat emot honom en så besynnerlig, utan tvifvel starkt berusad menniska, hvilken lade i dagen ett för en sufflör allt annat än passande uppförande i ton och åtbörder. Hade Traugott vetat att vid många teatrar hvar och en — ända ned ifrån lampputsaren och upp till direktören — anser sig för en stor, svårligen umbärlig konstnär, så skulle arten och sättet för hans emottagande visst icke förvånat honom.

Sufflören var genom sin chefs uppdrag att emottaga en nyanländ medlem utan tvifvel djupt kränkt i sin konstnärliga stolthet, deraf det ohyfsade beteendet.

Efter en fem minuters marsch fördjupade sig detta unicum för alla sufflörer och människoframställare i samma skogslund, genom hvilken vårt blondhufvud på eftermiddagen ankommit med posten. Här var lerjorden öfver all beskrifning uppmjukad. Traugott hade redan flere gånger varit i begrepp att öppna ett samtal med sin, till utseendet en spansk bandit liknande ledsagare, men i samma ögonblick hoppade sufflören öfver en på vägen befintlig pöl och Traugott måste, om han icke ville löpa fara att förlora ledsagaren ur sigte, utan dröjsmål hoppa efter.

Ändtligen yppade sig ett passande tillfälle till en konversation.

»Som jag hör, skall det i afton spelas?» frågade Traugott, börjande samtalet i flämtande, nästan andlös ton.

»Tyvärr, ha ha ha!» svarade under ironiskt skratt sufflören.

»Törs man fråga, hvilket stycke som kommer att uppföras?»

Debutantens Irrfärder.

»Hvarför icke? Kabal och kärlek af — af —»

»Af Schiller,» vågade blondhufvudet ifylla.

»Bedröfligt nog!» knarrade den andre. »Han skulle i afton vända sig i grafven, då Trauermüller agerar Wurm!»

»Hvarför det, om jag får fråga?»

»Hvarför? Emedan han är den allra jemmerligaste skådespelare jag sett under hela min karriär. — Jag skulle just vilja veta, hvem som eggat den att beträda tiljan. En sådan usel framställning måste man såsom mångårig teatermedlem ha för ögonen, det är härresande! Icke nog med, att han, dragande fördel af mina bedröfliga förhållanden, förnedrat mig till sufför, nej, jag måste tillika tratta i honom de roller, som han spelat mig ur händerna och till hvilka jag eger kontraktens rätt! Begriper ni, hvad det vill säga att vara misskänd?»

»Ack ja!» svarade Traugott, hvilken visserligen föga förstod allt detta, men som dock ansåg för bäst att hålla med sin uppretade ledsagare. »Jag kan mycket väl föreställa mig,» tillade han, »att hvarje orättvisa bereder menniskan förargelse.»

»Hvad, förargelse! En bottenlös ondska är det, att han rycker till sig Wurm midtför min näsa! Men tålmod bara, tålmod bara! Hämnden närmar sig; jag lemnar hela det mig redan längesedan förhatliga ynglet i afton i sticket, så att ångstsvetten skall framtränga ur alla porer på dem! Jag skall, så sannt mitt namn är Brand, vältra en sådan stöttesten i direktörens väg, att han skall minnas sin »Wurm-framställning» så länge han lefver!»

Genom dessa ord hade den ärekränkte försatt sig i en sådan upphetsning, att det bleka blondhuvudet ovilkorligt vek flere steg åt sidan, i synnerhet som den uppretade beledsagade sina ord med motsvarande svängningar med sin knölpåk.

Plötsligt skallade ekot af stridande röster från det omedelbara grannskapet, hvilket föranlät den ärekränkte att med Traugott ljudlöst draga sig bakom en trädstam och uppmärksamt lyssna.

VI.

Thespiskärrehöfdingen Trauermüller och hans sällskap.

Framför en liten utbyggnad, som var uppförd af sammanflickade ribbor och teaterskärmar och genom hvilken man kunde inkomma i det inre af en jättelik brädbyggnad, stod en liten grupp menniskor, hvilka, utsmyckade med de mest farsartade kostymer, måste framställa en verklig drastisk anblick för den oinvigde.

En melankoliskt lysande oljelampa med ett stycke gammal guldlust uppfäst under ingångsdörren till utbyggnaden, kastade då och då några matta, lefnads-trötta ljusreflexer på gruppen och gaf det hela en spöklik anstrykning af »Tusen och en natt».

Ungefär trettio steg härifrån stod den lyssnande sufflören med den väntansfullt åhörande ljuslockige ynglingen.

Endast få minuter förgingo och mumlet bland den kostymerade skaran blef ljudligt och hörbart.

»Nå men, blix och dunder!» vrålade en hesstämma.
»Det är ju så, att man rent af kan få lust att springa sin väg från edra ständiga revolutioner! Kan jag draga hit bönderna vid håret? Ni ser ju, att jag ej heller i dag gör någon nämnvärd recett? Är det

icke mest härresande för mig, att ingen af mina operationer lyckas i detta näste? Att detta folk hvarken går på spektaklet på riddarpjeser, lustspel, skådespel eller sorgspel? Här ni då så mycket hackelse i edra skallar, att ni icke kan inse, att skulden för de miserabla recetterna icke ligger hos mig? Och nu förklarar jag er för sista gången, dagen före aflöningsdagen, som är i morgon, utbetalar jag inga förskott mer! Jag har i hela mitt lif ännu aldrig gjort det, äfven då jag haft penningar liggande i högar! I betraktande af härvarande förhållanden är jag glad, om jag alltid kan punktligt betala aflöningen. Jag begriper icke er fordran! Att begära förskott af mig dagen före aflöningsdagen!»

Förvirrade stämmor:

»Nå, men när skola vi då erhålla några penningar? Aflöningen ha vi ju längesedan gjort öfver med, följaktligen tjenar den inträffande betalningsdagen oss naturligtvis till ingenting —»

»När? Dåraktiga fråga? Antagligen redan i morgon, i fall jag skulle erhålla de länge väntade penningarna. Fortfar därför blott helt lugnt att spela, mina barn, Trauermüller har ännu aldrig upptagit något nödlån, för att roffa sitt sällskaps medlemmar.»

Härmed förstummades det högljudda samtalet.

Sufflören hade under hela föregående scen med ett uttryck af ondskefull skadeglädje lyssnat till hvarje ord af sina kamrater, nu gnuggade han en stund förnöjd sina händer och brummade som en retad björn:

»Nå, Gud vare dig nådig, om du i morgon icke uppdrifvit några penningar! Hä hä hä! Jag önskar, att i afton icke en katt måtte komma på spektaklet,

mycket mindre någon publik. Hä hä hä! Men skulle mot förväntan likväl en publik infinna sig, så ve dig, Trauermüller! Min hämd är väl förberedd, den skall och måste träffa dig —!»

I det han vinkade det med förundran framtitande blondhufvudet till sin sida, framträdde han ur dunklet och närmade sig de församlade kostymhjeltarna.

Anländ hit, var den nyss så hämdfnysande plötsligt liksom förvandlad. Med den vänligaste min i världen framträdde han till en man af martialiskt utseende och sade i den älskvärdaste ton:

»Bästa herr direktör, här medför jag till er den väntade unge nykomlingen.»

»Åh, verkligen?» Jag trodde redan, att ni hade dött på vägen! Laga er ner i luckan! Ni hade tre gånger kunnat vara tillbaka! Ni vankar alltid af och an som en nattmössa! Mätte —»

»Men ursäkta, herr direktör, jag —»

»Tala icke till mig! Spara era ord och era lungor för luckan! Laga att det blir slut med er!»

Gnisslande med tänderna smög sig den så onådigt affärdade sufflören derifrån. Han vågade icke svara ett enda ord, men ur hans skarpa ögon flammade ett fruktansvärdt, endast våldsamt undertryckt raseri.

Direktören, en man af undersätsig och på samma gång hög gestalt, vände sig efter sufflörens bortgång hastigt till den såsom ett af en hagelskur öfverfallet får stående ljuslockige unge mannen, mönstrade hans yttre med pröfvande min från topp till tå och log en stund välbehagligt för sig sjelf. Derpå fattade

han den af sinnesrörelse darrande ynglingens hand, och sedan han vinkat fram sitt sällskap, talade han med sin hesa stämma:

»Ni bedrar er icke, unge man! Direktören för härvarande teater står framför er. Jag skall pröfva er talang. Ni måste med er präktiga garderob spela älskare —» Här uppgaf den oss redan från gästgifvargården bekante hjälten och älskaren Brüller ett hånskratt. Höfdingen kastade en giftig blick på honom och fortfor:

»Kom till mig i morgon förmiddag, unge vän; jag skall företaga ett deklamationsprof med er. Nu måste jag till biljetluckan; vänta mig här, jag kommer tillbaka!» Den såsom Wurm kostymerade direktören svepte hastigt in sig i sin svarta långrock och vände sig till den till hans förvåning i flere grupper ankommande landtbefolkningen.

Knappt hade han lemnat Traugott, så framträdde hjältespelaren Brüller, fattade ynglingens hand, drog honom några steg åt sidan och ropade, höjande sina jättelika skuldror, med hvilka han räckte öfver alla andra, ännu ett par tum högre: »Hvad var det jag nyss hörde? Är ni också engagerad som älskare?»

»Så vidt jag vet, ja, högtärade —»

»Verkligen? Ha ha ha! Och det inbillar ni er verkligen? Ha ha ha! Med denna ömkansvärda figur, som en kraftfull vind bortför på sina vingar, dermed vill ni spela mitt fack? Och i främsta rummet edra sirapslockar! Käre vän, det gör mig ondt om er!»

Ovilkorligt tryckte sig den förskräckte Traugott ett ansenligt stycke tillsammans gentemot hjältespe-

larens imposanta, bröstharnesklädda figur, hvarpå han under häftig hjertklappning förvirrad framstötte de orden:

»Ursäkta, min herre, men ert beteende är mig oförklarligt. Jag är ju icke skuld dertill, att herr direktören nu en gång, utan att öfverlemna valet åt mig, vill ha mig till älskare och —»

»Bah! Inbilla er dock icke sådana svagheter! Ni begriper icke mitt beteende? Tror ni då, att jag af er låter spela mig ur händerna en enda fackroll? Nej aldrig. För öfrigt vill der något mera till! Ni tycks ännu icke veta, hvad det vill säga, att representera hjelte- och älskarefacket! Betrakta då i afton Ferdinand af mig, och ni skall sedan inse, att dertill fordras något mer, än en tunn fruntimmersstämma — och —»

Här blef den för sitt fack fruktande hjeltespelaren oförmodadt afbruten genom en späd, gäll stämma i renaste sachsiska dialekt; under det han nemligen alltmer och mer uppretad trängde den uppskrämde nykomlingen in på lifvet, snuddade en liten mager man med lornjett förbi honom, sprang i ett par hopp fatt den vid biljettluckan sysselsatte direktören och ropade:

»Her på, min kotaste lilla tirektör, schkall jack icke ringe för förschta gången? Det är schon tschugu minuter öfver tiden då schpektaklet skulle beginne, kapellet har längesedan slutet och das publikum gör, Gud schtraffe mig, en ferschrecklich allarm.»

»Naturligtvis,» befallde den hese, »skall det börja; hvarför har ni icke redan längst för detta frågat? Laga er bort och tillkännagif representationen!»

Ack ja!» stammade sachsaren och försvann i trädens dunkel.

Efter att ha affärdat de skådelystna lemnade höfdingen åter biljettluckan och närmade sig Traugott.

»Unge vän,» sade han, »representationen börjar just vid er ankomst, kom med. Gif väl akt på framställningen, det kan bli er till nytta vid er debut.»

Under dessa ord hade han fört Traugott till en förfallen bräddörr på föga afstånd från biljettluckan, öfver hvars defekta ställen det omtalade svarta korset med det af hvit färg blänkande ordet »Leonora» var fastspikadt.

Vid öppnandet gjorde denna dörr ett förskräckligt knarrande buller.

Ovilkorligt runno blondhuvudet Dantes ord i sinnet:

»Lemnen hvarje hopp bakom er, I, som här inträden!»

Med få ord tog höfdingen på dörrtröskeln afsked af sin unge sujet, sköt honom härpå med en kraftig knuff in i det inre och rasslande flög dörren åter i lås.

www.libtool.com.cn

VII.

I sånggudinne-templet.

Fullkomligt mörker omgaf den omildt inskjutne. En lång stund förgick, innan hans ögon så till vida vant sig vid detta, att de kunde se sig en smula omkring. Dervid varseblef han, i det han blickade rakt framför sig, en liten skepnad, i hvilken han åter trodde sig igenkänna sachsaren, hvilken, sedan han trängt sig ut från avantscenen vid sidan af ridån, var ifrigt sysselsatt att med ett talgljus tända de få oljelampor, som voro nedstuckna i sandfyllda ölseidlar och blomkrukor på båda sidor om sufflörluckan.

Med lampornas påtändning hade det rådande mörkret öfvergått till gryning, och den ännu alltjemt i djupaste bakgrunden såsom fastvuxen stående blondlockige ynglingen kunde taga det inre af sånggudinne-templet i närmare ögonsigte. Hvad som framställde sig för hans blickar öfverträffade dock äfven de anspråkslösaste förväntningar. Ett konstgjordt golf fanns icke, men i dess ställe den så mycket naturligare, moderliga jorden. Högt gräs växte så väl på första som andra parketten och syntes just vara egnadt att bereda en tillflyktsort åt alla möjliga reptilier.

Nedslagna trästycken, öfver hvilka man fastspikat ohyflade bräder, bildade dessutom de för publiken visserligen icke afundsvärda sittplatserna, och taket representerade en luftventilation af åtminstone tjugo felande takpannor. — Traugott greps nästan af svindel. Hvad? I en sådan eländig träbarack skulle han inom kort framställa »menniskobilder»? O, hvilken förfärlig utsigt för den unge idealisten! Han var nära deran, att nedsjunka på den gräsrika andra parketten, då ljödo lyckligtvis från scenen sällsamt klingande toner, hvilka säkerligen skulle förkunna representationens äntligen förestående början.

Publiken, hvilken redan infunnit sig temligen talrikt, helsade ringningen med ett allmänt, gladt utrop.

Men Traugott spetsade öronen. Hvilken klang! Omöjligen kunde detta slamrande klingklang härröra från en klocka, om denna också vore aldrig så bristfällig.

Bakom ridån hade man ända tills för få sekunder sedan varit nära förtviflan. Klockan, det enda klangfulla stycke, som direktören lyckligt räddat ur sitt direktorats skeppsbrott, hade spårlöst försvunnit.

Skummande af raseri slungade höfdingen en verklig flod af skymford öfver den lille sachsarens oskyldiga hufvud, hvilken såsom regissör gjordes ansvarig för allt.

»Hvarför har ni nattmössa icke bättre tagit vara på klockan?» dundrade han och tillade, då sachsaren i sin ångest icke syntes vara mäktig ett ord: »Nå, vill ni äntligen öppna ert tröga tuggningsverktyg?

»Men, min käraste, kotaste lilla tirektör,» stammade den tilltalade, »jack schwär er heligt, att jack i dag efter repetitionen lade ner klockan i den lilla cigarrlådan, som stod på er plats.»

»Hvad? I min sminktoalett! Det är icke sannt! Endast min näsduk har jag påträffat. Men jag kan nog tänka mig, hvart klockan tagit vägen! Ni har slarfvat bort den, drummelpelle! Genom er sömnaktighet förstör ni hela min affär!»

»Ja, men jack —»

»Hvad, men! Står ni icke der som Adam efter syndafallet? Så sök då, för tunnor tusan! Hör ni då icke, hur åskådarne börja väsnas?»

»Ja, men, min kotaste lilla tirektör, jack har helt visst lagt klockan i lådan, kanhända har någon tagit bort den.»

»Så skaffa hit fram denne någon, eljest tror jag icke derpå!»

»Ah — sufflören!»

»Brand?»

»Ack ja! Förmodligen har han annekterat den samma och satt den i pant för en snaps!»

»Den gynnaren vore nog i stånd dertill, men — nej, det tror jag icke!»

»Men hör, min kotaste lilla tirektör, det vore dock ganska möjligt. Drack han icke i förra veckan ut spriten i blyxtmaskinen för oss? Då jack i det afgörande momentet skulle antända vadden, var den så torr, som om den blifvit utsugen af en blodigel, och rhengrefve von Stein måste i »Käthchen från Heilbronn» uppträda utan blyxt —».

»Hvarför påminner ni mig åter om detta nidingsdåd? Marsch, begif er ner i sufflörluckan, men icke framför ridån, utan lägg er på magen och kryp under teatern på alla fyra fram till honom och fråga den fyllbulten, hvar han gjort af klockan för mig!»

Sachsaren försvann. Redan efter få ögonblick kom han tillbaka och klagade för den väntansfulle höfdingen, att sufflören fruktansvärdt skrikit och hotat att om han ännu en gång vågade uttala en sådan misstanke, skulle han obarmhertigt örfila upp honom!

»Han skulle understå sig!» vrålade höfdingen i sitt hesa manér, och sedan han utstött ytterligare åtskilliga förbannelser mot sachsaren, började han åter leta.

Plötsligt stannade han med ett glädtigt anskri.

Hans vredgade blick hade fallit på den tomma öltunnan i första kulissen, på hvilken stod ett med en tesked försedt glas; det var detsamma, ur hvilket Louise i femte akten af »Kabal och kärlek» skulle erhålla den förgiftade limonaden af sin Ferdinand. Som en blixtråle genomfor en räddande tanke hans hjerna! Han fattade glaset i foten, sprang fram på scenen, skyndade till ridån, vände glasets öppning nedåt, for med teskeden fram och tillbaka i glaset och klocktecknet till det varmt efterlängtade styckets början var gifvet. —

Detta till förklaring öfver de sällsamma toner, hvilka framkallat Traugotts förvåning.

Sedan de förklingat, höjde sig dock ridån ingalunda omedelbart derpå, hvilket föranlät Traugott att bedja en granne på andra parketten, hvilken just var sysselsatt att med ett grässtrå rensa sin långa

pipa, att på några ögonblick låna honom en affisch.
Han läste:

Med högvederbörligt tillstånd!

www.libriool.com.cn

Gästspel

af det Trauermüllerska skådespelaresällskapet.

Söndagen den 24 September 186 .

Till förmån för direktör Samuel Trauermüller.

Lusttur

på Skämtets jernbana och Allvarets lokomotiv till
alla Samtidens stationer.

Till en början:

Nytt! Kabal och Kärlek! Nytt!

Klassiskt sorgespel i 5 akter

af

Friedrich Schiller.

Derefter:

Knapperjahn och Susemichel.

Lokalfars i två akter

af

Glühwein.

Till slut:

Stor utomordentlig bortlottning af en tjock och
fet gumse.

Uppfödd af kretsfogden.

»*Emot en ringa efterbetalning af 5 groschen pr lott!*»

Skakande på hufvudet gaf blondhufvudet den
innehållsrika affischen tillbaka åt dess egare.

I detta ögonblick ringde teskeden för andra gången i limonadglaset och ridån rullade rasslande och frasande en god manslängd i höjden.

Förgäfves bemödade sig den unge konstentusiast att utgissa, hvad den numera afslöjade scenen egentligen skulle föreställa; ty om icke två smuts-gula gardinförhängen i midten af bakgrunden dunkelt antydt ingången till ett rum, så hade man lika så gerna kunnat hålla perspektivet för en molndekoration eller, ännu bättre, för en öppen trakt, så argt hade ålderdomens tand rasat i dess färgkontraster.

En högtidlig paus uppstod.

Plötsligt rycktes midtelgardinerna ifrån hvarandra och en gråskäggig, ursinnigt svärjande man i sällskap med ett gammalt, afskräckande fult femininum inträdde.

Det var stadsmusikus Miller med sin hustru. Pappa Miller tycktes alls icke vara i något rosenfärgadt lynne, ty han mätte med stora steg det härför alls intet utrymme erbjudande rummet och stam-pade upprepade gånger så eftertryckligt i de osäkra bräderna på scenen, att de rakt öfver hans hufvud sväfvande, med blå pappersremсор sammanklistrade takdraperierna öfverlemnade sig åt en hotande svängning. Han ville nu en gång för alla icke gifva något gehör åt sin makas föreställningar med afseende på deras dotter Louise. Mindre hårdhertad var han dock mot den vid hans fötter stående sufflörluckan; åt dess hviskningar, hvilka med djup, stammande basstämma uppstego till honom, lånade han det villigaste öra. Till lycka för åskådarne hade blott få satser

i entréscenen undgått den omätliga blåkritan. Få minuter förgingo och scenen var slut.

Återigen inträdde en förarglig paus, tills man slutligen ~~varseblef en ryckning~~ i midtelgardinerna; ett hufvud med eldrödt hår blef synligt; gardinerna flögo åtskils och chefen för konstnärsskaran, Trauermüller, beträdde scenen såsom den svartklädde Wurm. Om den inträdande recett-tagaren led under intrycket af en smärtsam kolik, vilja vi lemna derhän; anmärkningsvärdt var det dock, att han vid sitt framträdande liksom en pennknif med många blad fällde ihop sig fem gånger.

»Musik, fanfarer!» vrålade emellertid de ogeneradt rökande åskådarne och slogo sina tjocka näfvar emot hvarandra. Knappt hade detta rop låtit höra sig, så skyndade tre verkligt komiska figurer, som hade varit sysselsatta vid den i det aflägsnaste hörnet af salongen placerade flygande ölskänken, bort ifrån densamma, togo plats i en framför scenen ingräfd jordhåla och utförde med två fioler och en flöjt en öronsönderslitande »beneficiant-emottagningsfanfar!»

VIII.

Försvunnen.

Under det denna förskräckliga disharmoni fortgick, kunde man i salongen, ifrån det hål, i hvilket sufflören för aftonen tronade, tydligt höra ett rosslingar liknande brummande af en djup basstämma, snart derpå ett doft fall och ett buller, som häntydde på att en tom butelj våldsamt sönderslogs. Den supige sufflörens hjernförvirrande, hjertefrätande afund hade slutat. — —

Thespiskärrehöfdingen hade just i detta ögonblick slutat sina djupa tacksamhetsbugningar för den tacksamma åhörarekretsen, han vände sig därför till den med jernkonseqvens tätt bredvid sufflörluckan väntande musikern och beredde sig att fortsätta sin roll, i hvilken publiken vid hans entrée hade afbruttit honom genom sin entusiastiska hyllning, hans mun öppnades för detta ändamål, men han yttrade icke en stafvelse.

Man såg honom längtansfullt lyssna åt öppningen till sufflörluckan, som borde bringa honom hjälp, — förgäfves; han anbragte väl ett stumt minspel mot den likaledes häpnande musikern Miller, men hans mun förblef stum. Ursinnig stampade han till

signal att han behöfde sufflörens biträde, midt för dennes kvarter, åter förgäfves. Intet räddande ljud nådde hans eljest så öfvade öra.

Det var för mycket för konstnärsmidvetandet hos en Schillersk »Wurmframställare». För att fylla den genom afbrottet inträdda, ödesdigra pausen fortsatte han sitt stumma minspel mot musikern och hans fru, trädde ett steg närmare sufflörluckan och hviskade med hemligt raseri:

»Hvarför sufflerar du icke, ditt nöt —» Med denna sista stafvelse afbröt han sig förskräckt. Hans blick hade nemligen i detsamma sänkt sig ända ned i sufflörluckans djup och varseblifvit att ingen mänsklig själ hade säte och stämma der mera. En fruktansvärd förskräckelse grep de nu utan besinning kringirrande konstnärerna, ty äfven den hederlige stadsmusikanten med gemål hade genom en blick ner i luckan erhållit den förkrossande vissheten, att de stodo framför ett fullkomligt »herrelöst hus».

Naturligtvis bemödade sig alla tre att genom alla upptänkliga gester en stund hålla publiken i okunnighet om olyckan; men denna, som icke särdeles länge fann behag i dessa gester, hvilka kunnat göra döfstumma heder, utbrast plötsligt i ett rent af infernaliskt hänskratt.

I detta högst kritiska ögonblick uppdök — helt oföväntadt för de under sminket alltmer bleknande konstnärerna — från första kulisser till venster en lång träspjela, försedd med en spetsig borrh i yttersta ändan, styrde kosan till den sufflörlösa sufflörluckan, skakade der några gånger häftigt fram och tillbaka framför öppningen och åter-

vände kort derpå hastigt till första kulissen med en på borren spetsad bok till stor förvåning för skådespelarne, som stodo der nästan andlösa. Med stor spänning hade åskådarna följt den hemlighetsfulla riktning spjelan tog, men så snart de vid dess återfärd bemärkte den underbara fångsten på dess spets, utbrusto de i ett skallande bifallsjubel.

Detta gynsamma tillfälle begagnade konstnärerna, som nu började andas lättare, till att fatta sig och samla sin sinnesnärvaro, som de längesedan hade förlorat; också skyndade alla att som hastigast närma sig den venstra sidan, som nu mera gömde sufflörboken.

Åter förflöto några plågsamma sekunder för de spelande. Publiken hade visserligen åter lugnat sig en smula, men hotade dock med ett nytt bullersamt utbrott, om konstnärernas dialog icke snart kunde fortsättas igen. Då — ändtligen! läto från venstra sidokulissen balsamdrypande ord sig förnimma för musernas bortkomna söner. Alla lyssnade ifrigt till hviskandet, för att åter kunna hopknyta den afklippta tråden. Men endast mot höfdingen log segern; han hade först uppsnappat en fras och detta lyckligtvis hans — den lycklige! Med denna upptog han åter den förlorade tråden, och som den mannaregnande hviskningen från venstern ifrigt fortfor, var representationen räddad!

IX.

Lefvande begrafven.

Med glädjestrålände anlete spelade den segermedvetne höfdingen sin scen till slut. Men vid sin sortie underlät han dock icke, att slunga ännu en förfärligt hotande blick på den tomma sufförluckan. Omedelbart efter det han aflägsnat sig inträdde Louise i rummet.

Blondhufvudet trodde knappt sina ögon, då han fick se den mycket omfångsrika framställarinnan. Med sådan uppfattning af den oskuldsfulla Louise kunde han ingalunda förlika sig.

Lyckligtvis kom han icke att reflektera deröfver, ty den strykningsrutinerade blåkritan hade äfven med denna scen gjort mer än sin skyldighet, i följd hvaraf, strax efter Louises entré, Brüller, hjälten och älskaren, störtade in på scenen som hennes ömme Ferdinand. Två jättesteg och han befann sig framför den till höger sittande musikantdottren; med ett kraftigt tag fattade han hennes hand, lyssnade en lång stund åt venster sida och dundrade sedan i en strup-ton, som gick genom merg och ben:

»Louise — hvarför — hvarför bleknar du?!»

Sålunda fortgick scenen. Den jättelike hjälten understöddes förträffligt af sin verkligen ovanligt drastiskt sammansatta kostym.

Ovilkorligt erinrade denne Ferdinand om den vandrande riddaren af den sorgliga skepnaden från la Mancha. Denne vrålände hjältespelare slet icke allenast, för att tala med Hamlet, passionen i trasor, nej, om slutscenen icke af författaren hade blifvit hållen kort i och för sig, så skulle han utan tvifvel med sitt tygellösa agerande ha krossat de under hans fotsteg jemmerligt qvidande tiljorna, kulisserna och takdraperierna.

Men detta var just den själaspis, som behagade det grofva landtfolket; dånande applåder kommo hjälten till del efter ridåns fall och mottogs af denne, som ryckte undan förhänget litet på ena sidan, med nedlåtande bugningar.

Då den ståtliga mimen åter drog sig tillbaka, yttrade en okonstlad landtman, som satt helt nära Traugott, till sin granne, en välmående hemmansägare:

»Nå? icke sannt, Klas, detta är dock verkligen en dugtigt rafflande spelare?»

»Ja», svarade den andre profeterande, »denne spelare sköter sitt fack som en karlaktör! Han blir bestämdt en gång kunglig fraktör.»*)

Följ mig nu ett ögonblick bakom ridån, gunstige läsare. Under det att den applådbekrönta hjälten utförde bugningsceremonien, uppfördes på den för publiken dolda skådebanan en tragikomisk scen.

*) Aktör menade säkerligen den hederlige landtmannen.

Thespiskärrehöfdingen hade efter sin sortie fattat posto bakom andra kulissen och här med sataniskt raseri väntat tills förhänget fallit. Knappt hade detta skett förrän han rusade fram till en i teatergolvet befintlig liten lucka, öppnade den och lät sina blickar sväfva omkring i det mörka djupet.

»Anade jag icke det!» vrålade han i sin hesaton. »Der ligger den fyllbulten!»

Med detta utrop visade han de nyfiket framskyndande medlemmarna af sällskapet en på den med tistel och gräs öfvervuxna marken liggande oformlig massa, som rosslande rörde sig hit och dit, och som vid skenet af en skyndsamt hemtad lampa presenterade sig såsom den förut från sufflörluckan bortkomne sufflören Brand.

»Ah, han har åter intagit full last!» hånade under homeriskt löje de af denna anblick alls icke öfverraskade konstnärerna.

»Blixt och dunder! den lasten skall i morgon komma att stå den liderlige sällen dyrt!» ifrade konstnärsnomadernas chef, och slog dervid åter igen luckan med foten.

»Se så!» ropade han. »I denna fuktiga graf kan den lättsinnige gynnaren såsom lefvande begrafven ångra sitt nidingsdåd och avsluta nykterhetsprocessen!»

Härpå vände han sig med förargad min till den nära honom stående representanten af stadsmusikanten Miller.

»Och ni,» fortfor han att väsnas, »ni stod också och såg ut som en frusen sparf under det fatala afbrottet! Det är verkligen förskräckligt att nödgas stå inför publiken med sådana krafter!»

»Men bäste herr direktör,» vågade denne invända, »det var ju icke jag, utan ni som skulle tala och —»

»Alltid sig lik! Att jag som direktör och regissör skulle förlora tråden vid ett sådant ovärdigt, oväntadt skurkstreck, var ju naturligt! Men så går det alltid! När ni någon gång får vänta på er aflöning en dag, då kan ni skilja tuggningsverktygen från hvarandra; men på scenen dras munnen krampaktigt ihop på er allesamman, om sufflören icke alltid skriker som en säfsparf!»

»Men, tillåt mig, herr direktör, jag —»

»Ack, sliddersladder! Här fins ingenting att tillåta! Lemna scenen, så att jag får börja på igen.»
Konstnärerna försvunno.

X.

Svikna förväntningar.

Låtom oss nu se, huru vårt blondhufvud kan vara till sinnes. Denne hade för längesedan lemnat all eftertanka å sido och orörlig af förvåning mönstrat den lärftsytta, bakom hvilken de »tiljor som föreställa världen» en stund lågo beslöjade. Framför densamma syntes nemligen en liten, upptill vid ett snöre fästad pappskifva, hvarpå stod skrifvet med tjockt bläck det sällsamma ordet »changementsridå». — Med vidöppen mun betraktade blondhufvudet denna originella hjälpreda.

Men endast några få minuter voro honom härtill förunnade.

Ånyo ljödo limonadglasets klingande ackorder och ridån lyfte sig för andra gången qvidande upp till sin höjdpunkt.

Knappt hade den nått sitt mål förrän plötsligt ett tumultariskt hånskratt utbrast i salongen. I sin första naturliga bestörtning kunde blondhufvudet icke göra sig riktigt reda för orsaken till skrattet, men då han med blicken följde flere fingrar, som samtidigt pekade uppåt scenen, blef saken klar för honom.

Man hade nemligen glömt att uppdraga det till pappskifva förklädda changementsförhänget och denna vände sig nu gladt omkring sig sjelf, oaktadt det verkliga lärftsförhänget redan för längesedan hvilade uppe i höjden.

Tyrannen Glühbein uppträdde nu som presidenten von Walter och icke från fonden, utan från den tredje, sista kulissen. Fonden hade blifvit befriad från de gula gardinerna och öppningen i bakgrunden tillökt med ett fönster, hvarigenom förändringen från ett borgerligt till ett furstligt rum var verkställd.

Höfdingen, såsom den smilande Wurm, följde presidenten med ett djefvulskt leende och till golfvet sänkt blick. Tre steg framåt bragte honom i en högst löjlig karambolage med den ogeneradt dinglande pappskifvan, genom hvilket löjliga intermezzo åskådarne kände sig föranlåtna att ännu ytterligare förstärka sitt larmande jubel.

Wurm stod framför hindret såsom slagen af åskan. Det djefvulska leendet försvann från hans ansigte. Två steg åt sidan förde honom till närmaste kuliss och ursinnig ropade han ditin de för hela publiken fullkomligt begripliga orden:

»Er sachsiska noshörning, upp med skifvan!»

Omedelbart derpå följde kraftiga ryckningar i snöret, hvarpå den bortglömda pappskifvan sväfvade, men tyvärr fann denna ett så respektabelt motstånd i en tvärbjelke uppe i taket, att den, i betraktande af den obehagliga behandling den rönte, fann sig föranlåten att rycka sig lös från sitt snöre och hufvudstupa tumla ned på scenen.

Den utomordentligt roade landtbefolkningens skratt och jubel ville aldrig taga slut, ehuru den af raseri skummande och mot sachsaren häftigt svärjande Wurm för längesedan med en förskräcklig spark hade slungat in den olycksaliga pappskifvan i närmaste kuliss.

Det var för mycket för vår illusionsyngling, för mycket af de nakna fakta. Med högröda kinder, feberaktigt bultande pulsar, och halft bedöfvad af sinnesrörelse vacklade han ut ur Thaliatemplet, der Melpomene med trampningar af jernskodda fötter på ett förfärligt sätt sönderslets, och gret bitterliga.

www.libtool.com.cn

XI.

En räddare i nöden.

Efter några få sekunder upptog den lummiga lunden den flyende under sina af det klaraste mån-sken förtrollande vackert upplysta löfkronor.

Med snabba steg genomvadade den unge blonde mannen, belastad med klassiker-nattsäcken, den gyttjiga gångstigen i lunden och uppnådde efter en fjerdedels timmes förlopp, drypande af svett, det för den ärade läsaren bekanta gästrummet på gästgifvaregården.

Nästan liflös nedsjönk han på en trästol. Hvad skulle han nu taga sig till? Inför de sorgliga fakta han nyss upplefvat såg han sina käraste luftslott lagda i grus och aska.

Hade han då verkligen sjelf sett och hört allt detta?

Det föreföll honom, som om en hemsk dröm tryckt honom, ur hvilken han nu plötsligt uppvaknat. Han såg sig omkring, och nu återstod honom intet tvifvel om verkligheten af hvad han hittills upplefvat.

Vid disken, med de korta, tjocka armarna korslagda öfver bröstet, stod den lille, klotrunde grobianen,

som förut gifvit honom den första försmaken af det nu utståndna, bittra skingrandet af hans illusioner.

Hu, hu, hu! hvad den lille tjocke karlen genom-borrande gapade på honom!

Hans hatfulla blickar tycktes tydligt fråga, om det upprörda blondhufvudet ämnade stanna i rummet, utan att förtära något.

Traugott måste ha gissat världens tankar, ty han begärde ögonblickligen en splendid aftonmåltid. Den klotrundes dystra drag klarnade, han slog ihop sina valkiga händer med ett frambrytande leende och försvann genom en liten sidodörr.

Nu var Traugott ensam i rummet. Ostörd kunde han noga öfverväga sin sällsamma ställning.

Ett sådant teaterväsendets elände hade vår konstentusiast alls icke väntat. Vål hade gamla, erfarna sceniska konstnärer, hvilkas råd han i sin fädernestad inhemtat, antydt konstnärnsbanans svårigheter, i synnerhet då en ung nybörjare, som han, icke har några gynnare, så att han strax kan erhålla engagement vid en stående teater. I detta fall, så hade man sagt honom, stod honom endast den högst törniga vägen till dramatisk konst öppen att vid små resande teatersällskap tjena sig upp från musköten, hvilket, om också det besvärligaste, likväl alltid är det rådligaste.

Ehuru Traugott hittills hade varit dessa åsigter mycket bevågen, föreföll det honom dock i detta ögonblick som om hans »kärlek till konsten» alls icke var så stark, att han kunde uthärda dess lidanden och fröjder vid en resande teatertrupp i alla stadier.

Nu inträdde den lille klotrunde åter i rummet och serverade aftonmåltiden, bestående af skinka, bröd, smör och ett stort krus öl, hvilket den försigtige värden lät sin gäst betala, innan han hade rört dervid.

Med leende min stoppade han det för by-förhållandena höga beloppet på sig och intog sin förra ställning bakom disken.

Traugott hade snart tillfredsställt sin aptit.

Han drog sig därför i sällskap med det omfångsrika ölkruset tillbaka till den aflägsnaste vrån af rummet och försjönk der i nya betraktelser.

Länge grubblade han allvarligt öfver det svåra steget till skådebanan. Ännu var det tid att vända om vid ingången till den ödesdigra labyrinten — som karaktersskådespelaren Glühbein hade kallat hans nu började bana; ännu var återtåget icke afskuret för honom.

När byklockan slog tio, sprang han plötsligt upp från sin stol.

Ett beslut hade mognat hos honom. Han hade beslutit att oaktadt de nakna fakta, som han ända hittills stött på, likväl icke ännu fegt och utan någon strid öfvergifva sin älsklingsplan.

»Slutligen,» så mumlade han knappt hörbart för sig sjelf, »slumrar ändå en stor konstnär i dig — genom mörker till ljus!»

Han närmade sig värden, som rökande ännu stod kvar i samma ställning, och ropade till honom:

»Herr värd, var så god och visa mig ett rum för i natt.»

Den tilltalade tog långsamt den korta pipan ur munnen, mönstrade sin gäst från hufvud till fot och frågade gäspande med lätt hån:

»Hvad ønsker ni?»

»Ett nattlogis skulle jag vilja ha mig anvisadt,»
upprepade blondhufvudet.

»Ett nattlogis anvisadt?»

»Ja.»

»Det kän gå för sig,» genmälde den klotrunde,
med tummen stoppande tobaken hårdare in i sin pipa
och utan att i minsta mån förändra sin ställning.

»Men,» tillade han sedan, »ni kan svårigen hitta
fram till logerarehuset i kolmörka natten.»

»Logerarehuset — kolmörka natten — hvad me-
nar ni?» frågade Traugott, som icke förstod värden.

»Nå, hvad skulle jag väl mena! Så fullkomligt
obekant som ni här är, kan ni länge få springa om-
kring i den korpsvarta natten, innan ni hittar vägen.»

»Jag begriper ännu icke edra gåtlika ord!» ro-
pade Traugott skakande på hufvudet, trädde ett steg
närmare den tjocke och tillade förtretad:

»Säg mig, jag är ju här på gästgifvaregården,
icke sannt?»

»Det slår in,» grymtade värden.

»Nå godt, var då ändtligen så god och anvisa
mig ett rum, jag är alldeles uttröttad och måste vara
vaken i tid i morgon.»

»Hvad?» skrek nu värden, uppjagad ur den po-
sition han dittills intagit. »Ett rum åt er? Ha, ha,
ha! Min bästa herre, det fins icke hos mig!»

»Huru?»

»Sedan flere år herbergerar jag inga komedi-
anter!»

»Ah! således vill ni icke heller gifva mig tak
öfver hufvudet?»

»Bestämmt icke, så länge jag håller gästgifvaregården!»

»Ja, men förlåt mig, hvad i all världen skall jag då taga mig till? Här finnes, så vidt jag vet, blott detta enda värdshus. Obekant med förhållandena här på stället, vet jag ju icke hvart jag skall taga vägen!»

»Det är er sak!»

Traugott teg. En lycklig tanke bemäktigade sig honom, han drog hastigt upp sin börs och fortfor:

»Herr värd, ni tror visst att jag utan penningmedel ämnar taga er gästfrihet i anspråk, här är penningar, jag är beredd att betala allting i förskott — nå?»

»För tunnor tusan!» svor grobianen ondskefullt. »Hur många gånger skall jag upprepa för er, att jag en gång för alla icke herbergerar några skådespelare mera, om ni också betalte rummet tredubbelt. Basta!»

Efter dessa ord var det arma blondhuvudet öfvertygadt om, att all vidare möda med den råa bonden skulle vara ändamålslös. Darrande af förargelse tog han sin oskiljaktiga nattsäck och uppmanade värden att åtminstone visa honom vägen till det förut af honom omnämnda andra logerarhuset.

»Det kan gå för sig,» brummade denne; »när ni kommer ut härifrån, så går ni till höger uppåt stora gatan, viker sedan af till venster och går omkring halfva köpingen, tills ni kommer till ett för sig sjelf liggande hus vid utkanten af den stora hedén; der är det möjligt att man tar emot sådana som ni. Om ni emellertid skulle gå vilse, så fråga bara i någon bondgård, hvar gesällherberget »Rostiga hästskon —»

»Hvad?» skrek blondhufvudet förfärad och fallande värden i talet, »gesällherberget? Rostiga hästskon? Herre, för hvem tar ni mig? Jag är en anständig person, som kan betala hvad han behöfver!»

»Gör ingenting till saken. Som komediant kan ni endast der bli emottagen öfver natten. Dock vill jag gifva er ett godt råd, visa icke der att ni är i besittning af guld och värdesaker. — Jag vill icke säga mera, men det har redan inträffat fall, då —»

Mera sade den klotrunde icke, en skara bönder inträdde i rummet, i följd hvaraf värden utan vidare förklaring lät konstentusiasten stå der, för att skyndsamt servera sina stamgäster. Det blef nu intet val mera öfrigt för den blifvande konstnären. Han måste *nolens volens* begifva sig på väg till den obskura krogen.

Af förargelse och rörelse raglande som en drucken, trädde han ut i mörkret.

Följande den känslolöse värdens anvisning, gick han till höger framåt vägen. Försigtigt famlande omkring sig, undvek han lyckligt mången stor vattenpöl genom ett djerft språng.

Nu tog vägen af åt venster. Han hade blott gått några steg efter sedan han vikit af, då han, vid ett förnyadt språng öfver en just i rättan tid upptäckt stor vattenpöl, stötte emot en mensklig gestalt, som hoppade öfver på samma gång men från motsatta sidan.

»Nå, din oxe, ser du icke?» dundrade den karambolerade med fruktansvärd stämma, i det han stannade och lyfte knytnäfven mot den af dödsångest darrande Traugott.

I detta högst kritiska ögonblick tangerade Traugotts ögon ansigtet på den ursinnige som kom honom så nära, öfverraskad lät han nattsäcken nedsjunka och med ett uttryck af den gladaste öfverraskning ropade han:

»Huru, ser jag rätt, ni, herr Glühbein?»

»Är det möjligt?» ropade den karambolerade likaledes mycket öfverraskad. »Är det ni, käre kamrat? Ja, hvarför för tusan stryker ni då omkring i detta egyptiska mörker?»

»Jag är på väg att söka mig ett nattqvarter. På gästgifvaregården ville man, oakadt alla mina böner, icke hysa mig; tänk er, man har anvisat mig ett gesällherberge som den enda hviloplatsen för i natt.»

»Jag känner till det der, högtärade — »Rostiga hästskon» — icke sannt?»

»Alldeles riktigt.»

»Jo, jag tackar! En hygglig firma den der! Der är ni som en välklädd man icke säker om ert lif. Att kampera bland lösdrifvare och tiggare, det känner jag till, käre vän; det fins verkligen ingenting förskräckligare än sådana håll! Dock, det tillåter jag icke; värden på gästgifvaregården, denna fulltappade öltunna, denne »konstnärsmård» måste jag en gång ha under mina knytnäfvar, och Gud nåde honom då! Jag har mycket ouppgjordt med honom! Det är upprörande att neka en välklädd person herberge. O, huru sannt är icke bibelspråket: »Räfvarna ha kulor och fåglarna under himmelen ha nästen; men människones son har intet att luta sitt hufvud till.» Den sista satsen måste lyda något olika:

»men musernas söner ha intet att luta sitt hufvud till!» Jag har ofta känt det bittert nog. Vet ni hvad, min unge vän?»

»Nåväl, herr Glühbein?»

»Ni följer med mig hem, för en natt skall jag inqvartera er i min familj och i morgon blir det väl någon råd.»

»Så älskvärdt ert anbud än är, herr Glühbein,» svarade konstantusiasten, som nu andades lättare, »så ville jag ogerna ligga er värda familj till last.»

»Hvad, ligga till last! Ni kommer med och dermed väl. Jag skattar mig lycklig att »Kabal och kärlek» slutade så tidigt och att jag icke hade någonting att göra i sista pjesen »Klapperjahn och Susemichel», eljest hade jag ännu längre fått dragas med min björnhunger och ni hade gått ett skönt öde till mötes. Kom nu bara!»

Att den på en liten tid redan så hårdt pröfvade ynglingen icke länge öfverlade, utan föredrog herberget hos karaktersskådespelaren framför »Rostiga hästskon», kan den vänlige läsaren lätt tänka sig.

Men om han der blef bättre behandlad än han skulle blifvit i det simpla herberget, skall i det följande visa sig. — —

Med en tacksamhetsblick mot höjden antog Traugott den rutinerade komediantens vänliga anbud, hvarefter begge styrde kosan till den senares bostad.

Efter en nästan lifsfarlig vandring nådde de sitt mål.

I förstugan ljöd dem till mötes ett förskräckligt oväsen af barnskrik, under det att en häftigt trätande qvinnoröst icke just i de ömmaste uttryck tycktes bemöda sig att stifta fred.

XII.

Bofframställare-familjen.

Glühbein lyssnade. Det var hans familj, som väsnades så högt, så tygellöst.

Med ett språng var han vid kammardörren, här rätade han upp sig så att han blef rak som ett ljus, öppnade den och ropade med hänförelse: »St! Frid vare med eder, barn!»

Detta tillrop tycktes dock icke ha gjort behörigt intryck på familjen, ty oväsendet fortfor ostördt.

Det var för mycket för sjelfmedvetandet hos en regerande fader och familjeöfverhufvud.

Med ett väldigt språng stod han midt i rummet bland de skrikande och larmande medlemmarna af familjen och röt:

»Helige Bimbam! Den af eder som vågar gifva ännu ett ljud ifrån sig, den hugger jag på örat, så att han skall tro att en kometsvans far igenom hans skalle!»

Denna hotelse bar frukt. Genast inträdde en djup tystnad. Familjefadrens plötsliga uppträdande och välmenta varning, der han stod med höjd knyt-näfve, hade injagat ångest och förskräckelse hos alla.

En vacker smärt flicka, af omkring sjutton års ålder, med kortklippt ljust hår, Glühbeins äldsta dotter, aftorkade hastigt sina tårar och försvann, då hon fick se främlingen på dörrtröskeln, med af blygsel rodnande kinder bakom en grof trävagga.

Den korpulenta husfrun deremot tvang sitt ansigte till ett leende och sökte att med några älskvärda ord lugna sin make, som alltjemt hotande kvarstod i sin första position.

Detta gjorde verkan. Glühbein lät genast lugna sig; de dystra rynkorna i hans panna utjemnades och försonad räckte han sin fru handen till helsning.

Sedan vände han sig åt den öppna dörren och sade till ynglingen, som förintad hade stannat utanför tröskeln:

»Välkommen, främling, i min wigwam!»

Nu först varseblef äfven husfrun den hittills af henne ej bemärkte gästen.

»Hm» — mumlade hon sakta, men i giftig ton för sig sjelf, i det hon föraktligt sneglade på främlingen — »återigen en hungrig kollektant*), som icke har någonting att lefva af. Jag begriper icke min Sigismund, han ruinerar oss alldeles genom sin fördömliga godhjertenhet. Vi ha sjelfva ingenting att äta och han sörjer för andra människors strupar, det är förskräckligt!»

Herrn i huset hade, under det den bekymrade hustrun utgöt sig i ofvanstående ord, dragit in den unge, blonde mannen i rummet och reglat dörren.

*) Så kallas i Tyskland för ögonblicket utarmade skådespelare, hvilka, då de på genomresa påträffa ett konstnärssällskap, bedja dem om pekuniärt understöd.

Härpå vände han sig till sin familj, som utom den korpulenta frun bestod af den förtjusande dottern, en omkring femårig son och ett litet vaggbarn.

»Barn,» sade han, »pekande på Traugott, »sen här, här får jag för er presentera en blifvande ung konstnär, vid namn Traugott. Han är min gäst för i natt, bemöten honom därför som om det vore jag sjelf, förstån I?»

»Hm, ja,» svarade hustrun trumpet, »men», fortfor hon, »du vet ju, älskade Sigismund, att vår aftonmåltid icke är lämpad härför. Dagen före aflöningen ha våra kontanter alltid smält ihop till en eländig återstod, och om vi i afton duka upp hela vårt förråd, så ha vi i morgon ingenting att äta på hela förmiddagen.»

»Åh,» svarade här den blonde, för hvilken situationen blef mycket plågsam, »i morgon kan jag hjälpa er, ärade fru. Jag eger ännu en thaler, som med nöje står till er tjänst.»

I detsamma tog han upp det blanka myntet och räckte det, för att handla grannlaga, åt den lilla skrikhalsen i vaggan.

Knappt hade den korpulenta frun fått se myntet förrän scenen plötsligt förändrades.

Med den sötaste min skyndade hon fram till ynglingen, skakade hans hand och helsade honom hjertligt välkommen, tog ifrån honom den tunga nattsäcken och placerade den, oaktadt dess tyngd, på den enda säng som fanns i rummet. Familjen hade blott att förfoga öfver ett rum, hvilket sålunda i sig förenade sängkammare, hvardagsrum, matsal och toilettrum.

Men äfven Glühbein smålog tyst förnöjd, då han såg det blanka silfvermyntet i sin lilla telnings hand.

»Och nu, min unge vän, gör det nu beqvämt för er och sätt er i soffan.» ropade karaktersskådespelaren, och kastade sig i en gammal högkarmad stol. »Och du, gumma,» fortfor han, »laga till åt oss så fort som möjligt litet varm gröt, ty min mage är så tom som en utbränd oljelampa.»

Utän dröjsmål skred hans glädjestrålände äkta hälft till verket, men dessförinnan tog hon thalern ifrån den lille Kræsus i vaggan, och lät den försvinna i de stora fickorna på sitt förkläde.

I detta ögonblick uppgaf Traugott ett ångestfullt nödrop.

Alla blickade åt soffan till, hvarifrån det hade kommit, och till sin stora förskräckelse sågo de blott konstantusiastens fötter, som sprattlande stucko upp midt i den omfångsrika soffan.

Med ett språng var karaktersskådespelaren hos den förolyckade, grep honom i de sprattlande fötterna och uppdrog, med användande af alla sina krafter, den af förskräckelse halft bedöfvade ynglingen ur försänknungen.

»Detta missöde», sade han derpå under ett ohejdadt skratt, »måste ni ursäkta. Skulden därför drabbar mig, då jag nemligen har glömt att innan ni, utan vidare påseende, satte er i soffan, göra er uppmärksam på öppningen i midten. Vi skulle för länge sedan ha spikat igen den, men min dotter har brutit sönder nyckeln, som hör till nedersta draglådan i soffan, och som vi i brist på utrymme förvara potatis, rofvor, lök etc. der, så ha vi varit tvungna att

bryta upp några bräder i denna medeltidsmöbel. Nu skaka vi ned matförrådet uppifrån. Men som vanligtvis alla bräder, som jag släpar hem, af min gumma huggas sönder till bränsle, så blir hålet alltid obetäckt, jag sjelf har därför flere gånger fallit ned då jag satt mig der. Kom hit åt andra sidan, så; det var en verklig lycka, att ni icke skadade er.»

Efter denna förklaring intog bofframställaren åter sin plats i länstolen och började ett längre samtal med sin gäst.

www.libtool.com.cn

XIII.

Förtroenden.

Under ackompagnement af den lille »vaggskrik-virtuosen» gaf karaktersskådespelaren sin med spänd uppmärksamhet lyssnande gäst upplysning om de Trauermüllerska direktionsförhållandena. I synnerhet framhöll han den envåldsregering, som utöfvades af direktrisen Eusebia, Trauermüllers gemål, som höll sin i det stora hela godmodige make helt och hållet under toffeln och sålunda efter behag begagnade sig af den af henne usurperade makten. De betryckta sujetternas bittra klagan trängde nästan dagligen till hans öra, men han vågade icke eftertryckligt uppträda emot sin äkta hälft.

»Tänk er bara!» ropade han plötsligt i ett lätt utbrott af vrede. »Denna qvinna, denna f. d. korist, huserar alldeles som hon behagar. Vi alla samtliga ha ofta fått svälta, fått tacka Gud, när vi haft en bit torrt bröd, som vi kunnat kalla vårt, och under tiden hyllar denna person de löjligaste, kostsammaste passioner. Så har hon bland annat för närvarande till exempel i sitt rum en stor blecklåda, som upptill är betäckt med en glasskifva och hvori tjugo hvita råttor hoppa omkring. Dessa djur, dessa äckliga små

skapelse, födas med det mjukaste inkromet af hvetebröd, hvaraf hon visst dagligen förbrukar för tio groschen, och sujetterna lida brist på det nödvändigaste. Tio groschen dagligen bortkastade på sådana otäcka djur! För den summan underhåller jag under nuvarande förhållanden under en dag hela min familj. Det är verkligen galet. Har han icke här på stället, i följd af sin hulda Eusebias inflytande, återigen nedsatt våra löner med en tredjedel! Har jag icke bedt denne man, att han åtminstone skulle låta mig, som familjefar, ha min lön orubbad. Förgäfvos, mina böner studsade tillbaka mot hans bockskinnsjäl. O otacksamhet! ditt namn är Trauermüller. Om ni visste, min bästa herr Traugott, allt hvad jag har gjort för denna direktion! Men erkänsla fins icke, den är blott en chimère! och hvad är Trauermüller strängt taget, utan Glühbein? En blind utan staf, ett skepp utan segel, en åsna utan öron, åh! jag ville säga: en kropp utan hufvud. Hur ofta har jag icke dragit kärran ur smutsen åt honom. En skådespelare tar ju i sin dumma godmodighet sista skjortan af sig för att dela den med sin nödlidande direktör.»

Här afbröts berättaren genom ankomsten af ett stort fat, fylldt med mjölgröt. Hans korpulenta fru fyllde en tallrick ända till brädden dermed åt sin Sigismund, stack en sked i hans hand, och under det hon inbjöd den uppmärksamt lyssnande ynglingen till deltagande i måltiden och satte sig vid bordet med »skriksolisten» och den lille sonen, fortsatte den alltmera upprörde karaktersskådespelaren sin berättelse för sin granne:

»Så skrifver jag på tre nätter en lokalpjes, hvare byns mera framstående personligheter förekomma, riskerar att den fanatiska pöbeln efter representationens slut krossar benen i kroppen på mig, och hvad är tacken? tacken för allt detta omak? För heshet, sönderrifna stöflar, en författad pjes och mitt regisörskap? Fem gulden och tre kreuzer! Fem gulden och tre kreuzer!»

Vid detta utrop slog han ursinnigt i bordet, »fem gulden och tre lumpna kreuzer!» Med detta tredje upprepande slungade han, glömsk af allt omkring sig, den tjocka tennskeden med sådan kraft i sin gröttallrick, att vår ångestfulle unge konstnykars hela ansigte öfverstänktes med den högt uppsprutande mjölgröten, och en icke riktigt upplöst mjölklimp for som en bomb genom vecken på det dunkelt brinnande talgljuset, så att detta slocknade.

XIV.

Originella hjälpmedel.

»Men, älskade Sigismund!» skrek hustrun blek af förskräckelse, i det hon åter tände ljuset på glöden i den lilla jernspisen, »jag ber dig, låt de der gamla historierna hvila; hvarför retar du upp dig i onödan; när Trauermüller en gång behöfver dig som räddande engel, skall han nog veta att finna dig.»

»Ha ha ha!» skrattade Glühbein doft och tillade: »då får han vänta länge!»

»Min oförsvarliga godmodighet har tagit slut sedan den oförgätliga recettfördelningen, då den största summan vandrade ur kassan ned i direktionens omättnliga riddarstöflar. Sedan den stunden lefver blott en tanke hos mig, hämd, hämd för min kränkta godhet, och det skall jag ha, så sannt jag heter Sigismund Glühbein!»

»Men så lugna dig då nu åtminstone, vedergällningens tid kommer nog, gröten blir kall och oapetitlig om den får stå längre; låtom oss därför i frid och ro förtära den,» tröstade hustrun.

»Ja, ja, du har rätt. Vi skola ej förstöra vår aptit med tanken på det otacksamma följet! Tag för er, barn, och äfven ni, min unge vän, förlåt mig

min rörelse!» Dermed aftorkade familjefadren de stora svettdropparna på sin panna och började derpå hastigt gripa sig an med gröten, liksom de andra.

Efter ett kort arbete var gröten slut — liksom sökande sväfvade Glühbeins ögon öfver bordet.

Hustrun märkte det och förstod sin äkta hälfts blickar.

Kaffet fattades ännu.

»Lina, sätt fram kaffepannan,» befallde hon.

Den lilla täcka dottren, som fortfarande var ssyselsatt vid spisen, kom fram och satte med synbar fruktan det begärda på bordet. Sedan skyndade hon, rädd mönstrande sin pappas ansigte, tillbaka till väggan och undfägnade sin lille bror med en flaska full med mjölk och sockervatten. Härvid observerade vår vän Traugott för första gången hennes kortklippta blonda hår.

Den ur den tjockbukiga pannan framhvirflande ångan blef för den unge köpmanssonens skarpa, uppöfvade luktorganer snart en otvifvelaktig förrädare, ty den tillförde honom visshet om, att den tyska cikoriaroten hade en vida större andel i den gulaktigt skimrande drycken än den lilla älskliga österländska skönheten, kaffebönan.

Men i alla helgons namn — hvad hade plötsligt kommit åt Glühbeins korpulenta gemål?

Hon stirrade orörlig, med ett rent af förfärande ansigtsuttryck på kaffepannan, som stod der utan både lock och handtag.

Det var omöjligt för Traugott att i första ögonblicket finna en förklaring häröfver. Lika litet ville detta lyckas hennes Sigismund, som också hade blifvit

uppmärksam. Obarmhertigt för han med sin intrigörnäsas in i ångan, och då han här icke fann någonting ovanligt, undersökte han det yttre af den svart-rökta pannan. Men då icke heller här någonting ovanligt frapperade honom, vände han sig frågande till sin alltjemt stirrande äkta hälft:

»Hvad pocker kommer åt dig?» ropade han, »hvarför dessa besynnerliga grimaser? Nå, så tala då, gumma!»

»Ack, tänk dig, Sigismund, »stammade hon, »nej, någonting sådant är verkligen oerhördt!»

»Herre Gud, hvad då, gumma?»

»Lina, det olycksbarnet, har, har —»

»Nå, för djefvulen! hvad har hon då?»

»Kort, kort förut, innan du inträdde i rummet —»

»Nå, nå?»

»Under diskningen tappat alla kaffekopparna i golvet, så att allihop gingo sönder.»

»Och det är allt?»

»Är det icke tillräckligt? Derför fick hon också en skrapa af mig, just då du kom.»

»Gumma, jag förstår dig icke! Det är ju icke en så stor olycka; ett dylikt missöde kan hända hvem som helst, det är verkligen ingen anledning till att taga på sig en min, så att man blir helt förskräckt.»

»Ja, du kan gerna prata, du tar alltid din kära dotter i försvar. Hvad skola vi nu taga oss till utan koppar?»

»Hm, det är verkligen en något qvistig fråga; men vänta litet.» Hans högra hand för långsamt igenom den becksvarta, kortklippta malcontentfrisuren, hans blickar gled sökande öfver bordet, öfver de

från gröten befriade tallrickarna. — »Håll! jag har det!» utropade han plötsligt med synbar glädje.

Frågande stirrade hans hustru på honom.

»Du har väl, som jag hoppas, ännu varmt vatten i förråd?» frågade han henne.

»Ja visst,» svarade hon, »men till hvad?»

»Fråga icke mera, tag tallrickar och skedar från bordet, diska dem och vi äro räddade.»

»Räddade? men hur då, Sigismund?»

»Du intet anande engel! Är detta då icke klart för dig ännu? I brist af passande dryckeskärl förtära vi mokkan som en äkta tysk köttsoffa.» —

Denna förklaring måste den något inskränkta hustrun ha förstått, ty innan det undrande blondhufvudet hade satt sig in i karaktersskådespelarens praktiska idé, stodo redan de från alla grötspar befriade tallrickarna framför honom på bordet, ända till bräddarna fyllda med den skimrande drycken, på samma gång som dessa kommo också de redan diskade tennskedarna och utan tidspillan grep sig familjen åter an med dem! Ja, man gick den kära fosterländska rotsoppan så in på lifvet, att utom den blonde ynglingen ingen af sällskapet märkte de otaliga flottpartiklar, som hade lägrat sig på ytan af hvarje tallrick. I betraktande af dessa flottpartiklar hade Traugott också afböjt inbjudningen att deltaga i undfägnaden, med den ursäkten att han icke var törstig, ehuru han kände en brännande törst.

Efter förtärandet af denna substans utan grädde, socker och kaffebönor var familjens aptit fullkomligt tillfredsställd och man beslöt att gå till sängs.

Men på hvad sätt skulle detta verkställas?

Nu först tänkte teaterbofvarnas representant på att hela hans rikedom bestod af ett enda rum. Han generade sig föga för främlingen, men annorlunda var förhållandet med hans hustru och dotter. Den förstnämnda började redan att i denna svåra situation återigen stirra rakt framför sig, och den jungfruliga dottren rodnade ända upp till hårfästet, då hon af sin pappa hörde, att den intressante blonde ynglingen med det långa, böljande håret verkligen en natt skulle dela rummet med dem. Ända tills för några ögonblick sedan hade hon ansett det för ett skämt af sin alltid originelle herr far, nu blickade hon blygt omkring sig i rummet och en orolig, svag suck uppsteg ur hennes bröst; detta måste icke ha undgått den unge konstnären, ty hastigt vände han sig till den i behagligt lugn sittande, slugt leende värdet och sade:

»Bäste herr Glühbein, då jag till intet pris vill vara er värda familj till besvär, och som jag af inredningen af detta rum kan finna, att det är det enda ni förfogar öfver, så är det väl ändå mera passande att jag nu lemnar er och uppsöker herberget »Rostiga hästskon». Det vänliga emottagande jag här rönt skall jag emellertid aldrig förgäta; jag ber er därför på det vänligaste, att lemna mig åt mitt öde och visa mig vägen till herberget.»

»Åh! hvad har ni för tanke om mig, min unge vän?» ropade Glühbein, och i det han sprang upp ur sin länstol, tillade han: »Oss generar ni icke det ringaste, och låt mig som gammal praktikus sörja för att ni icke heller skall behöfva genera er. Allt

möjligt låter sig göra här i världen, endast döden kan icke förändras.»

»Ja, men käre Sigismund,» invände den korpulenta frun, »jag vet verkligen intet medel att hjälpa oss ur denna besynnerliga ställning.»

»Men jag vet ett, gumma,» svarade han och befallde sin dotter, som åter började fatta mod:

»Hemta hit det tjocka klädstrecket, Lina!»

»Klädstrecket, pappa?»

»Ja, ja, fråga icke mera, tiden går.»

Inom få sekunder hade han det i sina händer.

»Och du, gumma,» fortfor han, »skaffa hit ett par spikar och hammaren.»

»Men, käre Sigismund, jag förstår dig icke, hvad skall allt detta tjena till?»

»Nyfikenhet utan all ända! Du vet ju, gumma, att när jag har gjort upp en plan, så pratar jag icke mycket, utan handlar. Så — gif hit — jag tackar.»

Försedd med två spikar, hammare och det tjocka strecket, klef familjefadren upp på en hög träpall, slog in en spik på hvardera sidan mellan sängen och soffan, band sedan fast streckets ändar vid spikarna och kommenderade från sin upphöjda ställning:

»Lina, öppna paketet i min näsduk, som jag i afton hade med mig från teatern; tag fram de gula gardinerna och räck mig dem.»

Skakande på hufvudet efterkom Lina med tillhjälp af sin korpulenta mamma och Traugott familjeförhufvudets önskan. Denne mottog gardinerna, lät dessutom äfven gifva sig några knappålar och fäste medelst dessa det gula förhänget, som nått och jemt räckte till golvet, vid strecket. Varsamt klättrade

han derpå ned från pallen och ropade med ett triumferande skratt:

»Nå, barn, hvad tycker ni om skiljemuren mellan bord, soffa och säng? Ni skrattar, ja se, den som icke kan hjelpa sig fram i världen, är en förlo-rad människa! Så långt ha vi nu kommit; men ännu ett.»

»Och det är?» frågade Lina, som nu andades lättare.

»Tag fram strykbrädet, lägg det öfver sofflocket, deröfver ett par halmsäckar och kuddar, så är det motsatta sofgemaket färdigt.»

Skyndsamt utfördes äfven dessa uppdrag.

»Så — och nu,» fortfor den förslagne intrigören, i det han fattade det leende ditblickande blondhufvudets hand och förde honom bakom gardinerna, »sof godt! Gör så bekvämt för er som möjligt och hvilat lugnt och ostörtdt, som Gud i Frankrike. God natt!»

»God natt!» ropade äfven familjens öfriga medlemmar, ända till det lilla, halfsofvande vaggbarnet.

Traugott besvarade denna önskan och afklädde sig.

Med ett triumferande leende drog sig den älskvärde värden tillbaka från soffafdelningen och inträdde med det dystert fladdrande talgljuset på sängsidan.

www.libtool.com.cn

XV.

Ett Delila-dåd.

Svart tanke, färdig hand och skarpa gifter,
Och ensam med mig sjelf och mordbedrifter!
Du dödsdryck, brygd af midnattsettersafter,
Som trefaldt lånt af helvetsdagen krafter,
Gå, gjut din trolska must i detta öra,
Att helsokraft och lif med ens förgöra! —

Shakspeare: Hamlet.

Innan vi sysselsätta oss med familjens vidare förehafvanden, vilja vi dröja ännu några ögonblick hos Traugott.

Sedan karaktersframställaren hade önskat honom en »god natt» och försvunnit bakom den improviserade tygväggen med talgkompositionen, som endast spred ett mycket sparsamt ljus omkring sig, kastade han sig halfklädd på hvilobädden, hvilken, oakadt sin träaktiga beskaffenhet, vinkade honom såsom en högst välkommen njutning; han kände sig dödligt trött, ända från hans afresa och till närvarande ögonblick hade händelserna stormat på honom så oväntadt och rent af bedöfvande, att han vid detta tillfälle skulle ha gifvit hela sin egendom för en lugn hviloplats. Endast en kort stund dröjde hans blickar vid det lilla fönstret öfver hans bädd, ännu en gång försökte han att i minnet återkalla tilldragelserna

på det främmande stället, alltmera förvirrade dansade bilderna från det närmast liggande förflutna fram och tillbaka för hans halflutna ögon, än såg han den råe gästgifvaren med knuten näfve, denne förskräcklige »konstnärsmård», som Glühbein så träffande hade kallat honom, än återigen såg han den senare i hemsk gestalt, med glödande, djefvulskt leende blickar; allt trögare blef Traugotts viljekraft, slutligen dukade han under för den öfverväldigande tröttheten. Sömnens bevingade genius öfverförde honom mildt till drömmarnas gåtfulla rike.

Under det att ynglingen på soffsidan låg kämpande mellan vaka och sömn, afklädde man sig hastigt, men ljudlöst i rummet midtemot.

Lina flyttade försigtigt vaggan med hennes sofvande bror fram till den på klädstrecket sväfvande väggen, befriade sig från några klädesplagg, under det hon med skygga blickar spanade efter om ej några profana ögon betraktade henne från andra sidan, och smög sig derpå hastigt upp i bakre delen af den rymliga bädden, vid hennes fötter placerade sig den femårige brodren, sedan följde den korpulenta frun och slutet bildade familjens öfverhufvud, Glühbein.

En fjerdedels timme senare hörde man från soffsidan regelmessiga toner från en snarkande, hvori dottren från sitt bakhåll och den unge karaktersskådespelaren vid hennes fötter snart kraftigt instämde. Blott Glühbein och hans hustru vakade ännu. Knappt hade den förstnämde vunnit den fasta öfvertygelsen att allting omkring honom och hans gemål var försänkt i djup sömn, förrän han lätt vidrörde henne

med armbågen, till tecken att hon skulle vara uppmärksam och hviskade hemlighetsfullt:

»Gumma du! Säg mig, hvad tycker du om den blonde ynglingen, hä?»

»Hm,» hviskade hustrun likaledes knappt hörbart, »mycket; en anspråkslös, älskvärd ung man.»

»Det är sannt, men har du icke observerat någonting egendomligt hos honom?»

»Hvad skulle det vara, Sigismund?»

»Åh, jag menar det långa präktiga lockiga håret.»

»Ack ja,» suckade hon, »jag måste tillstå, att mina ögon med afund hvilat derpå flere gånger.»

»Jag kan tro det, gumma, det har mycken likhet med det som vår Lina fordom hade.»

»Mycket sannt, men tyvärr är det borta, oåterkalleligt borta,» suckade frun återigen och tillade:

»Men hvarför påminner du mig just i dag om denna sorgliga händelse i Osterohrstädt? Den råde, obarmhertige värd, hos hvilken vi då tyvärr hade hyrt in oss, har gjort det nästet oförgätligt för mig — och dock var det, i den förtviflade nöd, hvari vi då sväfvade i följd af den dåvarande direktionens olycksaliga konkurs, en verklig lycka, att i sista ögonblicket en håruppköpare infann sig och betalade oss fem thaler för Linas långa ljuslockiga hår.»

»För mindre än det,» hviskade Glühbein, »hade jag heller aldrig klippt af henne de sköna lockarna. Summan räckte just jemt till att betala den råbar-kade värden och vi voro ur klämman.»

»Ack ja, vi voro ur klämman, men den stackars Lina är för alltid af med sin präktiga hårprydnad, icke ens en frisyr för scenen lät den glupske här-

uppköparen oss behålla; det är borta, oåterkalleligt borta!»

»Så, menar du det? Hm, hvem vet, hvem vet!»

»Förklara dig, hvad vill du säga med dessa dunkla ord?» frågade frun försigtigt.

»Hm, för ögonblicket ingenting.»

»Ingenting?»

»Nej.»

»Sigismund, du döljer någonting för mig; jag ber dig, förklara för mig, hur jag skall förstå dina underliga ord.»

»I morgon skall allt bli klart för dig. Men säg mig, har du redan tänkt på, i hvilken härklädsel Lina skall spela Preciosa i morgon afton?»

»Ack ja, men jag har ännu icke funnit någon utväg. Om det åtminstone funnits en perukmakare här i byn. Då hade vi af denne kunnat hyra oss blond skäggull och deraf flätat henne två långa flätor, så hade hon blifvit en präktig Preciosa.»

»Lugna dig nu, min gumma, och sof i ro. Lycan kommer medan man sofver, men äfven tillfälle till en ofta länge efterlängtd hämd, och den senare återigen förhjelper en på samma gång mycket ofta till det man önskar. Äfven här åt vår dotter som Preciosa kan komma under natten.»

»Hör, min vän, du talar i gåtor,» läspade den korpulenta frun, skakande på hufvudet.

»Möjligt,» svarade den förslagne karaktersskådespelaren och upprepade: »När morgonen gryr, skall allt bli klart för dig — men förskona mig nu från vidare frågor, beherrska din nyfikenhet och låt äfven mig få sofva. Jag är verkligen dödligt trött.»

Han tryckte sitt hufvud ned i kuddarna, liksom bemödade han sig att insomna. Men hans hustru, hvars nyfikenhet nu en gång blifvit väckt, lät icke affärda sig för så godt köp. Ännu åtskilliga gånger försökte hon förmå sin listige gemål att tala, och först då upphörde hon med sina böner, när hon icke mera fick ett ord till svar och därför antog, att hennes man hade insomnat.

Inom kort låg äfven hon försänkt i djup sömn.

Flere timmar hade redan ilat fram öfver de sofvande.

Från köpingens gamla tornur ljödo just tre dofva slag i natten. I samma stund kastade den ljuslockige ynglingen sig hit och dit på den hårda träsoffan, i brokiga, orediga drömmar. Han såg plötsligt sin fädernestad Hamburg dyka upp i det klaraste mån-sken; de små silfverglänsande vågorna i de långsamt flytande kanalerna dansade i den félika belysningen fredligt upp och ned som små kristallefvor, sakta susade en svag vindfläkt genom de tusen sinom tusen vimplarna på de jättehöga mastträden; då, på en gång såg han sitt fädernehem! Hans far trädde med beställsam min ut genom husets port, vinkade den ångerfullt återvändande sonen till sig och utbredde sina armar till en hjertlig omfamning, äfven modren log försonligt, och till och med den gamle skallige bokhållaren hade kommit ut. Denne hade dagen till ära tagit på sig höga, styfva fadermördare och höll i sina magra händer ett af honom sjelf författadt poem, hvarmed han ville mottaga sin gunstling. Allt detta stod tydligt för den drömmandes ögon, redan hade han kommit betydligt närmare huset,

tio steg till och han skulle ligga i de älskades armar, då den eljest så lugna Elben på ett olycksbådande sätt höjde sig med förfärlig kraft till en jättelik mur framför honom och huset, och allt som låg der bakom var begravvet i det våta elementet. På samma gång kände han sig bakifrån gripnen i nacken och så bar det af, alltid baklänges, öfver stock och sten, tillbaka till hans engagementsort. Ehuru han icke såg någon mensklig varelse i sin närhet, kände han dock helt tydligt fem kalla fingrar i sin nacke. Ett egendomligt och på samma gång fasaväckande lopp. Lyckligtvis öfvergick det snart till ett mera afmätt tempo; det var hög tid, hans lemmar blefvo allt lamare och styfvare, alltmera kännbar blef förslappningen, tills hans fötter plötsligt stötte emot en klippa, hvarigenom han störtade baklänges till marken. Han blef liggande som död, han vågade icke andas, han öfverfölls af en förfärlig fruktan, att den osynliga, kalla hand, som hade släpat honom hit, ånyo skulle gripa honom i nacken och draga honom med sig vidare framåt. Han öppnade ögonen till hälften; han märkte att han låg på en klipprik, ödslig plats; i hans näraste grannskap höjde sig en dyster skog, framför denna befann sig en tät småskog; gamla trasiga lärftskynken hängde på grenarna och fladdrade hit och dit. Dock håll! hvad var det som plötsligt rörde sig bakom dem? Tygstyckena skildes varsamt åt, en grinande mensklig skepnad visade sig emellan dem. Försigtigt famlade denne med venstra handen omkring sig, den högra var gömd bakom ryggen. Ljudlöst smög han sig fram till den såsom död liggande ynglingen, lyssnade med spänd uppmärksamhet om

han andades, och då han tycktes ha öfvertygat sig om motsatsen, sträckte han fram sin döda högra hand och nu visade sig ett vapen, liknande en dubbel dolk, och som, belyst af en egendomlig ljusreflex, hemskt framblixtrade; ännu en gång lyssnade han försigtigt omkring sig åt alla sidor, sedan svängde den hvitklädda gestalten med ett triumferande leende det blixtrande vapnet mot hans kropp. I detta farliga ögonblick vaknade den drömmande.

Men förfärligt! hvad var det? Var det ännu alltjemt en dröm eller var det verklighet? Framför honom, vid soffans hufvudgärd, hukade sig en hvitklädd, mensklig gestalt ned, äfven såg han ett dolklikkt vapen blänka i det bleka månskenet.

»Allsmäktige Gud! Hjelp! Hjelp! Tjufvar! Mördare! Röfvare! Hjelp! man dödar mig! man mördar mig! Hjelp! Hjelp!» skrek han med en röst som trängde genom merg och ben. På samma gång var han med ett jättesprång ur soffan, störtade framåt, ryckte ned klädstrecket med de gamla gardinerna, snafvade öfver vaggan, som knakande stjelpte och kastade sin jemmerligt skrikande invånare på golvet, och sökte i sin dödsängest en säker tillflykt. Samtidigt uppgåfvo äfven sängens invånare ett rent af barbariskt skrik, då äfven de trodde, att det gällde deras lif. Flere pinsamma sekunder räckte detta förskräckliga oväsen, sedan förstummades det lika plötsligt som det hade uppstått. En hemsk paus inträdde i stället för skriket.

Under densamma hörde man tydligt ett ljud, som då man drar eld på en tändsticka, ett kort, plötsligt uppblixtrande följde och ljusst blef det i det lilla,

af månskenet endast svagt upplysta rummet, der fruktan och fasa för några få minuter sedan hade hållit sitt intåg.

I sängen sutto upprätta, mällösa af ångest och förskräckelse, mor, dotter och son. Den förstnämnda hade tryckt till sitt bröst den lilla telningen, som så obarmhertigt blifvit expedierad ned på bara golfvet. Men midt i rummet stod »karaktersframställaren» i djupaste negligé och synbart förlägen; sin venstra hand gömde han bakom ryggen, den högra omslöt det brinnande talgljuset, och vid hans fötter stod en stor, spetsig sax rakt upp ur golfvet. Men soffan var tom och den unge blonde mannen kunde ej upptäckas någonstades i rummet. Frun i huset, som ännu alltjemt förgäfvos flämtade efter andan, hemtade sig först från sin dödliga förskräckelse.

»Man! make! Sigismund!» stammade hon nästan tonlöst. »Säg då i himlens namn, hvad har händt?»

»Ingenting, barn, ingenting! Lugna er bara. Ni har ingenting, alls ingenting att frukta. Alltsammans beror på ett misstag.»

»Misstag?» sansade sig nu också den bleka dottern. »Men, pappa,» tillade hon, »det ropades dock på hjälp.»

»Ja,» tillade sonen, »och när jag vaknade hörde jag också orden: tjuf, mördare!»

»Har ingenting att betyda,» försäkrade husfadren leende, »lugna er bara, alltsammans skall snart bli förklaradt. Men, för tusan, hvar fins nu den —» Med dessa ord hade han sökande lyst under bordet, den stora länstolen, liksom i alla vinklar och vrår i rummet.

»Hvem då?» frågade hustrun förvånad.

»Nå, den unge mannen — fins ju ingenstädes — hm, besynnerligt — ah! der, der!» Hans blickar hade fallit på sängplatsen. Hastigt lutade han sig ned framför densamma, ställde ljusstaken på golvet, nära bädden och spejade forskande under sängen. Han måtte ha funnit hvad han sökte, ty gladt utropade han:

»Hvarför i himlens namn kryper ni ihop som en mask i den dammiga vrån under den här låga sängen? Kom fram då!»

»Ack, nåd! nåd! Jag vill ju gerna frivilligt gifva allt hvad jag eger, låt mig bara få behålla lifvet, bara lifvet!» ljöd det till svar under sängen, som ur en aflägsen graf. Denna röst kunde man icke misstaga sig på, den tillhörde den blonde konstentusiasten hvilken synbarligen sväfvade i fruktan, att man nu för andra gången traktade efter hans lif.

Så snart sängens invånare hörde menskliga ljud under sin hviloplats, började de återigen utbrista i ett, om också denna gång icke ängsligt, likväl i betraktande af deras lätta nattdrägt öfverraskande skrik, och i ett nu lågo de ända upp till ögonen under sitt skyddande täcke. Men under dem hördes nu återigen icke på länge ett ljud. Hvarken en mensklig ton eller en rörelse lät sig förnimma. Detta föranledde familjefadren att ännu en gång böja sig ned. Med så lugnande stämman som möjligt uppmanade han för andra gången den i dödsångest ihopkrupne ynglingen att komma fram.

»Jag förstår icke er fruktan,» tillade han, »utom mig och min familj fins här ingen, som ni kan vara

rädd för. Ingen menniska tänker på att plundra er, och ännu mindre på att göra er något ondt; hela händelsen beror på en ganska egendomlig villfarelse å er sida, kom därför lugn och obekymrad fram från ert tråkiga gömställe — nå, äntligen!»

Dödsblek, med skallrande tänder och darrande i alla lemmar af uppskakningen hade den undangömde framträd. Utan att kunna få ett ord öfver sina bleka läppar ställde han sig framför den helt oskyldigt på honom blickande Glühbein, som ännu alltjemt krämpaktigt höll venstra handen på ryggen.

»Jo, jag tackar!» tog den byxlöse bofframställaren till ordet. »Ni ställer till vackra puts, min unge vän.»

»Hvem, jag?» stammade den blonde med knappt hörbar röst.

»Ja, ni. Jag begriper alls icke, hur man kan vara så rädd och vid en blott tillfällighet genast tänka på mord.»

»En vacker tillfällighet,» stamnade Traugott. »Om ni hade haft min oroliga dröm, herr Glühbein, och sedan vid det plötsliga uppvaknandet liksom jag i verkligheten sett framför er den i drömmen uppträdande skepnaden, hvitklädd och utrustad med ett blänkande vapen, som ännu kommer mig att darra, så —»

»Åh, lappri, min unge vän! Jag tror hjertans gerna, att ni har drömt något dumt tyg på den hårda träbädden der, men skepnaden, som ni ansåg för en hvitklädd mördare, var ingen annan än jag sjelf.»

»Hva-a-ad! ni, herr Glühbein?»

»Ja visst! Inser ni nu ert löjlige misstag?»

»Men vapnet!»

»Hvarför icke! Intet vapen, utan en oskyldig papperssax såg ni i min hand.»

»En sa-ax; men törs man fråga, hvad ni hade för afsigt med den?»

»Jag måste rädda er!»

»Således hotade mig ändå en fara?»

»Icke precis!»

»Men eftersom ni kom för att rädda mig! —»

»Icke ur mördarehänder, utan ur det grinande, skadeglada ödets klor.»

»Ödets? Jag förstår icke riktigt hvad ni menar.»

»Nå, så hör då, min unge vän: jag har icke räddat ert lif, utan er bana, kort sagdt, hela er lefnadslycka från en hotande förstöring.»

Med spänd uppmärksamhet lyssnade den intet anande ynglingen; äfven personerna i sängen tittade nyfiket lyssnande fram under sitt täcke.

»Unge vän,» fortfor den rutinerade skådespelaren, »ni skall i hela er lifstid tacka mig för att jag, med åsidosättande af alla konsiderationer, upphäft mig till er räddare. Tro mig, då jag anno fyratioåtta gick in vid teatern, fann jag icke en enda uppriktig vän, icke en medlidsam själ, som öppnade ögonen på mig och med råd och dåd stod vid min sida. Med hvarje steg framåt blef jag vis af skadan.»

»Ja, allt det der tror jag mycket gerna,» föll Traugott bofrepresentanten otåligt i talet, »men», fortfor han, »törs jag bedja er, att utan omsvep förklara för mig, i hvad afseende min lefnadslycka stod på spel?»

»Visst skall jag förklara det för er; ni ser ju saxen, som sitter instucken der i golfvet?»

»Ja,» svarade Traugott.

»Nå, betrakta den, och sedan här frukten af min handling.» Med dessa ord tog han venstra handen från ryggen och visade den af öfverraskning halft vanmäktige unge konstentusiasten en väldig massa blonda lockar.

Intet svar följde från den liksom af en blixtråle träffade ynglingen. Med stirrande blickar såg han på den svallande skalpen i sin värds hand, och liksom elektriserad af en fruktansvärd aning, for han med begge händerna till sitt hufvud, ett skrik af förfäran undföll hans läppar, sedan nedsjönk han, liksom sanslös och under häftiga snyftningar, i den gamla länstolen, så att den knakade i alla fogningar.

Den vänlige läsaren måste tillåta mig att här låta berättelsens tråd falla för ett ögonblick, för att med några få ord förklara den egentliga händelsen.

Den raffinerade karaktersframställaren hade nemligen efter sitt samtal med den nyfikna husmodren fått mycket brådtom att spela den sömndruckne och derigenom förmå henne till att också somna, och hans afsigt var snart vunnen, äfven hon sällade sig till de öfriga snarkande. För större säkerhets skull lät han flere timmar förgå. Derpå steg han upp, tog ljudlöst fram en sax och började, gynnad af det bleka månskenet, som sparsamt sken in på den oroligt drömmande genom det lilla fönstret — med beundransvärdt mästerskap klippa af håret på den intet ondt anande gästen på ungefär två tum när. I denna stund måste ynglingen, i följd af sin hårda, obehägnade hvilobädd, ha varit anfallen af den så kallade maran, hvarigenom det som föregick omkring honom till en del inväfdes i hans dröm.

Hans uppvaknande genom det upprepade buret af saxen, anblicken af densamma, som han i så förskräckliga öfverraskning ansåg för ett dolkart vapen, kortligen, allt som sedan följde, förklaras läfva af det föregående. Låtom oss nu se, hvad som vidare hände.

Glühbein grep den genom upptäckten att han högst goda, hans svallande hår, utan förbarmaning blifvit afklippt, från sin himmel nedstörtade konsentusiasten i skuldrorna och bad honom, i det han skakade honom hit och dit, att vara förnuftig.

Han var beredd, sade han, att gifva honom en fullkomligt tillfredsställande förklaring på, hvarförr han just under sömnen och utan hans vetskap och vilja hade beröfvat honom hans älskade hårprydnad.

Traugott blef en smula lugnad genom dessa ord och stirrade orörlig på rövaren af hans lingula lockar.

»Säg mig först, min unge vän,» började Glühbein, »ni älskar, som jag på förhand antog, ert hår öfvermåttan högt?»

»Det var det enda, hvaröfver jag var stolt,» svarade den blonde ynglingen med tårar i ögonen.

»Bon. Således hade ni naturligtvis aldrig kunnat besluta er för att öfverlemna det åt en perukmakare res sax?»

»Aldrig, aldrig!» ropade den plundrade.

»Det var bara det jag ville veta! Nu påstår jag med full rätt, att jag varit er räddare och skridit till den önskade förklaringen. Vet ni, unge man, att edra lockar i morgon förmiddag skulle låtit er gå miste om ert engagement?!»

»Ack, skulle det vara —»

»Mitt ord derpå! Hör nu. Direktrisen Eusebia, hvilken, som jag ju redan har berättat er, icke allenast chikanerar sujetterna och låter dem svälta, utan äfven beherrsкас af de afskyvärdaste passioner, håller sig bland annat också med ett jättestort urval af alla tänkbara koeffyrer. Vid uppvaktningen i morgon bittida skulle hon utan tvifvel genast ha gjort jagt efter edra långa lockar, ty ett sådant tillfälle erbjuder sig icke alla dagar åt henne. Ni i er oskuld hade naturligtvis icke märkt lockbetet, hade, som jag fullt och fast tror, aldrig ställt ert hår till hennes förfogande, och hvad hade blifvit slutet på denna komedi? Ett ögonblickligt upphäfvande af ert kontrakt. På detta sätt har denna qvinna, denna hexa, redan störtat mången ung nybörjare, som egde ett hyggligt hår, i nöd och förtviflan. En sådan lott förestår er icke nu mera, Gud vare tack, jag har gjort ett streck i räkningen för direktionsdraken, innan hon har sett er. Lyckligtvis kan hon numera icke taga någonting af er. *Ergo* måste ni ändå tillstå, min unge vän, att jag genom mitt, om också, det erkänner jag gerna, något besynnerliga handlingssätt har räddat er från den hotande afgrunden.»

Häremot kunde ynglingen naturligtvis icke invända någonting. Han steg upp och räckte försonligt men med en lätt suck handen åt sin värd. Hjertligt skakade denne hans hand — och tillade med vek, nästan faderlig röst:

»Låt det nu vara bra, käre vän, jag har blott gjort min skyldighet. Det är ju en pligt, att den erfarne kraftigt står vid den oerfarnes sida. Ser ni,

vid teatern måste man af kärlek för konsten uppoffra mycket, som blifvit en dyrbart och kärt! Att ha ett par hårstrån mer eller mindre kan slutligen vara detsamma, på hjertat beror det och icke på peruken, och håret måste hvar och en mista en gång i sitt lif. Lägg er därför lugnt igen, hjälp mig att knyta ihop strecket — så der ja, och sof nu lugn och obekymrad; glöm det obehagliga intermezzot, det är det första steget på er bana — genom natt till ljus! Det kröker sig i tid, som krokigt skall bli. God natt, min käre vän, god natt!»

»God natt, herr Traugott!» ropade äfven de andra personerna under sitt skyddande täcke; och ljudlöst slöto sig de smutsgula gardinerna bakom den unge mannen; han var åter allena i sitt trånga rike.

Länge kastade han sig sömnlös hit och dit på de knarrande soffbräderna.

»O,» pustade han sakta, »om jag ändå hade gått till »Rostiga hästskon» i stället!»

Slutligen intalade han likväl sig sjelf, så svårt det än var för honom, att hans värd verkligen hade handlat oegennyttigt och endast till hans bästa. Morgonen grydde redan, då han ändtligen åter inslumrade. Karaktर्सframställaren hade, efter hans aflägsnande, gått fram till sängen under ett triumferande småleende, med ljuset i venstra handen och den stora knippan hår i den högra. Flere gånger vägde han pröfvande sitt rof upp och ned i handen, derpå lutade han sig ljudlöst ned till sin likaledes småleende maka och hviskade hemlighetsfullt i hennes öra:

»Gumma du, utsmyckad med det här, som väger nära sex lod, kan vår dotter nu bli Preciosa.»

Derpå besteg han åter sitt läger, lade rofvet under sin hufvudkudde och snarkade snart så obesväradt, som om ingenting hade förefallit.

XVI.

Klippt.

Aurora, den gudomliga morgonrodnaden, hade redan för längesedan med sitt gyllene sken förjagat den spöklika Lunas.

Äfven en hotande massa mörka åskmoln hade redan dukat under i striden med henne och skyndsamt tagit till flykten, öfverlemnande den klara, ljusblå rymden åt den majestätiska segrarinnan.

Nyfiket tittade de sålunda befriade, gladt leende strålarna in i de mest undangömda vinklar och vrår i Ebsdorfer-trakten. Till och med det lilla fönstret öfver träsoffan i karaktersskådespelaren Glühbeins bostad öfvergöts af en medlidsam solreflex. Det ljussken, som derigenom utbreddes i det lilla rummet, belyste en mycket originell taffla. På ena sidan, bakom gardinväggen, hvilade alla ännu djupt under täcket och snarkade af hjertans grund.

Bofrepresentantens familj måste alls icke ha rättat sig efter det bekanta latinska ordspråket: *Aurora musis amica*, ty ehuru de gamla kyrkklockorna på stället redan för längesedan med skallrande klang hade förkunnat den tionde timmen, häntydde ännu ingenting på personernas uppvaknande.

Annorlunda såg det ut på andra sidan om strecket.

Traugott hade redan för längesedan vaknat ur sin lätta halfslummer.

Han tog sig åt nacken och hade genast hela den under natten genomlefda scenen åter för sina ögon.

Som en roflysten varg smög han omkring i sitt smala rum; sökande flögo hans blickar i alla vrår; men det, som han sökte, en spegel, kunde han ingenstädes upptäcka.

En pinsam situation af väntan för den arme! Vål förde han alltid med sig en återspeglingsapparat, men oförsigtigt nog hade han äfven stoppat den i den bokdiga nattsäcken, der hans legitimationspapper också förvarades; om han blott hade haft den i sina händer; men utan att störa de sofvande grannarna kunde han icke komma åt den. Full af förtviflan ämnade han åter kasta sig ned på sin hvilobädd, då hans blickar fästes på det lilla fönstret. Ett otydligt föremål blänkte klart emot honom. Han steg upp i soffan och fann, o fröjd! bland afbrutna kammar och gamla borstar en bit spegelglas, utan tvifvel familjens enda lyxartikel i toilettväg. För intet pris i verlden skulle han ha gifvit ifrån sig detta fynd, utan att ha skådat sin bild deri. Varsamt klättrade han ned från träsoffan, vände spegeln åt solen och blickade in i den. Förfärliga anblick! Skulle det vara hans hufvud? Ett misstag var visserligen icke gerna möjligt, ty det satt ännu på samma ställe, der det i aderton år hade hvilat, blott med den skilnaden, att, i stället för ett hufvud med yppigt Simsonshår, nu ett kortklippt som på ett tukthushjon mötte den förskräckte konstentusiastens blickar.

Utan att gifva ett ljud ifrån sig sjönk han tillbaka på det öfvertäckta förvaringsstället för husmodrens potatis-, lök- och rof-lager, gömde sitt ansigte i halmsäckarna. Ljoch sökte mod och tröst öfver den bittra förlusten i den prasslande halmen; men solen dolde sorgset sitt anlete och tillät ädelmodigt, att ännu några eftertrupper af de besegrade åskmolnen jagade fram öfver hennes glädjestrålände ännu.

Väl en halftimme satt den plockade ynglingen i dystert svärmod på den knarrande soffan.

Plötsligt blef han uppruskad ur sitt slöa rufvande.

Den lille intrigören, som redan då och då hade låtit höra ett entonigt piano-jemmer-solo, utbrast helt öföfväntadt i ett förskräckligt nödrop.

Detta föranledde den korpulenta husmodren att vakna.

Lina, den tillämnade älskarinnan, hade i sömnen närmat sig väggen för mycket, hvarigenom den der liggande lille brodern lopp fara att ömklingen bli qväfd.

En omild, oförmodad knuff med knytnäfven från modrens sida väckte Lina.

Med någon möda hade hon snart åter försonat sin lille bror.

Strax derefter klättrade mamma, åtföljd af sina tre telningar, ned ur sängen, de nödvändigaste klädesplaggen kastade de på sig, och under det Lina gjorde upp eld till kaffekokningen, försökte husmodren att få sin gemål ifrån den timmerstocksågende snarkningen.

Efter mycket ruskande hit och dit lyckades henne detta. Han vaknade, gnuggade sig i de ännu trötta

ögonen med en flik af täcket och lemnade sin hvilo-
plats.

Innan han kastade på sig sina på golvet lig-
gande kläder förde han hastigt handen under sin
hufvudkudde; med listigt leende min drog han åter
tillbaka sin hand, vände sig rundt omkring några
gångar helt förnöjd och slutade hastigt sin toilett.

Under det att hans äkta hälft nu gick fram till
dottren för att räcka henne en hjälpsam hand, skyn-
dade Glühbein in igenom den sväfvande väggen och
inträdde med ett välljudande »god morgon» i sin
gästs afdelning. Traugott besvarade höfligt helsningen.

»Nå,» frågade Glühbein, »hur har ni sofvit, min
unge vän?»

»Åh, jag tackar, bra,» svarade den klippte, ehuru
alla hans lemmar voro liksom rådbråkade af den
hårda bädden.

»Nå, det gläder mig!» ropade karaktersskåde-
spelaren och frågade vidare: »Säg mig nu, hvad är
klockan egentligen?»

»Min visar redan på half elfva,» svarade Trau-
gott, framtagande och seende på sitt ur af massivt
guld.

»Hvad? icke mera? För tusan, då ha vi i dag
stigit ovanligt tidigt upp. Men vänta då, hvad är
det åt mig? Ni måste väl gå till direktionen, för
att göra er uppvaktning, icke sannt? Om jag icke
misstar mig, så fick ni i går vid er ankomst befall-
ning derom i skogen af Trauermüllers?»

»Visserligen,» medgaf Traugott. »Och det vore
mig därför kärt,» fortfor han, »om ni ville vara så
vänlig och visa mig vägen till deras bostad.»

»Mycket gerna. När ni kommer ut från porten viker ni af till höger, går gatan i ända, går in i hörnhuset på motsatta sidan och förfogar er till första våningen. Men innan ni går dricker ni naturligtvis en kopp kaffe med oss. Hör hit! Lina! Gumma! »Friskt, kamrater, till arbete! det är långt öfver midnatt.» Det sista är ett citat ur Preciosa; zigenarhövdingen, hvars roll jag i afton spelar, säger det; min hustru spelar Viarda. Ja, henne måste ni en gång se som hexa —, natur i hvarenda tum! Hä, gumma, har jag icke rätt?»

»Ack, låt mig få vara i fred för dina usla qvickheter!» käbblade den tilltalade och tillade: »Meddela hellre den unge mannen vår nyss i hast uppgjorda plan, förstår du?»

»Ack ja, alldeles rätt. Hör ni, min unge vän, jag har talat med min gumma. Ni kan, om ni vill, fortfarande få bo hos oss, då det i alla fall svårigen skall lyckas er att finna en bostad här på platsen. Vårt rum är visserligen något knappt tilltaget, men hvad gör det? Om aftnarna afdela vi alltid rummet så, som nu, i två delar och om dagarna, nå, när sämjan är god är rummet stort nog. Nå, vill ni?»

Ja, tänkte den blonde, kortare än ditt hår nu är kunna de ju icke klippa det.

»Jag skulle vara glad, om jag snart kunde få en billig bostad, men —»

»Ack,» föll honom Glühbein i talet, »hvad behöfs många ord; räck mig er hand — så, afgjort, ni bor hos oss.»

Här blefvo de begge afbrutna genom ankomsten af den för den vänlige läsaren redan välbekanta kaffekannan.

Lina ryckte hastigt ned strecket, drog fram bordet till soffan och framsatte kaffetallrickarna.

Efter en kort stund hade man slevvat i sig drycken.

www.libtool.com.cn

Tallrickarna skötos åt sidan, och under det att Traugott fullbordade sin toilett, slog karaktersframställaren in tre spikar i begge ändarna af långsidan på det smala bordet, spände svarta trådsändar mellan spikarna, tog fram det blonda lockbytet under kudden och sedan han förnöjd gnuggat händerna, satte han sig framför de tre utspända trådsändarna och försökte att fästa håret i tunna länkar mellan trådarna.

Nu först återkom den blonde, som i brist af borste ytligt aftorkat sina leriga stöflar med sin näsduk och knutit en blå halsduk kring halsen, från en aflägsen vrå för att taga afsked.

Öfverraskad stannade han framför sin värds frisyrapparat; den listige komedianten märkte genast sin gästs förvånade min, hvarför han hastigt sprang upp och trängande denne åt dörren till, ropade:

»Adjö, adjö, käre vän! Jag önskar er mycken lycka. Om Trauermüller skulle uppmana er att deklamera någonting, så skrik fram det som om man ville äta upp er, det imponerar, på det sättet skall ni säkert göra lycka hos honom. Låt bara icke förbluffa er af några fraser, äfven varnar jag er ännu en gång på det kraftigaste för vår direktörska; hon förtjenar icke att solen lyser på henne! De stackars skådespelarne behandlas af henne som simpla statdrängar. Var därför politisk; uppehåll er icke för länge, ty om en timme frukostera vi, adjö!»

»Adjö!» svarade Traugott.

»Men vänta!» ropade han, stannande och blickande på bordet, »törs jag göra ännu en fråga, innan jag går, herr Glühbein?»

»Och det skulle vara?»

»Har ni någon särskild afsigt med mitt afklippta hår?»

»Hur då?»

»Jo, ty eljest skulle ni kanske vilja vara så god och upplysa mig, om ni snor ihop det —»

»Trensar, menar ni visst?»

»Nåja, trensar det, för att gifva mig det att gömma.»

»Ack, min vän, för mig ha dessa små hårtofsar visst icke något värde, men —»

»Nå, herr Glühbein?»

»Jag måste tyvärr beklaga att jag icke kan uppfylla er önskan.»

»Huru?»

»Min dotter skulle känna sig dödligt sårad deraf.»

Den intet anande dottren och äfven den korpulenta husmodren lyssnade med spänd uppmärksamhet.

Den sluge intrigören fortfor efter en kort öfverläggning:

»Ty ni har redan förtrollat min dotter Lina. Icke sannt, Lina?»

»Hvad då, pappa?» ropade Lina, som icke nog hastigt genomskådade sin förslagne herr far.

»Nå,» tillade han, betydelsefullt blinkande med ögonen åt henne, »hvarför då denna förställning?»

»Förställning, pappa? Jag vet ju icke alls hvad du —»

»För tunnör tusan!» fortfor han med låtsad vrede.
»Har han förtrollat dig eller icke?!»

»Ack min Gud, ja då, pappa! eftersom du med våld —»

»Tig!» afbröt han henne häftigt. »Nå, ser ni,» vände han sig nu åter till Traugott, som icke blef klok på allt detta, »ni är en verklig qvinnotjusare. Hon anförtrodde mig nyss under tysthetslöfte, att ni var en mycket intressant ung man. Nu skulle hon gerna vilja ha en kär present till minne af er och helst edra lockar, som med hänseende till färgen passa rätt bra till hennes hår. Jag förfärdigar häraf två flätor åt henne och redan i afton kan hon som Preciosa till er ära begagna dem. Ja, ja, sköna själar finna hvarandra —, hvem vet, hvem vet, hvad som ännu kan hända, mähända följer en myrtenkrans snart efter.»

»En myrtenkrans?» frågade ynglingen förvånad, utan att begripa någonting.

»Nå, nå,» genmälde Glühbein, »jag skulle under vissa omständigheter icke bli någon hårdhertad far, — men tiden skyndar, säg nu utan omsvep, vill ni uppfylla min dotters önskan? Vill ni gifva henne håret som ett minne?»

»Nå ja,» svarade den blonde stammande, »om jag derigenom uppfyller en önskan af er fröken dotter.»

»Ja, det är visst och sannt!» svarade den listige familjefadren. »Jag ger er mitt ord derpå!»

»Nåväl, då afstår jag derifrån.»

»Jag tackar er i hennes namn, min unge vän, må saken härmed vara afgjord. Adjö!»

Med dessa sista ord sköt han mildt den öfverraskade Traugott ut genom dörren.

Knappt såg intrigörspelaren sig befriad från sin gäst, så sprang han en stund omkring i rummet, slog till ett gällt hänskratt, störtade fram till sin häpet stirrande maka och jublade:

»Nå, gumma, hvad säger du om min slughet? Två flugor i en smäll!»

»Hur då, Sigismund?»

»Jo, för det första har jag skaffat vår Lina en koeffyr igen, och för det andra —»

»För det andra?» frågade den korpulenta med synbar spänning.

»För det andra har jag tagit en lysande hämd på Trauermüllers!»

»Huru? Berätta mig!»

»Detta »huru» skall nog sedermera bli klart för dig. Men så mycket kan jag säga dig, gumma, att jag med denna klippning dragit ett streck i räkningen för det otacksamma direktionsparet, så att ögonen skola trilla ur skallen på dem, då den unge mannen, med hvilken man i hans oskuld kan göra hvad man vill, framställer sig för deras åsyn. Trauermüller meddelade nemligen i går afton mellan kulisserna åt lady Milforts representant, att en ung man med långa fladdrande blonda lockar och ädel ansigtbildning hade inträffat, hvilken tycktes liksom skapad att spela hufvudrollen i en af hans bästa kassapjeser. Jag vädrade genast hela steken. Händelsevis sprang det ädla villbrådet i går afton rakt i händerna på mig utan att ana någonting, och sålunda erbjöds mig tillfälle att omintetgöra Trauermüllers plan. Nå, de begge direk-

tionsdrakarna komma att utspy gift och galla då de få se ynglingen.»

Under de sista orden intog intrigmakaren sin förra plats framför de tre träsändarna och vägrade sin gemål, som nyfiket bestormade honom med frågor, hvarje närmare förklaring.

www.libtool.com.cn

XVII.

Ett oförtjent dåligt emottagande.

Låtom oss nu återvända till vår unge konstentusiast och se af hvad slag bof-representantens hämd på direktionen månde vara.

Traugott skyndade, oupphörligt skakande på hufvudet, ut ur sin gåtfulle värds hus och gick till höger framåt den gyttjiga vägen; efter några få minuter hade han funnit det af den senare beskrifna hörnhuset.

Han gick in, förfogade sig en trappa upp och stannade utanför en kammardörr, på hvilken man högst upp hade fastklistrat en papperslapp med följande hieroglyfika, med bläck skrifna ord: »Samiel Trauermüller, privilegierad teaterdirektör för orterna Kaltenkirchen, Nüchterhausen, Kreuzschaufeldern, Ebsdorf etc.»

Dessa förvridna bokstäfver försatte den unge mannen i en orolig, oförklarlig fruktan. På samma gång greps han af en obehaglig fross-skakning. Det var första gången i hans lif, som han otvättad hade gått ut för att göra en visit; så gerna som han lefde hade han denna morgon velat tvätta sig ren och snygga upp sig, men ehuru han hade sökt öfverallt

i karaktärsframställarens bostad, hade det dock icke lyckats honom att finna någon tvättservis, och som han var för blyg att fråga den utan tvifvel på kökskäril fattiga familjen efter ett sköljfat, så återstod honom *nolens volens* ingenting annat än att med en näsduk och den lätt åstadkomna fuktighet, hvarmed de små söta kattorna medelst sina fina små tassar tvätta sina ansigten, göra sig så ren som det på detta sätt var möjligt. Medvetandet häraf låg som ett berg på hans bröst och tycktes nästan hopsnöra hans talorganer.

Men länge kunde han icke dröja här.

Han tog därför ändtligen mod till sig och knackade med knogen blygt på dörren, nedanför papperslappen.

Intet svar följde.

Han upprepade sakta sin bultning, lyssnade nyfiket — återigen intet svar. I den tron att direktören måhända var sysselsatt i ett närliggande rum, bultade han för tredje gången, men nu mycket högt och ljudligt.

»Blixt och dunder! Hvem är det som slår in dörren för mig derute? Stig in!» skallade det plötsligt i hessa toner från direktionsrummet.

Förskräckt for Traugott tillsammans. Nu hade han intet val mera, allt dröjsmål var fruktlöst, han måste öppna portarna till direktionsöfverhufvudet.

Med en framstammad ursäkt och en ödmjuk, djup bugning inträdde han.

»Nå, ni hade också kunnat komma tidigare!» brummade konstnomadchefen, som just, tillika med sin lilla välfödda äkta hälft Eusebia, var syssel-

satt med frukosten, utan att dock närmare betrakta den redan genom ofvannämnda entré fullkomligt nedstrukne blonde unge mannen. Ett jättestort skinkben intresserade synbarligen höfdingen och husherrn mera än allt annat som försiggick omkring honom.

Ljudlöst drog den inträdande igen dörren efter sig och väntade, utan att gifva ett ljud ifrån sig, på ett nytt tilltal af den skink-ätande.

Men hvarken någon inbjudning att taga plats eller någon samtalsanknytning följde från den sidan.

Till och med den bredvid sin gemål sittande Eusebia, den af sujetterna fruktade direktrisen, ytttrade icke en stafvelse till den vid dörren blygsamt väntande Traugott; ja hon hade hittills icke ens bevärdigat honom med en blick. En liten hvit råtta, som satt i hennes knä, tycktes taga hela hennes uppmärksamhet i anspråk. Den lilla gnagaren matades af henne med metvurstskifvor och i mjölk uppblött hvetebröd och ådagalade, som Traugott anmärkte, en strykande aptit.

Sedan den som en saltstod stående konstentusiasten, gnidande sin svarta cylinderhatt, under flere pinsamma minuter förgäfves väntat på en inbjudning af Thespiskärrans förare, samlade han hela sitt mod och läspade plötsligt:

»Ärade herr direktör — mitt — namn är —»

»Vet redan, vet redan!» afbröt honom chefen, utan att se upp från sitt ben. »Kommer för deklamationsprovet!» stönade han och tillade förargad: »Ser väl, att jag redan är sysselsatt, — vänta. Förbered er så länge.»

»Herre min tid!» skrek nu Eusebia, som hade slutat matningen af råtten och mönstrande fäst sina blickar på det klippta blondhufvudet.

»Nå, hvad går då åt dig, min unge?» frågade hennes gemål öfverraskad.

»Samiel! säg mig för allt i verlden, är detta den unge mannen, om hvilken du i natt pratade med mig så mycket?!»

»Ja visst, min unge! det är han, icke sannt, ett ypperligt Schiller-hufvud — hvad nu? Förfärliga helvetets bländverk, hvad se mina ögon?!»

Direktören stirrade också på den unge mannen, som just hade gjort en ofrivillig rörelse från sin plats, och lät nu med ett uttryck af fruktansvärd förskräckelse skinkbenet falla i golvet.

»Men så säg mig då, Samiel! Är det ett bländverk eller en verklighet, hvar sitter Schiller-hufvudet på den der menniskan?» skrek direktisen.

»Nå,» invände husherrn, »ser du icke att jag nästan har tappat andan af öfverraskning och förvåning?»

Under det att det värda paret gapade på Traugott stod han der så förlägen som en skolgösse, vände blygt sin hatt mellan fingrarna och fäste slutligen en frågande blick på direktören.

»Nå, hvarför står ni der som Adam efter syndafallet! Så tala då! Förklara för oss, hvad ni har gjort!» dundrade på sitt hesa sätt direktören, som ännu ej kunde hemta sig från sin öfverraskning.

»Hvad jag har gjort, ärade herr direktör —?»

»Eller ännu bättre, säg mig strax hur nidingsdådet har tillgått. —»

»Hur nidingsdådet har tillgått —?» frågade Traugott stammande. »Hvad menar ni, ärade herre?»

»Herre Gud, ni bär er ju åt som om ni hade blifvit slagen med en åsnakindbåge! Så säg mig då för fan, hvem har så skändligt afmejat er det för mig oskattbara håret?»

»Det — det har herr Glühbein gjort.»

»Hvad, Glühbein?» skreko begge direktionsmedlemmarna på en gång, och nomadchefen fortfor ursinnig: »Den spetsbofven, den dj—n har vågat ointetgöra min briljanta spekulation? Nå, då är det slut med alltsammans! Men säg mig, för tusan, hur kom ni till denna illa beryktade, snuskiga komediantfamilj?»

»Jag kunde i går afton icke få något annat nattquarter än i herberget Rostiga hästskon, på vägen dit träffade jag herr Glühbein; han förbarmade sig öfver mig och ställde en liggplats i sin familj till mitt förfogande,» svarade den stackars ynglingen.

»Är det möjligt!» dundrade chefen. »Den skadeglade kanaljen, som redan för längesedan svurit mig hämd, lockar in fåret i sitt fähus, klipper det för att göra mig förtret och jag, min kamel, anar ingenting, sitter lugn inom fyra väggar och har nu bara kroppen! Kan man icke spricka af raseri?»

»Ser du, Samiel,» hånade Eusebia i giftig ton, »det har du för din fördömda beskedlighet mot skådespelarne! Jag har hvarenda dag sagt dig och blir dervid, att hela ynglet icke är värdt ett skott krut, de äro på håret lika hvarandra, det som den ene tvättar sig med, dermed torkar sig den andre; kära pappa, om icke jag vore och då och då hängde bröd-

korgen högre upp för det onyttiga följet, så hade sjetterna redan för längesedan gjort dig till en viljels lekboll för sina nycker och ränker!»

»Nå, Gud nåde den kanaljen, om han en gång råkar ut för mina knytnävar —»

»Ack, för dina tomma hotelser vill jag icke ge en hvitten!» trätte hans hulda äkta hälft. »När du kommer ihop med dem, blir du alltid besegrad af din godmodighet och låter topprida dig! Jag ser nog att jag återigen måste uppträda och som djefvulen fara in i svinahjorden!»

»Det är rätt åt mig!» instämde Trauermüller. »Men tro mig,» tillade han, »den här gången skall jag hålla en förskräcklig räfst. Den der familjen skall minnas mig! Låt blott aftenens representation af Preciosa gå, så skall du sedan få respekt för mitt handlingssätt!» Efter dessa ord vände han sig till Traugott, för hvilken en svag dager nu började uppgå, för hvad ändamål man beröfvat honom hans vackra hår, och sade i förebrående ton:

»Men att ni har kunnat låna er till ett sådant uselt hämdverktyg, unge man, det är oförlåtligt!»

»Jag? Men, högtärade herr direktör, jag är ju alldeles oskyldig till alltsammans och förstår därför icke —»

»Sorgligt nog! Om ni för öfrigt nu begriper eller icke, det gör mig detsamma! Ni hade före klippningen bort besinna, att ni genom denna handling skulle tillfoga mig en oberäknelig skada!»

»Ja, om jag blott hade haft den aflägsnaste aning om, att mitt hår, som var mig sjelf så dyrbart och

kärt, representerade ett sådant värde för er, så hade jag visserligen aktat det bättre.»

»Nå, att jag icke eger någon lada full med peruker, det hade då hvart barn kunnat gissa!» domderade den flämtande direktören, som nu åter blef ond. »Nej; det är så att man kan bli tokig!» fortfor han. »I flere veckor har jag längtande spanat efter en menniska, som liknar Schiller! Ändtligen blir ni rekommenderad åt mig af en agent, såsom fullkomligt användbar härtill. När jag i går afton fick se er i mörkret i skogen, sade jag genast för mig sjelf, att ynglingen i betraktande af hans lockar vore skapad till Schiller. Mitt bröst fylldes af glädje öfver att ändtligen ha funnit en representant af Schiller! Efter representationens slut ville jag tala litet närmare derom med er, ja, väl bekomme! Fågeln var för längesedan utflugen, som några bönder sade mig. Detta oakadt skyndar jag, glad öfver att ni icke är förlorad för mig, till min hustru, omtalar för henne mitt fynd, hon jublar, jag jublar; i öfvermorgon skulle »Die Karlsschüler» spelas; ni skulle spela Schiller, ni hade ju kunnat stryka hela rollen, i fall ni icke hade kunnat lära er den, ty det är det enda stycke, som, utsläppt från stapeln med de nödvändiga reklamerna, ändtligen en gång kunnat försäkra oss om en inkomst, och nu, dunder och blix! nu är jag återigen lika klok som förut, ty hvad gör jag nu med er figur till Schiller? Dertill kan jag likaså gerna använda hvilken statist eller bonde som helst, om jag låter honom taga på sig Schiller-kostymen, här beror det ju endast och allenast på peruken! Åh, denne satans intrigmakare! denne Glühbein! Det

är förskräckligt, hin må vara teaterdirektör, utsatt för sådana ovärdiga streck!» Gnisslande tänderna af raseri sprang teaterchefen upp från soffan, lade händerna på ryggen och började vandra fram och tillbaka i rummet med förtviflad min.

Men hans hustru ropade hväsande tvärs öfver frukostbordet till den af förvåning orörlige unge konstnären:

»Åh, fy, fy! En sådan nedrighet hade jag verkligen icke tilltrott en så ung människa som ni! Ni borde blygas att ni låtit den uslingen Glühbein begagna er som hämdverktyg mot min man!»

Detta var för mycken oförtjent smädelse för den misskände ynglingen. Gentemot en sådan misstanka såg han sig tvungen att bryta sin tystnad och oförbehållsamt omtala allt. Men hvad skulle den fruktansvärde karaktersframställaren säga derom? Denna tanke slog ned som en blixtnedslag i hans själ: skulle han icke genom en öppen bekännelse ådraga sig Glühbeins dödliga fiendskap?

Tiga kunde han återigen icke för det förbittrade direktionsparet, ty om han icke kunde vederlägga misstanken att han var med i spelet, så ansåg han ett upphäfvande af hans kontrakt oundvikligt.

Han samlade därför allt det mod som ännu återstod honom, bad de begge direktionsmedlemmarna att låna honom sitt öra och aflade en temligen sanningsenlig bekännelse om den nattliga scenen. Det enda han visligen förteg, var att Glühbein hade förklarat för honom, att direktionen genast vid hans uppvaktning skulle anställa jagt efter hans blonda hår, men i stället berättade han att hans värd hade sagt

honom att direktionen aldrig kunde tåla långt hår på nybörjare.

Hittills hade Eusebia och Trauermüller med synbar spänning åhört ynglingens förklaring. Men olyckligtvis var han nog oförsiktig att tillägga, att han på Glühbeins begäran hade skänkt honom håret, och att denne vid hans bortgång från bostaden varit syssetsatt med att trensa två flätor af lockarna, hvilka hans dotter Lina skulle begagna redan samma afton som Preciosa. —

Det var att gjuta olja på elden.

»Nej, det är för mycket!» trätte Eusebia upp-rörd. »Hvad?» fortfor hon, »den der fördömda ko-medianten tänker understå sig, att oss till förargelse skicka fram sin dumma Trina med det midt framför vår näsa bortstulna rofvet? Vänta bara! Den soppan skall jag krydda åt er! Samiel!»

»Nå, min unge?»

»Du låter utan vidare omständigheter genast hemta Preciosas roll från det der följet. Jag skall spela den!»

»Ja, det vore icke mer än rätt,» svarade mannen eftergifvet, »men då lemnar den kanaljen mig i sticket med aftonens föreställning och spelar icke! Och hvad skall jag taga mig till utan höfdingen och Viarda? Jag har ju redan måst stryka Don Contreras och Donna Clara, liksom alla talande zigenare och bönder.»

»De måste spela,» ropade Eusebia, stampande i golvet med sin lilla fot, »annars ha de ingenting att äta! Jag skall draga till repet ännu hårdare om halsen på dem och i middag icke utbetala deras lön,

så att de icke ha några respengar. Kredit kunna de ej erhålla här på platsen för så mycket som en groschen, således måste de spela, om de ej skulle föredraga att svalta injell.»

»Nå, om du så tycker, min unge, så gå ned till husdrängen och säg honom i mitt namn, att han skall gå till Glühbeins och begära Preciosa. Då han har den i sina händer, kan han strax förklara för herrskapet, att du åter ämnar spela rollen; derigenom undgår jag alla vidare förklaringar på repetitionen i eftermiddag.»

Med glädjestrålände min hoppade direktisen ut genom dörren, för att uppfylla hennes Samiels, för henne så välkomna uppdrag.

Trauermüller gick efter sin gemåls försvinnande ännu några hvarf fram och tillbaka i rummet; derpå framträdde han plötsligt till Traugott och sade:

»Ser ni, unge man, sådana lömska, baksluga intriger och kabaler måste en teaterdirektör nästan hvarje dag utstå. Om sujetterna ha det aldrig så bra, så göra de dock allt möjligt för att ruinera direktören! Den bästa ledare af en teater kommer slutligen derhän, att han måste bannlysa allt medlidande, all hänsyn och samvetsgrannhet och i stället antaga en amerikansk slafhandlares natur. Rättvisa kan man aldrig göra någon konstnär; man blir därför på några år så utnött som en gammal skosula. Om min hustru icke hade varit, så hade jag i följd af min godhjärtighet för längesedan gått barfotad! Hvad har jag icke redan uppoffrat för mina sujetter, därför eger jag nu ingenting. Direktören tar af sig sin sista rock för den frysande komediantens skull

och skyler honom dermed, obekymrad om att han sjelf fryser. Fråga inom hela den krets, som jag med mitt sällskap sedan många år hedrar, efter Trauermüller och man skall säga er, att den mannen alltid varit på sin post. Han är flitig, redbar, och om det också icke alltid har gått så, som det bör gå, nå, så har jag ändå alltid slagit mig igenom — så der. — Ack, här står jag och pratar tok! ni förstår mig ju ändå icke. Men om ni en gång vågar fråga efter Glühbein; ja, om ni bara understår er att offentligt uttala hans namn högt, så skall man bokstafigen tysta munnen på er med skymford emot den snygge patronen, därför kan jag ännu icke begripa, hur ni kunde vara så lättsinnig att tillbringa natten i den familjen —»

»Ja, ärade herr direktör,» läspade Traugott, som i följd af chefens medlidsamma ord andades lättare, »om jag hade haft den ringaste aning derom, så hade det visst icke skett.»

»Äfven utan någon aning hade det icke behöft ske, om ni hade stannat qvar på teatern,» svarade Trauermüller. »Hvarför har ni så liten kärlek till konsten? Att icke se ett sådant klassiskt stycke som »Kabal och kärlek» till slut. Det är oförlåtligt! Jag kan säga er, unge man, att det alls icke stämmer mig till er fördel. Men lemnom detta tills vidare, det som är gjordt kan ej ändras. Jag hoppas att ni har stark hårväxt, så att vi ändå inom kort kunna gifva »Die Karlsschüler». Att börja med skall ni taga denna bok, ni måste i qväll sufflera Preciosa, ty den fördömda fyllbulden Brand är spårlöst försvunnen sedan i går afton, då jag till straff lät honom ligga

under teatern. Också ett subjekt, som, då han utfört tillräckligt med nidingsdåd mot direktionen, försvinner i natt och dimma; må fan ta hela komediantpaket! Nå, nå, ni behöver icke bli rädd, uttrycket är fullkomligt rättvist! Ni som nybörjare får nog utstå många chikaner af det der följet. — Förstår ni nu? I afton sufflerar ni! Klockan fem i eftermiddag är det repetition, och nu adjö!»

»Var så god och ursäkta, herr direktör,» vågade den på ett sådant uppdrag alldeles oförberedde Traugott invända, »jag tror att jag svårligen, svårligen —»

»Nå, hvad nur för attan tusan?»

»Att — att jag icke kan sufflera.»

»Ah, dumheter,» svarade direktören kort, »när man kan läsa, kan man också sufflera. Hos mig måste ni kunna allting, en odugling fins icke i min katekes!»

»Ja, men ärade —»

»Blixt och dunder! förarga mig icke, ni sufflerar och dermed basta! Dock håll, vänta litet, jag vill först höra hvad ni har för organ, den förefaller mig ytterst tunn och flickaktig, ni kan deklamera någonting för mig.»

I detta ögonblick inträdde Eusebia, som lyckligen hade funnit husdrängen och skickat honom till Glühbein. Hon åtföljdes af en liten, spenslig man, försedd med ett arbetsförkläde af grått lärft.

www.libtool.com.cn

XVIII.

En olycklig familjefar.

»Ah, mäster Sorgenberg!» ropade Trauermüller, då han fick se den inträdande, »har ni med er de höga sjöstöflarna och sandalerna åt slottsfogden Don Pedro i Preciosa?»

»Ja, till hörsam åtlydnad, herr direktör, här äro de,» svarade mäster Sorgenberg.

»Bon, ställ ifrån er dem, min hustru skall, som vi ha öfverenskommit, tills vidare betala er hälften af er fordran. Om inkomsterna vore bättre, skulle ni redan i dag ha fått alltsammans, men nu måste ni ge er till tåls till nästa aflöningsdag.»

Mäster Sorgenberg suckade djupt.

Fru Eusebia tog emot räkningen och betalade den sorgsne mästaren den ifrågavarande summan.

Men i stället för att nu gå sin väg stod han förlägen kvar och ryckte oupphörligt i sitt förkläde.

Trauermüller märkte härpå att han ännu hade någonting på hjertat. Den unge ljushåriges närvaro tycktes genera honom; direktören drog därför Trauergott med sig till en aflägsen vrå och visade honom rättmenageriet i den stora blecklådan med den tunna glasskifvan, hvarom Glühwein föregående afton hade

berättat för honom; allt detta stod på ett litet trebent, prydligt salongsbord, som tog sig temligen besynnerligt ut i det på intet vis komfortabelt möblerade rummet.

www.libtool.com.cn

Anblicken af rättsvärmen var verkligen öfverraskande, allt hvimlade om hvartannat som i en myrstack. Alla möjliga färger voro representerade, ja till och med en vanlig husrätta hoppade omkring bland de andra, vidare ädlare färgade. Trauermüller förklarade de olika racerna för ynglingen, som vid anblicken af dem greps af en hemsk rysning.

Under det att dessa begge voro sålunda sysselsatta i vrån, frågade Eusebia den bleke handtverkarer, som redan på en inbjudande vink hade gått fram till bordet, hvad mera han önskade.

»Ack, ärade fru direktörska,» började han med en djup suck, »ni vet att jag sedan tre månader är enkling. Sedan förra veckan ligga alla mina tre barn svårt sjuka i messlingen; sedan min goda hustrus död — Gud fröjde hennes själ! — göra de små mitt hjerta tungt och nedtryckt af sorger och qual. Mitt arbete, åt hvilket jag ej kan egna så mycken uppmärksamhet som förut, går mer och mer tillbaka för hvar dag, och nu skall jag i dag, vid hotelse af vräkning och utmätning, betala min hyra, hvartill ännu fattas mig en ansenlig summa. Om jag icke betalar den, så låter den hårdhertade, obarmhertige värden utpanta de få verktyg jag har i behåll, då är jag en tiggare och svälter ihjel med mina kära små barn, ty bönderna äro, som ni nog sjelf har erfarit, af sten och stänga sina dörrar för den arme hungrande. Då jag nu, som ni vet, redan för sex veckor sedan skulle

ha haft fyra thaler af herr Brüller, han som spelar älskare, för ett par blanklädersstöflar, och förgäfves hoppats från den ena aflöningsdagen till den andra, så måste jag på det varmaste bedja er, att ha förbarmande med min belägenhet och utbetala denna summa åt mig af den aflöning han skall ha i dag; jag vore dermed hjälpt och för herr Brüller kan det ju heller icke vara annat än angenämt, att ändtligen betala sin gamla skuld till mig.»

»Hm,» svarade Eusebia, betänksamt vaggande sitt lockiga hufvud hit och dit, »det tror ni icke, men ni har oskyldigtvis råkat i en högst sorglig belägenhet, därför skall jag göra er till viljes och betala Brüllers skuld till er. Men vänta! Först måste jag likväl se efter, om han, efter afdrag af de betydliga förskott han erhållit, har så mycket att fordra. Om det är händelsen, så vill jag gerna hjälpa er.»

Hon tog fram en trasig bok, genomgick åtskilliga blyertsanteckningar och mumlade knappast hörbart för sig sjelf: »Om jag efter afdrag af de förskott han erhållit räknar af fyra thaler på hans lön, återstår en thaler och tio groschen; — hm, det går för sig. Här mäster Sorgenberg,» vände hon sig, åter infallande i sin förra ton, till familjefadren, som stod framför henne med tårar i ögonen, »här har ni bläck, penna och papper; gif mig ett qvitto på att ni har emottagit penningarna. Och tag nu edra fyra thaler, var åter vid gladt mod och nu adjö.»

Några glädjetårar runno utför den öfverlycklige handtverkarens bruna, infallna kinder, och under många varma tacksägelser aflägsnade sig den olyckliga lycklige familjefadren.

www.libtool.com.cn

XIX.

Förste älskarens hämd.

Nomadchefen hade redan länge väntansfullt spetsat öronen och från rättlådan oafvändt med ängslig min gifvit akt på sin hulda Eusebias förehafvande, och nu, då mästaren knäppt hade aflägsnat sig, sprang han uppretad fram till henne och hviskade förebrående:

»Men, hustru, för Guds skull, hur kunde du gifva den mannen en utbetalning af Brüllers lön? Du känner ju den grofhuggaren sedan länge, då det är fråga om penninge-affärer?»

»Hvad behöfva vi bry oss om hans grofhet, Samiel? Ha, det subjektet skulle bara understå sig att ställa till skandal i mitt rum; då skulle jag ropa på husdrängen och låta kasta ut den slusken på gatan! Öfver hufvud göra vi hvad vi behaga och icke hvad sujetterna vilja, förstår du?»

Med detta svar reste hon sig från sin stol med utmanande min och gick fram till den ljushårige vid rättlådan.

Traugott låtsade som han icke hade hört någonting af hela uppträdet och stirrade med leende min genom glasskifvan på råttsvärmen.

»Nå, herr Traugott,» vände hon sig nedlåtande till den unge mimen, »hvad tycker ni om mitt menageri, äro de små ungarna icke förtjusande söta?»

»Ack jo visst!» svarade den blonde, emot sin öfvertygelse.

»Ja,» fortfor hon, »alla menniskor tycka om de små täcka djuren.»

Hon sköt fram glaslocket litet, öppnade lådan och tog fram ett snöhvitt exemplar ur den hvimlande skaran.

I det hon sköt tillbaka skifvan, förde hon den sprattlande gnagaren till sin mun, betäckte honom med kyssar och tillade:

»Betrakta blott till exempel detta lilla kräk, som jag har döpt till den »sköna Melusina», hon är perlan af dem allihop, så tam, så renlig och täck, att jag nästan hela dagen har henne i mitt knä. När ni nyss kom fick hon sin andra frukost af mig. Der, tag det lilla söta kräket i er hand, men kläm icke den stackars lilla Melusina! Passa nu på, så snart jag smackar med läpparna, springer hon ögonblickligen upp i knäet på mig — håll henne på er flata hand — så.»

Längre hann rättälskarinnan icke, ty en ovanligt häftig bultning hördes från dörren till rummet.

Bestörta sågo de begge makarna på hvarandra, sedan skyndade hon, qvarlemnande rättan i Traugotts händer, fram till soffan.

Innan de hunnit ropa »stig in», slogs dörren upp med buller, och Brüller, förste älskaren och hjälten, stod i den öppna dörren med af vrede gni-strande ögon.

En temligen lång paus af väntan uppstod.

»Hvad önskar ni?» frågade slutligen Eusebia, brytande tystnaden, den som ett oväder alltjemt i den öppna dörren stående hjälten.

»Min lön!» ljöd det hemskt från den herkuliske aktörens strupe.

»Godt. Samiel, slå upp aflönings-boken. Hur mycket i förskott?»

»Fem thaler och tjugo groschen, hustru,» svarade herrn och husbonden efter ett litet dröjsmål.

»Godt. Således återstår fem thaler och tio groschen?»

»Riktigt!» inföll i dof ton hjälten, lemnade dörren, som stod på glänt bakom honom, och trädde fram till bordet med två jättesteg.

»Visserligen,» tog Eusebia åter till ordet, »men,» tillade hon, »nu har jag —»

»Hvad har ni?» afbröt henne hjälten i hemsk ton.

»Nyss —»

»Nå?»

»Då skomakar Sorgenberg —»

»Må fan ta honom!»

»Var här —»

»Nå?»

»Utbetalt åt honom de fyra thaler, som han i sex veckor har haft att fordra af er. Här är qvittot på summan och här —»

»Blixt och dunder!» utbrast nu hjälten. »Således har den der bekvändaren, som jag just på vägen hit icke kunde undvika, ändå sagt mig sanningen? Ni har vågat betala skoflickaren, som levererat mig ett sådant uselt arbete, af min lön?!»

»Ja visst, jag tog mig den friheten!» svarade direktisen med ett maliciöst leende.

»Såå?» vrålade hjelten. »Ni tog er den friheten! Ni var så fräcka! Men därför skall fan ta er, om ni icke ögonblickligen utbetalar min lön!» Och så tungt föll hjeltens och älskarens knutna näfve på frukostbordets kant, att nästan alla tallrickarna hoppade högt upp.

Direktören blef härvid likblek, om af fruktan eller vrede, lemna vi derhän; djerft stack han handen innanför rocken, tog på sig en myndig min och ropade:

»Herr Brüller, jag anhåller att ni uppför er anständigt i min bostad, i annat fall tvingar ni mig att vidröra strängar, som skulle bli mycket ofördelaktiga för er person. Min hustru har utbetalt summan åt mäster Sorgenberg, emedan han på det enträgnaste bad derom; den stackars mannen måste vid vräkningsäfventyr betala sin hyra i dag; dessutom klagade han öfver att hans tre barn lågo illa sjuka, och som han nu var fullkomligt öfvertygad om att ingenting var att få af er, så —»

Trauermüller, som var sinnad att i godo uppgöra saken, fick icke säga mer.

Den atletiske hjelten afbröt honom i blindt, nästan ursinnigt raseri:

»Åhå!» skrek han. »Ni inbillar er kanske när allt kommer omkring, att ni kan hutla med mig liksom med de andra sujetterna, med hvilkas väl och ve ni gör och låter efter godtfinnande! Hahaha! då misstar ni er fullkomligt! Jag har redan trampat ut barnskorna, och någon förmyndare behöfver jag icke mer! Om jag emellertid skulle behöfva någon

sådan, så vore ni begge de sista jag valde härtill! Och nu kort och godt! Jag begär af er på stället återstoden af min lön, fem thaler och tio groschen. Hur jag gör upp med skoffickaren, det blir min sak! Nå? Vill ni vara så god och beqväma er till att ge mig mina penningar?»

»Åh, Gud bevara mig!» hånade Eusebia och satte händerna utmanande i sidan, »det skola vi vackert låta bli. Tror ni verkligen, att vi med den senaste tidens dåliga inkomster kunna kasta bort fyra thaler? Var ni nöjd med, att vi ännu kunna betala lönerna! Ni får efter det omtalta afdraget det antal groschen som återstår och icke ett öre mer. Och dermed punkt! Går ni icke in derpå, så kan ni stämma oss, men jag förbjuder er härmed allvarligt allt vidare krakel, eljest —»

»Men,» inföll Thespiskärrans förare lugnande, »var då förnuftig, kära Brüller, jag uppmanar er nu för sista gången med godo, lugna er och gå er väg, eljest nödgas jag ropa på husdrängen och låta befordra er ut ur huset, välj nu!»

Allt blodet hade stigit åt hufvudet på den uppretade hjelten. Han trädde ett steg närmare den ännu med stolt hållning i soffan sittande direktören och svarade med väldig stämma:

»Hvad? Ni vågar hota mig?! Hahaha! Då kan ni förr rycka solen ur sin bana och jorden från sin axel, än ni kan skrämma mig med ert löjlige ordsvall! Att stämma er, det vore förlorad möda, man vet nog hur det brukar gå, när sujetterna söka hålla efter direktionerna. Men jag varnar er! reta icke lejonet, när det ryter! Jag är för närvarande ett

sådant, som, om det kommer derpå an, kan spänna klorna äfven i en egenmäktigt handlande direktörs frodiga person. Nu frågar jag er för sista gången, vill ni ge mig mina penningar eller icke?»

»Nej, och ännu en gång nej! Ni erbarmlige staccare!» mumlade med hes röst den nu äfven af vrede sjudande direktören, reste sig rak som ett ljus och fortfor med dundrande röst:

»Död och afgrund! Min godmodighet är slut! Nu råder jag er att så fort som möjligt lemna mitt rum!»

»Ja visst! Det skall ske!» röt hjälten. »Men först skall jag efter förtjenst belöna er för förmynnerskapet.» Och innan den intet anande direktören hann förhindra det, hade hjälten-älskaren slagit sin knytnäfve i hans ansigte så eftertryckligt, att rummet återgaf ett skallande eko. Signalen till hufvudbatalj var gifven.

Den anfallne direktören grep hjälten, som efter det gifna knytnäfslaget hastigt ämnade försvinna, i axeln, satte krokben för honom och bemödade sig att kasta sin fiende till marken.

Men Brüller ådagalade äfven i brottning en mäterlig rutin och begge kämpade nu med förskräcklig kraftutveckling om öfverhanden och segern.

Ett sådant upprörande anfall hade Eusebia icke väntat. Såsom stungen af en orm hade hon sprungit upp från soffan vid det kraftiga slaget i hennes Samiels ansigte, och som vägen ut genom rummets dörr var afskuren af kämparna, flög hon under ett högt nödrop in i kammaren och reglade hastigt dörren innanför.

Men äfven den förskräckte ljushårige hade förfärad sprungit några steg åt sidan. Dock långt ifrån att kasta sig emellan de ursinnigt brottande, retirerade han, med af ångest, skallrande tänder och hållande den hvita rättan hårdt omsluten med handen, bakom klädsåpet nära fönstret. Knappt hade han nått denna skyddande fristad, förrän han märkte, huru Brüller, som afgjordt utvecklade mera kraft än hans motståndare, med sin lediga hand grep denne i bröstet och — förfärligt! med all sin kraft slungade direktören till det hörn af rummet, der den med glas betäckta blecklådan stod. Ett fruktansvärdt brak, och det lilla trebenta bordet krossades i tusen bitar under den olycklige direktörens tunga köttmassa!

Vid detta fall, som förorsakade ett rent af barbariskt buller, skallade ett hjertslitande skrik från sängkammaren. Men äfven bakom klädsåpet hördes i samma ögonblick ett förskräckligt rop. Inom några få sekunder hvimlade rummets golf af svårt och lätt sårade rättor.

Efter fullbordadt kast höjde hjälten stolt sitt hufvud och med skadeglåd leende röt han åt den fallne höfdingen:

»Det är farligt att väcka lejonet! Farväl! Mig återser ni aldrig mer, ödet är rättvist! Mätte ett sådant straff drabba hvarje direktör, som sätter sin hustru till knutpiska öfver de hungrande sujetterna! Och —» några rättor, som i sin ångest hade tagit sin tillflykt bakom klädsåpet, blefvo skrämde af den blondes förfärliga skrik och sprungo just nu förtviflade omkring fötterna på hjälten.

»Ack!» fortfor han ursinnig, »der springer ju den ärade direktrisens vackra yngel, som äter upp brödet för de stackars hungrande och frysande skådespelarne, nå vänta!»

Några fotsteg rundt omkring och — elfva lik betäckte golfvet.

Ännu en gång skrattade hjelten hemskt, strax derpå hörde man honom störta utför trapporna, porten slogs igen med buller och — häst och ryttare såg man aldrig mer! —

XX.

I dödsångest och förskräckelse.

Direktören hade ända till detta ögonblick legat som ett lik under spillrorna, den blondes hjertsliktande skrik bragte honom äntligen åter till besinning. Lik en af raseri angripen vansinnig for ynglingen omkring i rummet.

Trauermüller spände upp ögonen af förvåning. Sedan han till hälften hade upprest sin illa tilltygade kropp mot väggen, skrek han i darrande, nästan gråtmild ton:

»Men för tunnor tusan, herre! hvarför bölar ni då som en tjur? Det är för dumt,» tillade han, gnidande ryggen, »jag får stryk och ni skriker!»

Ynglingen tycktes icke ha hört dessa ord. Som en galning rusade han i oroliga språng oafbrutet omkring från den ena möbeln till den andra.

»Ack! i den himmelska barmhertighetens namn, herr direktör!» bönföll han slutligen, gnidande högra skuldran mot skåpet, »rädda mig, aj! rädda mig från den rysliga ohyran!»

»Ohyran?» stammade direktören förfärad och tog ett steg tillbaka, »hvar har ni då ohyran?»

»Ack! här på armen — nej — Herre min Gud — nu kryper den redan uppe i nacken på mig — huhuhu! jag — jag — qväfs af ångest!»

»Blixt och dunder! Menniska, ni gör mig också förryckt; säg mig då en gång, hvad ni egentligen har der?» röt Trauermüller och smög sig närmare honom.

»Ack! tänk er,» svarade ynglingen snyftande, »min fasa — min ångest — råttan — aj! — hon blef rädd när ni föll och sprang från min hand in i rockärmen. Allsmåttige Gud! nu biter hon sig fast — nu — huhuhu!»

»Tålmod bara, tålmod, hvar sitter kräket nu, visa mig noga stället —»

»Här!» skrek Traugott, i det han lutade sig ned och pekade på sin skuldra, »här — aj!»

Tung hade direktörens knytnäfve, blixtnabbt afbrytande hans ord, fallit på hans nacke, under hvilket slag vår stackars ljushåriga ögonblickligen ramlade omkull.

Att döma efter det lugn, som nu herrskade under hans rockkrage, hade detta knytnäfs slag haft en tillfredsställande verkan. Med svårighet reste sig Traugott upp från golfvat, drog ned sin rock och riktigt, slaget hade gjort sin skyldighet, liflös föll den lilla hvita råttan till golfvat.

»Herre Gud —» jemrade sig höfdingen vid offrets anblick. »Det är min hustrus älskling — Melusina! Nå, nu blir det ett skönt spektakel,» stönade han och for med rockskörtet öfver sitt svettdrypande ansigte.

Understödd af den af sinnesrörelse ännu häftigt darrande Traugott, sökte han klämma ihop den som en formlös massa liggande blecklådan i dess förra fason, hvarefter de begge började en ifrig jagt för att återföra de ännu vid lif varande rättsexemplaren i bleckburen.

Äfven de döda och svårt sårade hopsamlades och kastades i en framletad hattask.

Slagfältet blef härmed rensadt från alla spår af striden, ända till glasskärfvorna och möbelspillrorna.

Nu först erinrade Traugott sin förman om det jordskakande skrik, som under det förfärliga fallet hade hörts från det inre rummet. Höfdingen skyndade till sängkammardörren, den var reglad. Han lutade sig därför ned till nyckelhålet och tittade in i kammaren.

»Aha,» mumlade han, »min Eusebia har återigen en nervattack, för det fins ingen annan bot än hvila, må hon till straff sjelf hemta sig ur sin dåning, derigenom vinner jag tid att undanrödja de sista spåren af striden. Men,» fortfor han, vändande sig från dörren och till ynglingen, »hvad skall det nu bli af representationen i afton? Den uslingen Brüller är säkerligen redan långt borta, och hvad skall jag taga mig till utan någon Don Alonzo, jag kan dock icke stryka den rollen också? Vänta! Om jag icke missar mig, så har jag sett den rollen antecknad på er repertoire, som ni skickade till mig!»

»Ja,» svarade lågmält den unge dyrkaren af sånggudinnorna, »jag har antecknat den också.»

»Bon! Då måste ni spela den unge riddaren!»

»Huru — jag — herr direktör —»

»Ja ni. Utan gensägelse! Det fins ingen annan utväg.»

»Men, ärade herr direktör, jag fruktar —»

»Fruktar — hvad? Dumt tyg, ni spelar, och dermed väl.»

»Ack, jag skulle prisa mig mycket lycklig, om bara tiden icke vore så kort.»

»Nå, jag tänker ni har rollen på repertoiren?»

»Visserligen, men —»

»Men?»

»Jag har visserligen en gång lärt mig rollen, men aldrig spelat den.»

»Det skadar icke! Det som ni har glömt stryker man. Klockan half sju börjar representationen, klockan fem kommer ni upp på teatern, repeterar, stannar qvar med detsamma, kostymerar er och spelar er komedi, dermed basta! Gör inte några undanflykter! Ni tycks mig för resten vara en olycksfågel, ty sedan ni kom är fan riktigt lös! Laga er nu af; när ni kommer hem, så sätt er genast ned och plugga allt hvad ni förmår! Men det säger jag er, att om jag får höra att ni ännu en gång har satt er fot öfver den helveteshunden Glühbeins tröskel, så ha vi ingenting mer med hvarandra att skaffa. Begriper ni? — Var tyst, säg mig ingenting mer, jag vet tillräckligt! Gå!» Och utan att Traugott fick tillfälle att invända ett ord mer, tvang direktören boken med Preciosa på honom och sköt den arme, som sedan sin ankomst till Ebsdorf kastats ur den ena bestörtningen och sinnesrörelsen i den andra, med en duk-tig knuff ut igenom dörren.

www.libtool.com.cn

XXI.

Stängda vägar.

Halft besinningslös i följd af det öfvervåldigande intrycket af hvad han nyss upplefvat, stapplade Traugott ned för den branta trappan och uppnådde raglande, liksom han varit starkt berusad, den på vid gafvel stående porten.

Här stannade han och funderade.

Hvad skulle han nu taga sig till? Hvert skulle han ställa sina steg, för att till repetitionen finna en tillflykt, der han ostörd kunde studera Don Alonzos roll, som man nästan med våld tvungit på honom; vägen till tyrannen Glühbein var alldeles stängd för honom genom hans chefs sista ord. Ur sitt grubbel väcktes han helt oväntadt genom ankomsten af en vårdslöst klädd person, som i högra handen bar ett hoprulladt manuskript.

Denne person, som styrde kosan rakt på porten, kunde, att döma efter pappersrullen, icke vara någon annan än den af Eusebia till Glühbein skickade husdrängen.

»Hör på!» tilltalade han denne, som just nu strök tätt förbi honom, »icke sannt, ni är utan tvifvel anställd här i huset?»

»Jag är husdrängen, hvad vill ni?» svarade den tilltalade och stannade.

»Bedja er säga mig, om ni är densamme, som direktrisen Eusebia här en trappa upp skickade till herr Glühbein.»

»Ja, herre, det är just jag.»

»Som jag ser, har ni fått rollen, som ni skulle taga igen af honom?» frågade Traugott vidare.

»Ja visst, det svarthufvudet gaf mig det bläck-suddiga skräpet. Är det rollen?»

»Tillåt mig — riktigt, der står det: Preciosas parti. Här, tag det igen och var nu så god och svara mig på ännu en fråga.»

»Nå?»

»Hur bar herr Glühbein sig åt, när ni begärde rollen af honom?»

»Jo, jag tackar! Förbannadt ettrigt.»

»Ettrigt? Hur då?»

»Han slog med knytnäfven, som var full med hår, i bordet och skrek: »Hade jag honom bara här, den der hvithårige kanaljen, som jag tog upp i mitt hus, så skulle han få veta hvar David köpte ölet!»

»Nämde han icke något namn!»

»Nej, herre. Han ropade bara oupphörligt: En sådan lömsk människa, den der hvithårige kanaljen; nå, Gud nåde honom, när han kommer hem till mid-dagen klockan ett!»

»Men säg mig då för Guds skull, hvad sade ni den der herrn från fru direktrisen?»

»Jag sade, att han skulle ge mig Preciosas roll och direktörskan lät på samma gång helsa och säga honom, att den unge mannen, den blonde skådespe-

laren, hade yppat alltsammans för hennes man; afslö-
jat hela den infama händen, men att de ändock icke
skulle triumfera, derom skulle hon sjelf draga försorg.»

»Jag har hört nog!» stammade Traugott, lät den
bestörte husträngen stå der och skyndade derifrån.

Det fattades bara detta!

Häri genom måste ju hvarje tvifvel hos hans värd,
angående den del han haft i manuskriptets afhem-
tande, försvinna. Inför sådana fakta var det bestämdt
rådligast att icke begagna sig af hans värds middags-
bjudning. Den som så bakslugt beröfvat honom hans
hår, var utan tvifvel också i stånd till att oskyldigt
misshandla honom. För att skydda sin af hunger
skrikande mage för alla möjliga frestelser, lemnade
han stora vägen, hvilken som bekant förde direkt
till Glühbeins bostad, och vek af på en sidoväg.

Till sin icke ringa glädje varseblef han snart en
bagarbod.

En jättestor kringla af bränd lera hade förrådt
den för honom.

Han gick in, köpte ett antal små bröd, gömde
dem i sin rockficka, lemnade åter huset och fortsatte
sin väg utan något mål.

Han hade blott gått några få steg, då han varse-
blef en tjock barrskog. En högst slående kontrast
till sin omgivning bildade den framför densamma
liggande ängen med sina otaliga små ängsblommor,
denna förtjusande trakt låg der framför honom liksom
försänkt i ljufva drömmar.

De af solskenet öfvergjutna topparna på de mörkt
framskymtande träden tycktes tillvinka vandraren ett
förtroligt »välkommen». Utan att länge öfverlägga

skyndade vår unge, hårdt pröfvade konst-spartan till detta inbjudande ställe, lade sig i skuggan af en lum-mig ek, förtärde först och främst sitt brödförråd och började derefter gladt och vid godt mod studera den unge spanske granden Don Alonzo.

Lemnom honom nu tills vidare med memore-randet af sin uppgift, och följ mig, gunstige läsare, vänligast till den motsatta skogen, der hvarest Thalias tempel, det stora pittoreska brädskjulet, hade funnit sitt hem.

www.libtool.com.cn

XXII.

Repetitionen.

Klockan är redan fem, alla sällskapetets medlemmar, med undantag af direktionen och den ljushårige, äro samlade till den förestående repetitionen.

Karaktersframställaren Glühbein sitter på en tom kalktunna, vid hans fötter ligga de öfriga få kollegerna på det mjuka gräset.

Glühbein har nyss gifvit sällskapet till bästa en längre berättelse, som hufvudsakligen vände sig omkring förmiddagens händelse. Svåra förbannelser mot den oförarglige, oskyldige Traugott hade deruti gifvit sig luft.

Ett vredgadt mummel af de i gräset liggande var svaret derpå.

Med ett skadeglåd leende fortfor Glühbein, efter att ha gjort en kort paus för att hemta andan:

»Nå, mina barn,» ropade han i hatfull ton, »hvad säger ni om denna gränslösa uselhet? Denna meniska, denna ljusa räf hinner knappt komma till teatern förrän han blir en ömklig lismare hos direktionen. Och jag, mitt dumhufvud, upptar den meniskan i mitt hus, delar min bädd med honom, låter honom äta vid mitt bord, bryter min sista brödbit

med honom, ger honom de bästa råd rörande hans bana, och hvad gör den gemena räffen? Hvad får jag för tack för alla mina uppoffringar? Han går i dag på morgonen till direktionen och framför der, som husdrängen meddelat mig, sådant förtal mot mig och min familj, att Trauermüller låter sin drake Eusebia taga igen Preciosas roll från min dotter. O otacksamhet! Ditt namn, du korpsvarta odjur, är Traugott! Men denna intrig var ändock icke nog för den eländige nybörjaren; för att ge vacker tass åt direktören måste han ha intalat honom, att han äfven var i stånd att spela hjeltar. Hahaha! denna utsvultna figur och hjelte, denna fågelskrämma kan med sin qvinliga organ icke en gång locka en katt från uggen! Men lika mycket, för Trauermüller var denna rekommendation tillfyllest. Han har redan länge haft Brüller i kikaren, i middags vägrade han honom sin lön och öfverföll honom med hugg och slag! Men då råkade han vackert ut för vår vän Brüller! Innan han begaf sig på flykten svor han mig heligt, att Trauermüller, hans hustru, den ljushårige, rättsällskapet, ja sjelfva möblerna icke ens undantagna, hade blifvit svårt bearbetade af hans knytnäfvar. Derefter återstod honom naturligtvis ingenting annat än att skyndsamt taga till flykten. Tyvärr glömde han härvid att godtgöra sin värd, byfogden, för kost och logis. Den gnidaren sliter i förtviflan och vrede af sig allt hår han har, och har nu heligt lofvat att låta ridande gendarmer förfölja honom; hvarje by, hvarje köping på tio mils omkrets skall genomsökas. En förbrytare kan icke förföljas på ett mera raffineradt sätt! Du gode Gud, hvem af oss har icke någon

gång gjort sig osynlig i brist på det nödvändigaste? Om man alltid hade låtit ryttare förfölja mig, hvar gång jag i mitt lif försvunnit, så hade alla himmelns härskaror icke räckt till för att fånga mig!»

Kamraterna utbrusto i ett skallande skratt. Intrigantspelaren hade imponerande lagt armarna i kors öfver bröstet och trummade nu en stund på den vacklande kalktunnan med sina hängande skänkor. Plötsligt tystnade oväsendet och talaren frågade, sedan kamraterna hade skrattat ut: »Nå, barn, hvad säger ni om den gröne nybörjarens streck?»

»Djefvul och helvete! Den slyngeln må akta sig,» skreko flere af kamraterna vredgade.

Ett diaboliskt fröjdeleende lekte omkring bofrepresentantens läppar, derpå sprang han ned från tunnan och tillade med hotande gester:

»Men skulle den menniskan verkligen ha den fräckheten att i afton vilja spela Don Alonzo, som budet på fullt allvar sade mig då jag kallades hit till repetition, så skola vi hyfla om honom vid denna första debut, så att han skall minnas det i hela sitt lif.»

»Det förstås!» ropade de i gräset liggande ännu mera hotande än förut, och då Glühbein nu försjönk i tystnad och djupt eftersinnande, fortsatte de i tysthet det nyss vidrörda ämnet.

Men blott en kort stund förunnades dem att samtala. Trauermüller visade sig med högra ögat betäckt af en svart bindel. Bakom honom frasade hans Eusebia i svart sidenklädning och ungefär tio steg bakom dem begge syntes Traugott. Han följde

dem med en hunds tillgifvenhet. Men att komma i sin före detta värds närhet hade han ej vågat.

Efter att ha slutat studerandet af sin roll hade han begifvit sig till stora vägen, och väntat der så länge tills hans chef med sin fru passerat förbi den häck, som dolde honom. På kort afstånd hade han följt dem, så att det nu såg ut, som om han händelsevis anländt samtidigt med direktionen. Utan en helsning gick höfdingen med sjelfkänsla och värdighet förbi sina sujetter och ropade med grof stämma åt sachsaren, som händelsevis sprang i vägen för honom:

»Nå, hvarför står ni ännu härute och latas? Packa er af upp på scenen och ring till repetitionens början.»

Med några få språng försvann herr regissören bakom närmaste hörn af sånggudinettemplet.

Trauermüller, Eusebia och Don Alonzos representant följde.

Konstnärerna hade icke besvarat den sistnämdes vänliga helsning; blott föraktfulla vredgade blickar hade mött honom.

Inom få sekunder voro alla de medspelande församlade på scenen.

Regissören tände på sin hertes befallning två oljelampor, en på hvardera sidan af teatern. Don Alonzo lemnade boken åt den grymt blickande slotts-fogden Pedro; repetitionen tog sin början.

»Ni,» mumlade direktören och vände sig med af vrede gnistrande ögon till Glühbein, »måste sufflera första akten af Preciosa, de följande skola jag och sachsaren tura om med. Men lägg bort er pipa,

eljest förstår man icke en stafvelse af hvad ni säger, förstår ni?»

»Jag är ju icke döf!» svarade den tilltalade hånfullt, gick fram till sin hustru, som stod något bakom, och hviskade sakta:

»Gumma, om vi icke vore tvungna dertill enligt kontraktet, så skulle vi snart draga försorg om den saken.»

»Lika mycket, jag skulle i ditt ställe ändå icke göra det,» invände denna, rynkande på näsan.

»Tror du verkligen, att jag så utan all gensägelse skulle ha åtagit mig det, om jag ej hade mina giltiga skäl härtill? Tänk dig bara, att nu har jag under första akten fritt spelrum bakom kulisserna och kan — ja, det eländiga blondhufvudet skall evigt minnas denna afton, så sannt jag heter Glühbein!»

»Plats på teatern!» skrek plötsligt chefen.

Glühbein skyndade sig in i andra kulissen, slog upp sufflörboken, de begge spanska granderna derute spetsade öronen, repetitionen hade börjat. I tredje kulissen stod den upprörde ljushåriga och väntade under darrning och rädsla på repliken till hans entré.

Ändtligen täcktes Don Francisco de Carcamo uttala den i mycket förvrängd form.

Don Alonzo drog ännu en gång ett djupt andetag af oförklarlig fruktan och skyndade fram till de begge samtalande gamla granderna.

»Håll! håll! håll! Men käre vän, så der går det icke, så der går det icke!» ropade direktören och på samma gång regissören åt honom med sin hesa röst. »Ni skall ju icke dansa på lina,» fortfor han, »hvarför trippar ni

då som en get? Har ni då icke en gång så mycket förstånd i er skalle, att ni vet att aktören i en kostym-pjes måste taga riddarsteg. Ställ er här. Gif akt nu på hur jag gör. Ser ni, så här kommer ni in, så stöder ni venstra handen på ert svärd, med högra pek fingret visar ni inåt den kuliss, hvarifrån ni kommer och nu först säger ni: »Hon kommer just nu ifrån Prado, och jag har därför skyndat förut.» Förstår ni?»

»Ja!» läspade den svärmiske riddarens representant ängsligt, gick tillbaka in i kulissen och upprepade sin entré.

»Nå, det är redan bättre,» menade chefen härpå, »men,» tillade han, »i stegen måste ännu mera vigt inläggas. Dock, bara ni känner riddarstöflarna på fötterna, så kommer det af sig sjelf. Tala nu!»

Don Alonzo talade, men hade knappt sagt sin replik till hälften, förrän den uppmärksamme chefen återigen förargad brummade:

»För Guds skull, tig, tig! Om ni piper och sjunger så der hela rollen igenom, så är det krent bestäldt med er skicklighet! Den eldige unge spanjoren är väl icke någon gammal trånsjuk skolmästare, någon gammal tvätterska! Af ert gnäll kan man ju få ondt i magen! Herre Gud af Mannheim! Hvilkå allt kalla sig ej skådespelare nu för tiden! Till nöje och tidsfördrif frampladdrar man en gång på en amatörteater en roll, som man lärt sig utantill, och den sceniske konstnären är fix och färdig! Då måste jag ju ha stulit mina penningar, om jag skulle betala lön åt en människa, som icke har det ringaste

begrepp om teaterväsendet, som ännu icke kan tala, gå och stå på scenen!»

»Det,» stammade den modfällde riddaren blygt, »skulle jag gerna afstå, herr direktör, om jag bara för min existens —»

»Sliddersladder, existens! Hvad bryr jag mig om er existens, spela ni en hyggelig komedi, så kan ni existera. Men spar nu edra invändningar, opp med käftamentet, undertryck er qvinnosopran, tala manligt! Om jag tog en skolpojke från gatan, så skulle han framsäga rollen bättre! I en sådan riddare måste någonting inläggas! Till exempel — — begriper ni nu?»

»Ja, herr direktör.»

»Bon, börja då på igen!»

Änyo uppträdde den unge granden; denna gång måste han ha gjort chefen till lags, ty intet klandrande ord hördes, detta hade emellertid en annan orsak. Så missnöjd direktören äfven denna gång var med riddarens nästan barnsliga sätt att tala, så teg han därför att han varseblifvit, att sujetterna, i synnerhet Glühbein och hans fru, visade ett sataniskt skadeglådigt leende öfver den ljushåriges bestraffning. Zigenarhorden uppträdde, Preciosa, liksom Viardas framställarinna, fru Glühbein, gäfvo den försagde riddaren med förnäm nedlåtenhet endast replikerna till hans roll, i följd hvaraf repetitionen fortgick raskt ända till fjerde akten, utan att någonting af vigt, med undantag af några obetydliga rättelser, hade förefallit.

I den nu följande slut-förvandlingen har Preciosa som bekant att säga den för en lekmans öra

kuriöst klingande frasen: »Ruft Ihr mir?» (Kallen I mig?) Här stannade direktisen Eusebia. Den lille sachsaren, som kort förut hade aflöst direktören med suffleringen, **hviskade tydligt** Eusebia lyssnade öfverraskad, men talade icke; i den tron, att Preciosa ännu icke hade hört honom, skrek interimssufflören af alla sina krafter för tredje gången: »Ruft Ihr mir?»

»Skrik då icke som om ni skulle väcka upp en död!» fräste zigenerskan förtörnad åt honom, i det hon stampade i golvet med sin små fötter, »tror ni att jag har blifvit döf?» grälade hon. »Jag undrar bara hvad det är för enfaldigheter ni sufflerar. Det måste väl heta: »Ruft Ihr mich!»

»Här, fru direktörska,» bedyrade sachsaren i känslan af sin rätt, »står »mir» och jag kan försäkra att vi i Sachsen också alltid säga »Wer ruft mir?»

»Hvad bryr jag mig om ert fördömda Sachsen,» utbrast direktörskan uppretad, »spar för framtiden edra näsvisa kommentarier! Jag säger att »mir» är orätt, det måste heta »mich» och —»

»Åh, tillåt mig nådigast,» invände här helt oväntadt Don Francisco de Carcamos framställare, »tror ni, fru direktörska, att Pius Alexander Wolf icke visste hvad han skref? Detta »mir» är fullkomligt riktigt i den betydelse, hvori det här användes. Det betyder här: »Ruft Ihr mir zu!» Ett motstycke härtill utgör det ställe i Goethes Faust, der jordanden också säger: »Wer ruft mir?» därför —»

»Ack, var så god och tig. Lemna mig i fred för edra vidlyftiga förklaringar, ni gamle skolmästare! Bekymra ni er bara om hvad som står i er roll, och icke om min. Ni tycks tro, att jag som direktörska

icke en gång förstår så mycket tyska, att jag kan afgöra, hvilketdera som är det rätta. Håll er på afstånd med er fördömda jordande, en sådan varelse kan tala hur han behagar, det är mig fullkomligt likgiltigt!»

»Mir! mir!» skallade det från flere kulisser under ett homeriskt skratt.

»Blixt och dunder!» svor slutligen direktören ursinnig, »jag vill att ni skall sluta repetitionen! »Mir» eller »mich» det är slutligen alldeles detsamma, bara det blir sagdt.»

Detta bestämda afbrott gjorde verkan och repetitionen slöt snart.

www.libtool.com.cn

XXIII.

En olycklig debut.

Repetitionen var slut, konstnärerna och konstnärinnorna begåfvo sig in i klädlogerna, för att kläda sig till den snart börjande representationen, klädloger kallades nemligen af komedianterna det tre fot breda rummet bakom begge kuliss-sidorna, golfbräderna voro afsågade tätt bakom kulissrännorna, på den härigenom uppkomna brädkanten lågo utströdda sminksaker och de för representationen erforderliga kostymerna, hvilka voro uppstaplade på hvarandra med små mellanrum, tre tomma öltunnor stodo framför brädkanten, ett ohyfladt bräde lades på dessa och de icke befintliga stolarna ersattes af denna praktiska improvisation. Till venster om salongen låg fruntimrens klädloge, hvilken var lika stor som herrarnas, endast med den skilnaden, att de profana öltunnorna här ersattes af några rottingsstolar och att ett för den oinvigdes blickar skyddande förhänge var anbragt bakom de begge första kulisserna. Sällskapets allt i allom, den lille sachsaren, tände de halfbrända talgljusen på begge sidorna, hvarpå konstnärerna och konstnärinnorna skyndsamt grepo sig an med sin metamorfos. Direktören, hvilken som

slottsfogden Pedro till sin hemliga glädje icke behöfde visa sig förrän i tredje akten, kunde undantagsvis en gång, utan att vara tvungen att förut taga på sig sin kostym, sätta sig i biljettluckan civilklädd. I den afsigten klättrade han, sedan han förut låtit nedfälla ridån, öfver rampen in på första parketten, för att öppna portarna till Thalias tempel för publiken, som redan började låta höra af sig utanför biljettluckan.

På vägen hejdades han af dirigenten för teaterns kapell, som till sitt egentliga yrke var vagnmakare och som hade under sitt hägn det af två, ibland tre man bestående kapell, som den vänlige läsaren säkert har i friskt minne sedan dess musikaliska beneficcemottagningsproduktion föregående afton. — —

»Herr direktör, ett ord,» ropade han beställsamt.

»Nå, hvad vill ni, herr Wimmermann?»

»Jag ville bara fråga hur vi skola bära oss åt med den krångliga Weberska musiken i afton?»

»Den kan ni väl icke spela nu igen? Men hör ni, min bästa herre, med ert folk kommer jag icke långt här —»

»Hvad, mitt folk? Bästa herr direktör, ni får söka efter ett kapell, som med två fioler, flöjt och basfiol åstadkommer så mycket som mitt.»

»Ja, men när de icke en gång kunna spela Weber —»

»Men, bästa herr Trauermüller, kunna! — nog kunna de, i synnerhet flöjtisten, — brandvakten Windig — som på sin flöjt kan hela musiken nästan utantill. Men det fattas oss instrumenter till denna svåra musik. De stämmor, som ni skickat till oss, kunna

ej användas. I dem ha våra instrumenter öfverhufvud ingenting annat än pauser, ja, intrakuntionen vill jag icke tala om —»

»Låt introduktionen vara då och spela något annat musikstycke af Weber. Hvad kan ni utantill till exempel?»

»Hm — utantill — af Weber? Det är bara ett.»

»Nå!»

»Det bekanta ur »Friskyttan»: Vi bundit hop din bröllopskrans. Det numret kunna vi spela med virtuositet.»

»Hm — Vi bundit hop din bröllopskrans som ouvertyr till Preciosa — nå, får gå.»

»Skönt! Men de svåra körerna då —»

»Dertill behöfva vi öfverhufvud inga egentliga melodier. De få rösterna skulle då knappt kunna göra sig hörda. Ackompagnera dem bara med ett tremulerande pizzicato, det är alldeles tillräckligt. Gräshopporna der framför ridån förstå i alla fall icke mycket deraf.»

»Skönt. Men nu ännu en, den sista frågan: Dansar er fru gemål Zampabulleron?»

»Hvilken dans?»

»Nå, Zampabullero —»

»Ack, ni menar zigenardansen, Zamparullo?»

»Ja, ja, alldeles rätt — Zampabullo.»

»Ja, naturligtvis dansar hon den.»

»Men till den fattas oss alla stämmorna, ända till fagotten och basunen!»

»Tackar ödmjukast! Det är ju högst fatalt — men vänta! Vet ni hvad?»

»Nå?»

»Har ni en triangel?»

»Ja, hemma; den kan jag skicka efter.»

»Bon! Då spelar ni en vals och slår emellanåt på triangeln, så att det ändå åtminstone blir en viss zigenaraktig anstrykning i det hela.»

»Det skall ske.»

»Hvad tänker ni då spela för en vals, herr kapellmästare?»

»Jo, vi ha bland annat: »En vansinnigs sista vals», herr direktör, i den förekommer så mycket vildt; hör på — —!»

»Nej, lugna er! För Guds skull nej, sådana slagdängor kan jag ändå icke duka upp för publiken. Kom ihåg att det står Webers musik på affischen — vänta litet — spelar ni Hi — Hi — Hirografvalsen?»

»Den känner jag icke till —»

»Men, käre Wimmermann, den valsen af Gungl känner ju nästan hvarenda musikus till, och ni —»

»Ursäkta, ni menar visst Hydropat-valsen af Gungl?»

»Ja, så heter den, ja visst.»

»Åh, den kunna vi spela.»

»Nå, då äro vi öfverens; var så god och underätta min hustru om ändringen. Adjö!» Chefen störtade till biljettluckan.

Men herr Wimmermann framtog en rulle noter innanför sin hopknäppta rock, förfogade sig till jordhålan, skilde noterna åt och gick sedan till den flygande ölskänken, der han redan fann medlemmarna af sitt kapell ifrigt sysselsatta.

Återvändom nu till herrarnas klädloge.

Traugott hade för längesedan tagit af sig sina kläder; men som ingen af de närvarande konstnärerna talade med honom, och ännu mindre, oaktadt hans artiga anhalten, gaf honom något praktiskt råd angående riddarkostymen, så måste han försöka hjälpa sig sjelf.

Först drog han på sig de citrongula riddarstöflarna — förfärdigade af tunnt tyg — hvilka voro så praktiskt inrättade, att de fullkomligt betäckte hans bara ben.

Enligt kontraktet hade han väl bort ha ett par trikåer, som i sådana fall, då riddarstöflar begagnas, sättas under dessa. Men som vårt unga blondhufvud ännu icke hade det ringaste begrepp om detta beklädnadssätt, så kunde man förr förlåta honom birsten på ett sådant outhärligt tillbehör än de öfriga aktörerna, som nära på grånat vid scenen, och hvilka icke heller egde dessa så nödvändiga bentrikäer och alls icke tycktes sakna dem. Med beundransvärd skicklighet drogo de de långa, slankiga, gula stöfvelskaften ända upp till de korta spanska puffbyxorna, instoppade omsorgsfullt de nötta kanterna på dessa och förmedelst en knappnål fästes stöfveln vid byxen. Detta praktiska hjälpmedel tillgreps äfven Traugott.

Härpå följde den redan i grått skiftande svarta sammetjackan, sedan den spanska baretten af blått siden med en lång, svajande vit pappersplym och Don Alonzo var färdig. Blott ett stycke rödt fet-smink felades honom ännu, för att gifva hans bleka kinder den för en ung, eldig spanjor nödvändiga rodnaden.

Men knappt märkte de ovänliga kamraterna hvad han behöfde, förrän de i största hast lade undan sina sminksaker.

Då vår yngling, som var förråd och såld åt den gamla, erfarna komediantruppen, insåg att hans bön om en liten bit rödt icke vann något gehör, underkastade han sig sitt öde och med bröstet genomsvaldt af sällsamma, främmande känslor, satte han sig i en vrå på en träkubb.

Knappt voro de öfriga spelande färdiga att börja förrän direktören visade sig.

»Börja! börja!» skrek han i befallande ton. »Nå,» tillade han, »hvar håller han hus nu igen, den sachsiska nos —»

»Här, här, min kotaste tirektör!»

»Hvarför ringer ni då icke, när ni är der? Ni har väl sofvit nu igen, kan jag tro? Nå, för attan, gif då första signalen!»

Klockan ljöd och kapellet spelade melodien: »Vi bundit hop din bröllopskrans.» —

»Herre Gud, och ni —,» larmade chefen derpå, i det han gjorde en vändning mot dörren, vid hvilket tillfälle han varseblef Don Alonzo, som darrande satt der. »Ni sitter som en ligghöna på ägg. Hvarför har ni icke gjort er riktigt i ordning än? Hvar har ni ert svärd?»

»På min plats låg icke något sådant, herr direktör,» svarade Traugott, resande sig upp.

»Hvad? låg der icke något sådant? jag har ju sjelf lagt dit det. För attan tusan! Hvad är det ni jollrar för slag, der ligger det ju!»

»Det kan jag ju icke draga under striden, ärade —»

Debutantens Irrfärder.

»Dumheter! Gör icke några svårigheter! Hvarför skulle ni draga det? Ryck bara hastigt lös det i det afgörande ögonblicket. Slå omkring er dermed utan uppehåll, så märker ingen människa bland publiken, att det bara är gjordt af trä och svartmåladt, — der, stick det igenom jackan. Spela nu bra, ty i dag är det lyckligtvis återigen en talrik publik på teatern, allt annat är bisaker! Apropos! Hör ni, sachsare! Lägg fram min kostym till slottsfogden Pedro, så att jag sedan, när jag i största hast kommer in, icke behöfver gå och söka den en halftimme, förstår ni? Adjö!»

Och lika hastigt som han kommit försvann han åter.

Ouvertyren: »Vi bundit hop din bröllopskrans,» var slutad.

De begge granderna Don Francisco de Carcamo och Don Fernando de Azevedo klättrade från sin öltunnsställning in på scenen, för att förena sig till det samtal, hvarmed Preciosa som bekant börjar.

Det ringde för andra gången. Glühwein tände ett långt talgljus, tog det i högra handen, den uppslagna sufförboken i den venstra och placerade sig bakom andra kulissen. Traugott ställde sig bredvid denna, i tredje kulissen.

Återigen klingade klockan, ridån steg i höjden medelst sachsarens kraftfulla drag — Preciosa började.

Knappt hade ridån gått upp, förrän ett skadeglådigt leende lekte kring intrigantspelarens läppar och snart spred sig till hela hans af ett martialiskt lösskägg betäckta ansigte.

Efter hvarje sats, som han hviskade åt de begge granderna derute, lutade han sig långt tillbaka för att noga gifva akt på Don Alonzos rörelser — hvilken stod på fyra stegs afstånd ifrån honom.

Den arme ynglingen hade blott ögon och öron för hvad som föregick inne på scenen. Hans replik kunde falla hvilket ögonblick som helst; hans hjerta klappade starkare, i vild fart jagade blodet genom hans ådror; nu föll repliken, han rätade upp sin kropp till den erforderliga spanska grandezzan; den hvita pappersplymen fladdrade långt ut bakom kulissribban. Glühbein gjorde en rörelse med högra handen. Don Alonzo störtade in, med benen vidt utspärrade.

Men rättfärdige Gud! hvad var det? Riddarens hufvud flammade af stora eldslågor.

»Plymen! plymen! eld! eld!» skreko kamraterna förfärade, kastade en snabb betydelsefull sidoblick af skadeglädje in i andra kulissen, der karaktersskådespelaren hade fattat posto, och slogo derpå med tunga knytnäfvar i hufvudet på den unge spanjoren, hvilken stod der som slagen af åskan. Publikens började i detta ögonblick att skrika och jubla, så att brädväggarna skakade.

Efter några sekunder upptog Don Alonzo — som i följd af de begge spanska grandernas eftertryckliga knytnäfs slag halft medvetslös raglade hit och dit — under publikens ännu större jubel och fröjderop sin baret, som hade fallit på golfvet.

Den ståtliga plymen var försvunnen. Men i stället för den och på det ställe der den hade suttit gungade en svartrökt, smal och lång stältråd, en sorglig lemning af det forna, stolta riddarsmycket.

Nu först såg man direktören, hvilken ett ögonblick hade stått som förlamad vid biljettluckan och i första ögonblicket måtte ha ansett hela uppträdet för en spökscen, störtade ut ur biljettluckan med hotande knytnäsgester.

Uppe på scenen var allt ännu i den största förvirring. Eusebia var nära att af raseri få en nervattack.

Hon hemtade sig likväl först, och då publiken fortsatte skandalen på ett alltmera betänkligt sätt, befallde hon att man genast skulle uppstämman zigenarkören.

Denna befallning åtlyddes och: »Hell Preciosa! Hell dig, sköna!» ljöd det ur alla strupar, men tyvärr utan all takt och melodi.

»Blixt och dunder! så håll då takten, edra nö!» dundrade här direktörens stämman, i det han nästan andlös störtade in genom dörren till herrarnas klädloge, som han slog upp på vid gavel.

»Fortare!» dundrade han, »fortare! — håll! — håll! för skock tunnor tusan!» »Hell Preciosa, hell dig, sköna!» Mera melodi! mera melodi! »Flätom blommor till dess krans!» Sopran högre! högre! så — så — nu går det redan bättre!»

Under tiden tågade zigenarhorden, med Preciosa i spetsen, obehindrad omkring scenen. Sången hade uppfyllt sitt ändamål! Som på ett öfverenskommet tecken var oväsendet bland de landliga natursönerna förstummadt och pjesen kunde fortsättas.

Auditoriet lyssnade med andlös spänning till Preciosas ord, ty direktörskan Eusebia var på en mils

omkrets känd i trakten som en mycket stor skådespelerska. Scenen med polislöjtnanten Don Contreras öfverhoppades i brist på någon representant af denna personlighet. I stället improviserade Donna Petronella några ord, som fullkomligt räckte till att fylla den stora luckan.

En pinsam paus inträdde; aktörerna kastade betydelsefulla blickar på Don Alonzo, »buketten åt Preciosa!» hviskade granderna sakta till den bredvid dem stående riddaren. Förgäfves, han hörde, han såg ingenting mer; lampor — människor — bänkar — kulisser — stolar — blommor — zigenare — allt dansade omkring för honom i vildt brokigt virrvarr.

»Herre Gud i himmelen! Kasta då blombuketten till min hustru, ert nöt!» skrek chefen till honom från första kulisserna.

Vid dessa alltför begripliga ord kom den förvirrade riddaren åter till sig sjelf. Bestört slungade han ifrån sig bladknippan, som han krampaktigt höll i handen; men i stället för att falla ned för zigenerskans fötter, flög den in i damernas klädloge midt emot.

»Tag upp en af dem, som vi ha gifvit åt Preciosa!» rådde honom i denna kritiska belägenhet i medlidsam ton den tätt bredvid honom stående Don Francisco de Carcamo. I denne grands bröst hade plötsligen det faderliga medlidandet, kärleken till hans lagliga son Don Alonzo vaknat. Den senare tackade honom därför med en hjertlig blick, trädde fram midt på scenen, lutade sig ned till golvet och tog en af de kringströdda blomqvastarna; men då han åter skulle resa sig upp, hörde han ett egendomligt ljud på det ställe,

der det långa stöfvelskaftet medelst en knappnål var fäst vid puffbyxan. Nu stod han åter upprätt, men något vidare spel var omöjligt både för honom och alla andra, publiken utbrast nu återigen i ett infernaliskt hänskratt. Knappnålen hade i följd af bugningen lossnat och Don Alonzo stod framför åskådardarne med högra benet *sans culotte*.

»Jag är ruinerad! ruinerad!» stönade i förtvifladt raseri direktören, som knappt kunde tro sina sinnen, ryckte med ett kraftigt tag lös ridårepet från kulissribban och sänkte hastigt täcket mellan den originella, tragi-komiska taflan på scenen och åskådareplatserna.

Som en retad tiger sprang han derpå fram till den stackars olycklige riddaren, med ett par björnramars kraft grep han honom i axlarna och slungade honom utan förbarmande baklänges in i herrarnas klädloge.

»Er olyckskorp!» vrålade han efter den fallande, »ni blir en spik i min likkista! Ni vänder upp och ned på min teater med edra himmelskriande tölpaktigheter! Kläd om er till jägare, förhålla icke lång tid dermed — och Gud nåde er, om ni icke i nästa akt gör allting godt igen. Framåt ni andra! In på scenen! Lägg er på golfvet, ställ spriten under trefoten, så att jag genast kan börja akten i skogen. Folket derute förstör eljest för mig allt hvad spik och nagelfast är! Hvar håller sachsaren, den oxen hus —»

»Här, här — herr tirektör!» flämtade den lille sachsaren, som kom framsläpande med en anseelig massa löfrika grenar och qvistar.

»Skynda er! Sätt en grön qvist i hvarje kuliss, ställ upp de tjockaste grenarna i fonden mot byggnadsperspektivet — så der ja, skogen är färdig. Skynda er nu in i damernas klädloge, och sköt om ekot, marsch! Och ni mitt herrskap,» vände han sig till de andra, »börja nu kören:

»I skog, i skog,
I frisk och lummig skog.»

För att låta den galna publiken lugna sig något, skola vi sjunga två verser för nedfälld ridå.»

Kören började.

Med svettdrypande ansigte stod direktören på motsatta sidan om herrarnas klädloge och slog taktten, utan att taga ögonen från scenen.

Under tiden hade Traugott tagit af sig sin Don Alonzo-dräkt. Han ämnade redan mekaniskt ikläda sig den gröna jägarkostymen, då återkom han lyckligtvis till sin fulla besinning, som han i följd af fallet nästan alldeles hade förlorat. Han blef plötsligt fullkomligt redig.

»Blott en gång,» stammade han, samlande hela sin själsnärvaro, »kan man mista hufvudet. Men att ännu en gång råka ut för direktörens förfärliga klor och kamraternas hårda knytnäfvar, det vore värre än att två gånger dö. Kören sysselsätter honom, han ser icke hit. Jag vågar försöket!» —

www.libtool.com.cn

XXIV.

Flykten.

Regnet föll i strömmar, himlen öppnade sina slussar mer och mer. Inom få minuter trängde vattenet igenom trädens tjocka kronor och meddelade sig åt den i djupt mörker liggande marken.

Plötsligt uppdök en menskelig gestalt i den öppna dörren, som ledde till herrarnas klädloge bakom kulliserna och derifrån upp på scenen. Hu, hu, hu, med hvilken gränslös skyndsamhet han störtar fram till de täta trädgrupperna. Han uppnår en sådan, men vidare och alltid vidare går det i vildt lopp öfver stock och sten, öfver trädrötter och vattenspussar. Ett smalt vattendrag trädde hämmande i hans väg, ett jättesprång och flyktingen var på motsatta stranden.

Bakom honom ljödo lockande en qvinnorösts melodiska toner: »Ensamheten mig ej döljer», flyktingen tycktes ej vilja dela denna ensamhet, rastlöst störtade han framåt utan något mål. Blott en tanke tycktes lifva honom — bort — bort — bort!

I två timmar måste det planlösa loppet redan ha fortfarit, då flyktingen slutligen utmattad nedsjönk på en jordkulle. Månen framträngde ett ögonblick

på en molnfri fläck af himmelen och kastade sitt bleka sken på den hvilande.

Denne var, som den vänlige läsaren säkert för längesedan gissat, ingen annan än Traugott.

I stället för jägarkostymen hade han, i det af direktören och kamraterna obehagade ögonblick, då körsången försiggick, kastat på sig sina egna kläder; endast hatten kunde han icke komma åt utan att bli upptäckt. Sväfvande i dödsångest att bli sedd af direktören, hade han utan vidare omständigheter afstått ifrån den, men i stället utan betänkande tryckt den blåa sidenbaretten på sitt upphettade hufvud.

Men ångesten för att man, oaktadt det redan betydliga afståndet, åter skulle kunna gripa honom genom hastigt efterskickade förföljare, skrämde snart upp honom från hans plats.

Återigen skyndade han, så fort hans svaga krafter tillåto, framåt i traf, och som han hvarken kände vägar eller stigar här, så hade flyktingen icke någon annan råd, än att på måfå styra sin färd öfver de stora slätter, som nu lågo framför honom.

Åter hade en lång stund förflutit, utan att Traugott en enda gång hejdat sig i sitt snabba traf.

Äntligen, äntligen framskymtade några enstaka ljuspunkter på långt afstånd.

»Ha!» flämtade han med obeskriflig glädje. »Jag är räddad! Der äro människoboningar. Der äro människor. Andra människor än de, som ligga bakom dig! De skola skydda dig för den rasande pöbelns ursinne, för konstnärernas hämd och hat, för den vildsinte direktörens rysliga naglar!»

www.libtool.com.cn

XXV.

Spökryttaren.

Redan efter några få minuters förlopp kom han till en landsväg. Utan tvifvel måste denna föra honom till byn.

Men hvad var det? Var det icke hofslagen af en häst, som hastigt närmade sig bakom honom?

Jo, verkligen! De kommo närmare — allt närmare. — Äfven ett sällsamt buller, liksom af vapen, trängde till hans lyssnande öra. Var det måhända redan direktör Trauermüller? Hvad fanns det, som var omöjligt för honom?! Kunde han icke ha svingat sig upp på en bondkamp, ridit bort på slump, och händelsevis hittat rätta vägen, den som flyktingen hade valt?

Men vapenbullret, som blef allt tydligare, som kom närmare och närmare? Allsmäktige Gud! Uppdök icke verkligen en ryttare der bakom honom på långt afstånd, eller var det blott ett foster af hans upphettade fantasi? Lika mycket, försigtighet var här af nöden; tre väldiga språng och ynglingen befann sig åter på fria fältet.

Till höger lågo de af menniskor bebodda kojorna. Men landsvägen vek af åt venster i en stor,

stor krok, som han varseblef då månen nu återigen tittade fram.

Triumf! Gångstigen skulle bespara honom en betydlig omväg.

Drypande af svett kom han till ortgränsen. En slagbom hindrade honom att komma vidare.

Han beslöt att nu till en början hvila sig litet. Hvad hade han också att frukta här?

Efter en kort hvila blef han nästan fullkomligt öfvertygad om, att blott hans sinnesrörelse och hans alltför stora ångest hade föregycklat honom den på den mörka landsvägen framstormande ryttaren.

Öfver dörren till det hus med halmtak, framför hvilket han stod, prälade, upplysta af en dunkel lampa, de inbjudande orden: »Ingång till landtkrogen».

Det var lockande nog för den dödligt utmattade att i detta hus få litet förfriskning och hvila.

På tröskeln mottogs han af en liten, mager värd, som vänligt helsade honom och förde sin gäst in i skänkrummet.

Den högst frappanta, sällsamma hufvudbonaden gjorde dock genast vår värd bestört.

»Hvad behagar ni?» frågade han, mönstrande Traugott från topp till tå.

»Gif mig så fort som möjligt något att äta och dricka,» svarade Traugott och nedsjönk, utan att tänka på sin hufvudbonad, på en träbänk framför ett klumpigt ekbord.

Det begärda, bestående af bröd, skinka, smör och en mugg öl, framsattes.

Med en uthungrad vargs glupskhet kastade Traugott sig deröfver. Han märkte icke den magre värdens

förvånade skakning på hufvudet, icke heller böndernas nyfikna blickar, som ända till hans inträde i skänkrummet ifrigt hade spelat kort i en vrå och nu blängde på den förmente konstberidaren och taskspelaren, som om han hade varit ett öfvernaturligt väsen.

Blott en önskan tycktes uteslutande lifva den beklagansvärde, att efter den styrkande aftonmåltiden genast bryta upp igen, för att komma till trakter, som voro honom bekanta, människor, som han kände till.

Han hade emellertid knappt slutat sin måltid, förrän hans öra åter nåddes af det fatala, hemska vapenbullret och de sig hastigt närmande hofslagen af en häst; alldeles så, som han på landsvägen hade tyckt sig höra det. Äfven denna gång kände han sig gripen af en hemsk rysning. Skulle han ändå icke ha misstagit sig nyss förut? Var det verkligen förföljare, som blifvit utskickade efter honom?

Här förstummades plötsligt så väl hofslagen som vapenbullret.

Framför landtkrogen höll en af dessa ridande gendarmer, som man nu för tiden kan påträffa nästan i alla, äfven de minsta köpingar i Tyskland.

Ryttaren, som var utrustad med en tung släpsabel och den aldrig felande väldiga karbinen i sadeln, steg ned från den löddriga hästen, lemnade tyglarna åt en vallgosse, som kom ut ur huset, och med begäran om en måltid gick han direkte fram till disken, bakom hvilken den lille magre värden stod, stjelpte först och främst i sig en mugg öl, tog derpå den under tiden framsatta maten och stod just i begrepp att slå sig ned vid ett af de klumpiga borden bredvid disken, då han fick syn på Traugott,

som redan vid den välfödde ryttarens inträde hade blifvit likblek. Öfverraskad blef han stående och fixerade med pröfvande, skarpa blickar dennes märkbara oro och sällsamligt hufvudbonad.

Utan buller, liksom händelsevis, gick han tillbaka till värden och hviskade sakta till honom: »Hä, krögarfar, känner ni den unge karlen, som sitter der midt emot oss?»

»Nej,» svarade den lille, likaledes hviskande, »han kom för en fjerdedels timme sedan drypande af svett, har låtit sätta fram aftonvard åt sig och har sedan dess icke sagt ett ord. Något vidare vet jag icke om honom.»

»Hm, hm.»

»Misstänker ni honom, Foltermann?»

»Kanhända —»

»Anade jag icke det strax, när jag fick se meniskan, hans synbara sinnesrörelse och sedan den högst besynnerliga hufvudbonaden. Pass på, om det skulle vara en förrymd brottsling, hvad?»

»Hm, hvad anser ni den der pojken för, krögarfar?»

»Jag tänker att det är en svartkonstnär, en student eller någon annan dagdrifvare.»

»Ni kan ha rätt. Fråga honom helt oskyldigt hvarifrån han kommer och hvart han ämnar sig så sent —»

Värden satte sig vid Traugotts bord och lät betala sig för förtäringen. Men då gästen ämnade stiga upp för att aflägsna sig, frågade han honom:

»Min vän, om ni icke ovilkorligen måste bort, så ger jag er det välmenta rådet att stanna här.

Vägarna äro alldeles uppblötta af det ihållande regnet de här sista dagarna och —»

»Jag tackar för ert vänliga anbud,» svarade Traugott, den förment svartkonstnären, taskspelaren och brottslingen, »men jag måste begifva mig vidare.»

»Åt hvilket håll går ni, om man får fråga?»

»Jag ämnar mig till Hamburg.»

»Hvad — hvart?»

»Nå, öfver Harburg till Hamburg.»

»Men då är ni ju på orätt väg. Härifrån kommer ni ju till Soltau.»

»Till Soltau, säger ni det?»

»Hvarifrån kommer ni då egentligen?»

»Från — från —»

»Nå?»

»Jag har glömt ställets namn —»

»Aha! Om jag icke misstar mig, så såg jag er nyss vid er ankomst komma från Ebsdorfssidan!»

»Ebsdorf, ja, alldeles rätt, så ungefär hette köpingen, hvarifrån jag kommer.»

»Aha! Så, så, från Ebsdorf!?» ropade här gladt öfverraskad gendarmen, som suttit så oskyldig vid skänkbordet midt emot men ej förlorat ett ord af samtalet, sprang upp, gick fram till de begge samtalande och fortfor i barsk ton:

»I lagens namn uppmanar jag er att säga mig ert yrke!»

»Mitt yrke?» frågade Traugott med nedslagna ögon.

»Ni var engagerad hos direktör Trauermüller som skådespelare; spelade älskare, icke sannt?»

»Jag — nej — det vill säga —»

»Tyst! Att ljuga tjenar till ingenting; er ångest, er sällsamma hufvudbonad, och så den omständigheten, att ni kommer från Ebsdorf, äro, enligt min instruktion, tillräckliga bevis för mig. Fram med sanningen därför! Ni är skådespelare och har i hemlighet afvikit från Ebsdorf?»

»I barmhertighetens namn!» bad Traugott, förfärad öfver att gendarmen var så väl underrättad, sprang upp, störtade till den martialiske ryttarens fötter och stammade i dödsångest: »Jag är oskyldig! Jag är oskyldig, det är visst och sannt!»

»Att afgöra det, blir domstolens sak! Jag har ej annat att göra än att handla enligt mina instruktioner.»

»Men jag är verkligen icke brottslig!» stammade den hårdt hemsökte konstantusiasten med halfqväfd röst.

»Hm, visa mig edra papper då.»

»Mina papper — de — de —»

»Nå? Eftersom ni pockar på er oskuld, så har ni förmodligen med er några närmare intyg om er person och ert yrke. Således, fram med dem!»

Nu först erinrade sig Traugott, att äfven dessa voro förvarade i nattsäcken, som han qvarlemnade hos sin f. d. värd Glühbein. »Mina papper,» läspade han sakta, »har jag af en händelse icke med mig, men detta oakadt. —»

»Är ni oskyldig?» hånade ryttaren. »Nå, det der känner man till — det der känner man till! Sådant der biter icke på oss, min gunstige herre. Inga omständigheter mera. Ut, till häst! Jag har min dyrbara fångst!»

»Men så låt då säga er — ett misstag —»

»Tyst, för tunnor tusan! Polisen misstar sig aldrig! Framåt, eller —»

Under eskort af alla personerna inne i rummet följde den förkrossade ynglingen lagens tjänare ut till hästen.

»Skall ni icke för säkerhetens skull binda fast den munsjören vid hästen, Foltermann?» frågade några af bönderna ryttaren, som hastigt svingade sig upp i sadeln.

»Behöfs icke!» svarade denne, framtagande den tunga karbinen. »Om den slyngeln gör min af att aflägsna sig mer än tre steg från min häst, så skjuter jag honom på fläcken! Adjö, krögarfar! Jag tackar er för den dyrbara fångsten. I morgon skall jag berätta er hela historien utförligt, nu måste jag bort. Framåt således, lilla vän, allt hvad benen kunna springa!» sade han, och tryckte sporrarna i sidorna på sin dansande häst. Denne, som var van vid dylika transporter, stötte fången i nacken med mulen och den fruktansvärde ryttaren trafvade tillbaka den gyttjiga landsvägen, hvarifrån han hade kommit. —

»Alla goda andar stå mig bi!» stönade den arme Traugott. »Hvad kan man vilja mig? Förvexlar man mig måhända med någon stor förbrytare, som gifvit sig ut för skådespelare? Det måste vara så! Hvarför eljest denna obarmhertiga transport? O, hvilken gräslig belägenhet för mig olycklige. Framför mig den hämdlystne direktören med sina djefvulska klor. Bakom mig den förskräcklige, skjutfärdige, vildsinte ryttaren. Oj! oj! — Hästen kommer att krossa nacken på mig med sin mule. O, jag arma, arma offer för min kärlek till konsten!»

Han insåg snart, att det under dylika omständigheter icke fanns någon annan utväg för honom, än att lugnt och med fattning foga sig i sitt hårda öde.

Inom kort skulle ju hans oskuld, som han hoppades, komma i dagen.

Tre hela timmar räckte den plågsamma ridten.

Ändtligen — ändtligen uppnådde de en af menniskor bebodd plats. — Det var Ebsdorf.

www.libtool.com.cn

XXVI.

I fängelse.

För ögonblicket blef fången, utan att man gaf honom ett svar på hans böner och frågor, af gendarmen personligen förd till ett säkert ställe, nemligen till en cell bredvid köpingens spruthus, som ej kunde framvisa mer än en enda med mossa öfvervuxen spruta.

I den trånga cellen fanns blott ett enda litet gallerfönster, som satt ungefär tolf fot upp öfver marken.

Månen, som för längesedan vunnit seger öfver skyarna, kastade en smal, matt ljusstrimma på kalkväggen midt emot fönstret. Vid en flyktig blick omkring sig varseblef fången en halmkärfve, en med vatten fylld kruka och ett stycke mögligt bröd.

Alldeles utmattad kastade Traugott sig på den rika halmbädden. Morgonen grydde redan. Snart derefter gick solen upp i sin, gyllene prakt och göt sina ljusmassor, här öfver det mest gränslösa elände, der öfver den högsta lycksalighet.

I den lilla cellen bredvid spruthuset såg det ännu hiskligt mörkt ut, ehuru det icke kunde vara långt till middagstimmen.

De uppfriskande solblickarna afhöllos från cellen genom det lilla gallerfönstrets läge och därför kunde de arresterade, som förvarades i denna cell, knappast varseblifva vaxlingen mellan dag och natt.

Att den oskyldige äfven i fängelse, i bojer och band, slumrar lugnt och ostörtdt, att han ej uppskrämmas af några elåka drömmar, närda af ett skuldbelastadt samvete, derom vittnade Traugotts djupa sömn, hvori vi, oakadt den långt framskridna tiden, ännu finna honom.

Men länge skulle han icke få glädja sig åt den ljufva sömnen. En våldsam ryckning i låset väckte honom.

Bestört öfver det sällsamma bullret sprang han upp och gnuggade sig i de ännu sömniga ögonen. En blick på hans herberge återförde genast den nakna verkligheten för hans själ.

www.libtool.com.cn

XXVII.

Befrielsen.

Den starkt jernbeslagna dörren till cellen öppnades och gendarmen Foltermann inträdde i sällskap med byfogden och direktör Trauermüller.

Ett utrop af förvåning undföll de begge sistnämnda, då de fingo syn på Traugott.

Fogden vände sig snopen till ryttaren och frågade honom med ett utbrott af vresig förlägenhet:

»Men, kära Foltermann, det der är ju alls icke den spetsbofven Brüller!»

»Icke!?» utropade den tilltalade helt bestört och med synbar förskräckelse.

»Åh, Gud bevars, nej!» bekräftade direktören.

»Men alla punkterna i den mig meddelade instruktionen stämde in på den der unge karlen! Han var skådespelare, älskare, var stadd på flykt, hade en högst misstänkt hufvudbonad, kom från Ebsdorf, hade inga papper och —»

»Slår också alldeles in, käre vän, den der lättsinnige slyngeln afvek också hemligen härifrån i går. Det är ju den ovärdige, som i går afton under representationen af Preciosa så oväntadt gaf sig af. Nå, då har ni i alla fall gjort en prisvärd fångst.»

»Verkligen?»

»Ja visst! Enligt våra lagar kan jag visserligen icke med våld tvinga honom att spela hos mig, men jag är i stånd ~~att till att för en längre tid~~ hålla den infame orostiftaren inom lås och bom här som tjuf —»

»Som tjuf?» frågade förvånad den förrymde hjeltens och älskarens värd, byfogden.

»Ja visst! för tunnor tusan, den samvetslöse slyngeln har icke allenast förstört representationen, min kredit och mitt — renommé, utan han har också bestulit mig, plundrat min garderob. Se sjelf, herr amtman, der på halmen, der ligger den nya Don Alonzobaretten. Jag saknade den strax efter hans flykt och har annonserat efter den.»

»Hm, hm, hm, illa, mycket illa, en *crassus criminlitibus*,» menade den höge distriktsembetsmannen, betänksamt skakande på hufvudet, i det han lät Foltermann upptaga den illa tillskrynkade sidenbaretten.

Traugott brast i gråt.

Byfogden betraktade den bleke intressante ynglingen en stund, sedan vände han sig, synbart rörd, med följande ord till Thespiskärrans förare:

»Hör på, herr direktör; detta är visserligen en *justum crimum*, saken ligger *ad oculu* för mig, men jag skulle vilja låta nåd gå för rätt och ej behandla *exedentus* för hårdt. Har ni genom hans hemliga försvinnande lidit mycket stor skada?»

»Ja visst, bäste herr amtman. Jag var tvungen att ge en stor del af åskådarne igen sina penningar, då de genom mitt tillkännagifvande hörde att Preciosa måste afbrytas — i följd af Don Alonzos hastiga insjuknande, och att »Klapperjahn och Susemichel» i

stället skulle gifvas. Ni känner nog publiken här tillräckligt, herr amtman, människorna hade stormat scenen, om jag ej villfarit deras önskan att få igen penningarna. När människorna en gång fått leda för ett stycke, så är all möda fruktlös, hvarje förnuftig föreställning utströdd för vinden.»

»Hm, hm, ja, ni kan ha rättighet att beifra saken *criminaliter*, men jag vill försöka att bestämma er för en skälig förlikning. Ser ni, att döma efter hans tårar tycks den unge mannen ångra sig; han är ännu ung, och har i alla händelser aldrig förr undergått någon bestraffning. Hans unga sinne kan lätt bli förgiftadt, om han blir *juridicus* dömd och insatt i fängelse tillsammans med utstuderade förbrytare. Dessutom skulle saken bli mycket kostsam och tidsödande, ty jag måste till en början låta förhöra honom för *juris territorialibus* och som inga stora *indiciums* föreligga, så är saken alltid tvifvelaktig, ehuru baretten, *corpus delictus*, finnes förhand. Hör på därför: lägg tills vidare beslag på hans ur och kedja som skadeersättning, lemna honom hans hatt i utbyte mot baretten och låt den stackars saten gå. Jag är öfvertygad om, att han icke uppsåtligen tog med sig den der hufvudbonaden.»

»Nej, så sannt det fins en Gud i himmelen, herr amtman!» bedyrade fången under häftiga snyftningar.

»Nå, godt!» svarade direktören efter en kort öfverläggning, hvarvid hans ögon pröfvande och lystet hvilade på den unge ljushåriges fint arbetade urkedja, »jag skall genom emottagande af uret och kedjan hålla mig skadeslös och afstå från alla vidare anspråk och rättigheter. — Gif hit.»

Den medlidsamme direktören emottog klenoden, som fången med darrande händer räckte honom, och aflägsnade sig i sällskap med den skicklige latinaren, byfogden, i det han slungade ännu en föraktfull blick på den forne konstentusiasten.

Traugott, den i följd af sin kärlek till konsten plockade, var åter allena. Han andades lättare.

Oaktadt alla bittra förluster kunde han dock skatta sig lycklig att ostraffadt ha undkommit direktörens klor. Huru lätt hade det icke varit för rättvisan der på stället, som alls icke var vänligt stämd mot konstens söner, att på hans anhållan öfverbevisa den oskyldige om stölden och hvad hade då följden blifvit för honom? Utan tvifvel flere dagars isole-ring under lås och bom.

Så svårt skulle hans öde nu lyckligtvis icke bli. Gendarmen Foltermann lemnade honom efter en fjerdedels timmes förlopp en hatt, som den vinningslystne direktören måtte ha tagit ur sin teatergarderob och som ej kunde jämföras med den som han hade qvarlemnadt på teatern, öppnade härpå dörren för honom och förde honom ut ur fängelset.

Med glädjestrålände ansigte skyndade den befriade, hvars hjerta i medvetandet af den nu återvunna friheten klappade af en obeskriflig förtjusning — ut i den uppfriskande, soliga septemberluften och var öfverlycklig, att så fort han kunde, få lemna den för honom så minnesvärd blifna köpingen.

www.libtool.com.cn

XXVIII.

Räddad.

Margaretha: Din är jag, fader! Rädda mig!
I englar, eder helga skara
Omslute mig, att mig bevara!
Henrik, jag fasar för dig.

Mefistofeles. Hon är dömd!

Röst från oövan: Hon är räddad!

Goethe: Faust.

Utanför spruthuset, *alias* byfängelset, var halfva köpingen församlad. Gendarmens fängtransport den föregående natten hade icke passerat obemärkt. Med blixstens hastighet hade underrättelsen derom fortplantat sig från hus till hus, från dörr till dörr, och ung och gammal hade strömmat till för att se den förmente förbrytaren föras från sin cell till ransakningsrummet.

Men hur förvånad blef icke hopen nu, då den såg den oförarglige bleke ynglingen skynda utur fängcellen! — Traugott bevärdigade icke de nyfiket gapande med en blick. Med hastiga steg skyndade han framåt storgatan, förbi gästgifvaregården, hvars egare låg i fönstret och rökte sin snugga, och då han hade lemnat det sista husqvarteret, vek han af åt det håll, hvarifrån han för två dagar sedan hade kommit med posten. Ända hit följde honom i små hopar de

landtliga invånarne, som varit församlade framför fångelset. Till venster uppdök plötsligt det pittoreska brädskjulet, det minnesvärda ställe, der hans första olyckliga debut *egtrum; med en hemlig* rysning vände han sig hastigt bort, som för ett ruggigt vidunder och kom äntligen fram till allmänna landsvägen, hvars krökningar snart beröfvade honom äfven sista anblicken af den nyss lemnade köpingen med dess afundsvärda konsttempel.

Raskt vandrade den botade konstentusiasten framåt, tills han inom några få timmar på en sockenväg, som en åkerarbetare anvisade honom, uppnådde Lüneburg.

Utan att göra några uppehåll, gick han vidare, följande landsvägen, som öfver fälten för till Harburg.

Verlden föreföll honom nu helt annorlunda, än då han per jernväg tillryggalade denna väg.

Då var hans unga bröst uppfyllt af ljufva förhoppningar, hans hjerna full af tjusande illusioner, hans ficka rikt försedd med penningar och hans hufvud prålade med de vackra, fladdrande lockarna. Nu var hans bröst uppfyllt af svikna förhoppningar, en bitter och hård erfarenhet och en fullkomlig nykterhet hade intagit den plats, der de mest svindlande illusioner och önskningar fordom herrskat.

Dessutom utmärkte sig hans nuvarande vandring ytterligare genom en alldeles tom börs och hans hufvud genom de två tum korta hårtestarna.

I sanning ett skönt, afundsvärdt byte.

Men detta oakadt var han nu, efter långa, ängliga timmar, för första gången åter i en glad

sinnesstämning. Han insåg nu, huru obetänksamt han hade handlat genom sitt oöfverlagda steg.

Köpmansyrket, som han så djupt föraktat, fick med hvarje steg, hvarigenom han närmade sig sin fädernestad, åter nytt behag för honom.

Allra helst skulle han med blixstens hastighet ha velat flyga till fädernehemmet, för att ofödröjligen och utan tidspillan taga plats bakom räakenskapsböckerna, som kort förut förefallit honom så torra och tråkiga.

Men hvart hade nu så plötsligt hans »kärlek till konsten» tagit vägen? Var den genom tilldragelserna i Ebsdorf fullkomligt qväfd i alla sina drifter? Uppryckt med roten? Hvarken det ena eller det andra hade varit nödvändigt. Ty om den sanna, uppoffrande »kärleken» till konsten hade hans hjerta aldrig haft den minsta aning. Här på öppna landsvägen, der han under sin ensamma vandring ostördt kunde öfverlemna sig åt ett moget eftersinnande, blef det snart fullkomligt klart för honom, att det, som han hade ansett för sann, äkta »kärlek» till konsten, blott var en plötsligt uppdykande, men också lika hastigt åter försvinnande längtan efter konsten.

Aftonen sänkte sig redan öfver de vidsträckta fälten och skogarna, då Traugott efter en tröttsam vandring uppnådde byn Stella.

Hunger och törst plågade honom förfärligt, men huru ofta han redan hade genomsökt sina fickor, så hade intet mynt fallit i hans händer. Kommen till midten af byn, genomsökte han ännu en gång mekaniskt sina fickor, återigen förgäfves. Men vänta! hvilket sällsamt föremål vidrörde hans hand, hvilken

liksom händelsevis famlade omkring i ena rockfickan? Hastigt drog han upp det funna, och redan i nästa ögonblick jublade han högt af glad öfverraskning. Ett stort bref med fem sigill hade kommit i dagen.

Ett ögonblick blef han stående och eftersinnade, plötsligt for han upp, liksom vaknande ur en dröm.

»Ja, ja! riktigt — alldeles riktigt!» ropade han och hoppade förnöjd omkring. »Jag kommer ihåg, att den gode gamle bokhållaren lemnade mig det i förstugan vid min afresa, på samma gång han med tårfyllda ögon försäkrade mig, att det hade varit påkostande för honom att gifva mig det. Den goda gubben! Han har utan tvifvel lagt in en del af sin mödosamt hopsparade lön deri.»

Med girig brådska hade Traugott under dessa ord öppnat brefvet. Förfärligt sviken lät han det falla ur sina darrande händer. I stället för de väntade penningarna hade han framtagit ett gammalt porträtt, den gamle, flintskallige bokhållarens bröstbild, hvilket åtminstone var tjugo år gammalt.

»Återigen en gäckad förhoppning,» gnisslade han dyster för sig sjelf, vände om taflan och läste på baksidan:

»Påminn er någon gång, äfven långt borta, er herr pappas trogne tjänare. Trettio år har jag varit i hans tjänst, har sett er utveckla er år från år, jag hade länge varit stolt öfver er skicklighet i köpmansyrket. Döm då om min sorg öfver det rysliga steget till den förb... de — — —

Men, hvad som har skett kan för närvarande ej ändras. Med hjertlig helsning

Er gamle *Silberpappel.*»

Traugott visste i första ögonblickets öfverraskning icke, om han skulle rifva sönder eller trampa i stoftet den gamla oljefärgstaflan, från hvilken den gamle bokhållarens föryngrade men omisskänneligt sluga ansigte log emot honom. Dock nej! Den snälle gubben hade alltid menat så väl med honom, det bevisade ånyo den, om också för honom i hans nuvarande belägenhet värdelösa bilden med sin osminskade inskrift på baksidan. Han upptog därför kuvertet, som hade fallit på marken, lade in den hederlige gamle Silberpappel och fortsatte sin vandring från det snart uppnådda Harburg öfver Wilhelmsburg. Ändtligen följande morgon uppnådde han sin fädernestad Hamburg.

Hvarje gata, hvarje kyrktorn, ja till och med de otaliga, till en del egendomliga åkdonen i Hamburg tycktes vänligt le emot honom ett »välkommen». Allra helst skulle han utan dröjsmål strax velat skynda till föräldrahuset, för att falla till sin fars fötter och bedja honom om förlåtelse för sitt öfverlagda steg. Men hans nuvarande drägt, den gamla hatten från teatergarderoben, som måtte haft mången storm bakom sig, det smutsiga linnnet, de leriga stöflarna och slutligen de bokstafigen af smutsfläckar öfversällade kläderna, afhöllo honom tills vidare från detta steg.

Han gick in på en restaurant, der han var väl bekant och smög sig, lyckligtvis temligen obemärkt, in i ett enskildt rum. Här skref han ett långt bref till sin far, hvori han bland annat heligt försäkrade, att han visserligen beträdt de djefvulska tiljor, som föreställa verlden, men blott hade dröjt der några minuter som agerande konstnär. Redan under dessa

få minuter hade han öfverfallits af en leda för teater-
väsendet, hvilken föranledt honom att genast och
för alltid vända ryggen åt den till sitt yttre så loc-
kande banan. Han återkom nu, helt ångerfull, och
svor att i hela sitt lif bli en ifrig Merkurii-son, om
han fick den faderliga förlåtelsen.

Redan en kort stund efter afsändandet af detta
bref stannade en droska utanför restaurationslokalen,
och ur denna droska sprang en för honom välbekant
kontorist hos hans herr far — den som skrifver dessa
rader.

Denne hade af fru mamma vänligen blifvit an-
förtrodd ifrågavarande mission och var rikt försedd
med kläder åt unga herrn, hvarom denne i brevet
till sin pappa ifrigt hade bedt.

Tillika härmed erhöll Traugott en faderlig skrif-
velse af följande innehåll:

Hamburg d. 27 Aug. 186*.

Käre son!

Skrifvelsen nyss bekommen. Har i sjelfva ver-
ket öfverräskat oss. Blifvit öfverfallen och plundrad?
Nå, mamma skickar bifogade klädespersedlar, tag på
dig dem och i betraktande deraf, att du inser din
dårskap, att du återkommer ångerfull och förkrossad,
att du för alltid afsäger dig den förb—de teatern,
vill jag låta nåd gå för rätt och söka glömma den
fläck, som ditt lättsinniga steg redan satt på min
hederliga firma. Kom!

Dina föräldrar.

Traugott betäckte brevet med kyssar och jub-
lade högt.

Förlåtelsen var i hans händer, han var räddad! Sedan han hade gjort sin toilett, steg han tillsammans med kontoristen upp i vagnen, som väntade framför porten och for till föräldrahuset.

Den öfverraskning, han beredde dem genom sitt oregelbundna, på flere ställen alldeles stubbade hår, var rent af förlamande! Men äfven häröfver lugnade man sig snart.

Den så godt som på nytt dem återskänkte sonen stärkte sig med en kraftig måltid och, utan att ha gifvit sin nyfiket frågande fru mamma någon upplysning om sina sällsamma, på erfarenheter rika rese-äventyr, begaf han sig, trots alla förmaningar och böner att först hemta hvila och vederqvickelse, hastigt in på kontoret, sprang med ett gladt hopp upp på sin gamla välkända kontorstol och fördjupade sig, efter att ha slumrat litet, snart i handelskorrespondens och räkenskaper.

Han hade svårligen kunnat känna sig bättre till mods i paradiset än nu bakom den lilla pulpeten, de tråkiga, torra gamla böckerna. — — —

Den vänlige läsaren kan föreställa sig den gamle Silberpappels ansigte, då han, som händelsevis hade varit sysselsatt utomhus hela dagen, på aftonen inträdde på kontoret, tog af sig sin öfverrock, tog plats på sin kontorstol och vid en blick öfver pulpeten såg sin älskling sitta och arbeta vid gaslågans sken.

I första ögonblicket trodde gubben sig sitta midt emot ett spöke.

Först en hjertlig helsning och handtryckning af hans vis à vis gjorde det klart för honom, att det verkligen var hans älskling, Traugott junior.

»Hm, således åter hemkommen, min unge vän?»
frågade gubben i hviskande ton.

»Hm,» svarade Traugott, den forne konstentusi-
asten, skamflat, med nedslagna ögon.

»Så? Hm — nå, det fögnar mig! fögnar mig!
Ja, ja, sådant gyckelverk har fört mången —»

»Men, gubbe —»

»Nå, nå, vackert, jag är ju lugn, jag mente bara
— låt oss strö sand deröfver! Hm! hvad var det jag
skulle säga? — Riktigt — er herr pappa svor och
väsnades något, när ni hade rest —!»

»För att jag gick in vid teatern? Jag kan tro
det, gubbe —»

»Nej, icke för det, derom har han aldrig sagt
ett ord i min närvaro.»

»Nå, men hvarför då?»

»Jo, ni lättsinniga unga brushufvud, hä, hä, hä,
fast jag påminde er derom så många gånger, så hade
ni ändå icke innan ni reste fört in i hufvudboken
den Brathammelska ostleveransen från Danzig.»

Innehåll.

www.libtool.com.cn

I.	Konstentusiaststen	1.
II.	Afresan	5.
III.	Illusion och verklighet	8.
IV.	Ett hyggligt sällskap	11.
V.	En underlig kurre	21.
VI.	Thespiskärrehöfdingen Trauermüller och hans sällskap	28.
VII.	I sånggudinne-templet	34.
VIII.	Försvunnen	41.
IX.	Lefvande begrafven	44.
X.	Svikna förväntningar	48.
XI.	En räddare i nöden	51.
XII.	Bofframställare-familjen	59.
XIII.	Förtroenden	64.
XIV.	Originella hjälpmedel	67.
XV.	Ett Delila-dåd	74.
XVI.	Klippt	90.
XVII.	Ett oförtjent dåligt emottagande	100.
XVIII.	En olycklig familjefar	112.
XIX.	Förste älskarens hämd	115.
XX.	I dödsångest och förskräckelse	123.
XXI.	Stängda vägar	127.
XXII.	Repetitionen	131.
XXIII.	En olycklig debut	140.
XXIV.	Flykten	152.
XXV.	Spökryttaren	154.
XXVI.	I fängelse	162.
XXVII.	Befrielsen	164.
XXVIII.	Räddad	168.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libTuh.com.cn

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

www.libtool.com.cn